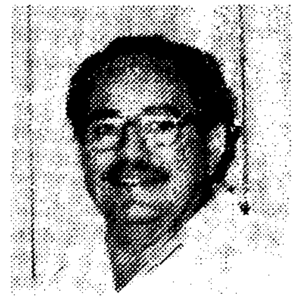

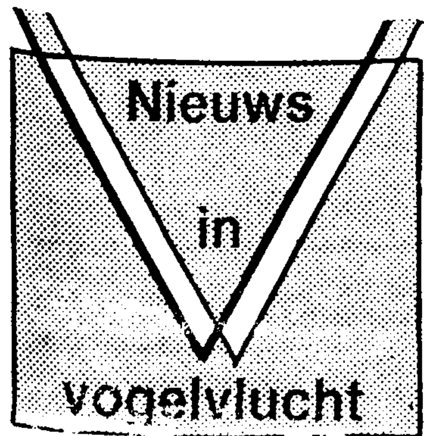
JOHN BOOI ...principieel...

105E JAARGANG — NO.: 23 ZATERDAG 30 JANUARI 1988

AMIGOE

Prèkè

ALM does it with a brand new one

PEKING — Prins Sihanouk treedt definitief uit de coalitie van het Kampucheaanse verzet. Hij verklaarde vandaag in Peking dat hij een "vrij man" wil worden. Hij deelde tevens mee dat hij het overleg heeft afgebroken met Sen, premier van de pro-Vietnamese regering van Phnom Penh. De beslissing slaat de kansen op een akkoord tussen het verzet en Vietnam ter oplossing van het slepende Kampucheaanse conflict vrijwel de bodem in.

*****

JERUZALEM — De Israëlische premier Shamir is bereid Jordanië zeggenschap te geven in het bestuur over de westelijke Jordaanoever in een plan voor beperkt Palestijns zelfbestuur dat hij de VS wil voorleggen. Waarnemers zeggen dat dit plan teveel lijkt op de voorstellen die Palestijnen jaren geleden al afwezen. De haalbaarheid lijkt miniem.

*****

WASHINGTON — Het Witte Huis heeft zijn steun betuigd met de in opspraak geraakte minister van Justitie Meese. De bewindsman is de zoveelste medewerker van president Reagan tegen wie justitie een onderzoek is begonnen. Aanleiding zijn plannen tot het omkopen van een Israëlische functionaris.

*****

LONDEN — Vermoedelijk alle 12 opvarenden van de Cypriotische vrachtvaarder Rolandia zijn om het leven gekomen toen hun schip verging in een storm ten oosten van de Azoren.

*****

BONN — De president van Oostenrijk, Waldheim, is tijdens WOII "medeplichtig geweest aan oorlogsmisdaden", aldus het Westduitse weekblad Spiegel dat een document publiceert waaruit zou moeten blijken dat Waldheim als officier van het Duits leger opdract heeft gegeven voor de deportatie van meer dan 4000 joden.

*****

OOST-BERLIJN — Ruim 1.00 demonstranten hebben vandaag in O-Berlijn de vrijlating geeist van degene die vorige week zijn gearresteerd in de marge van een officiele herdenking van de communisten van het eerste uur Rosa Luxemburg en Karl Liebknecht.

*****

REIMS — De Franse extreemrechtse politicus Le Pen heeft weer eens van zich laten horen. Ditmaal zei hij "Socialisme, dat is een vorm van politieke aids, geestelijke aids". Le Pen doet mee aan de presidents-verkiezingen die op 24 april en 8 mei in Frankrijk gehouden worden.

*****

NEW DELHI — Guerrilla's in de deelstaat Tripura in India hebben vrijdag zeker 27 Bengaalse immigranten, onder wie vrouwen en kinderen gedood. Dit gebeurde nadat premier Gandhi de politie opdroeg de onrust te onderdrukken die deze maand al aan 59 mensen het leven heeft gekost. Over heel 1987 vielen 78 doden.

*****

CUBA ZOU TROEPEN TERUG WILLEN TREKKEN

Onafhankelijkheid van Namibia bewerkstelligen

Angola wil met ZA onderhandelen

LUANDA — Angola wil dat Zuidafrika deelneemt aan onderhandelingen over het beeindigen van de oorlog in het zuiden van het land en het bewerkstelligen van onafhankelijkheid voor Namibia. Dit is vrijdag vernomen in hoge Angolese regerings-kringen. Het Zuidafrikaanse leger, dat de afgelopen weken ruim 40 aanvallen heeft uitgevoerd in het zuiden van Angola, richt zich nu met inzet van vliegtuigen, tanks en artillerie op omsingeling van drie zones in het gebied waaronder de strategische basis Cuito Cuanavale. Dit meldde het officiele persbureau Angop onder aanhaling van het ministerie van Defensie in Luanda.

In de Angolese hoofdstad overlegde de Amerikaanse gezant Chester Crocker vrijdag verder met regerings- functionarissen over manieren om onafhankelijkheid te bewerkstelligen voor het door Zuidafrika beheerste Namibia, van waaruit de Zuidafrikaanse troepen hun aanvallen op Angolees grondgebied uitvoeren. Naar verluidt hebben de pogingen van Luanda onderhandelingen te beginnen met Zuidafrika de instemming van militaire bondgenoot Cuba, dat niet langer zijn troepen in Angola wil handhaven. De Angolese leiding heeft Crocker gevraagd de Zuidafrikanen te overreden te gaan onderhandelen. "Ons doel is alle direct betrokken partijen aan de onderhandelings- tafel te krijgen", werd vernomen in een bron. Deze partijen zijn Zuidafrika, Angola, Cuba en de Namibische Verzetsbeweging Zuidwestafrikaanse Volksorganisatie SWAPO. Op de lijst staat niet de Unita, de door Zuidafrika gesteunde Angolese guerrilla- beweging.

PATSTELLING

Volgens de bronnen stelt de Angolese regering voor om te trachten de patstelling over de Namibische onafhankelijkheid te doorbreken, door over een periode van twee jaar een deel van de naar schatting 35.000 Cubaanse troepen in Angola terug te trekken. De VS en Zuidafrika eisen een volledige Cubaanse terugtrekking als onderdeel van een regeling voor Namibia.

De troepen van Pretoria "handhaven de druk" op positie van regerings- troepen in de zones Cuito Cuanavale, Tchimbemba en Ondjiva, gelegen in respectievelijk de zuidelijk provincies Cuando Cuando, Huila en Cunene. Dit deelde het ministerie van Defensie in Luanda mee. Vooral de Zuidafrikaanse artillerie, van de G-5 en G-6 lange- afstandskanonnen, speelt een belangrijke rol bij de strijd op leven en dood tussen de Angolese regerings- troepen, gesteund door Cubaanse troepen en Russische adviseurs, en de Zuidafrikanen, die de guerrilla- beweging Unita steunen. De Zuidafrikanen zetten bij de gevechten Mirage- gevechts- vliegtuigen en tanks van het type AM-L-90 (van Franse makelij), alsmede de Kaspir en Buffalo- tanks (van eigen Zuidafrikaanse makelijk) in.

VEROVEREN

De Zuidafrikaanse troepen opereren volgens Luando "diep" in Angola om de "terroristische" groep Unita van Jonas Savimbi te ondersteunen. Doel daarvan is plaatsen als Cuito Cuanavale, een strategische basis in het zuiden "te omcirkelen en te veroveren" aldus het ministerie van Defensie.

Volgens de guerrilla- leider Jonas Savimbi hebben de door Zuidafrika gesteunde rebellen de Angolese stad Cuito Cuanavale niet veroverd, maar hebben ze vitale installaties waaronder een landings baan verwoest. Over het lot van de strategische plaats hebben de afgelopen dagen tegenstrijdige berichten de ronde gedaan.

De Unita deelde eerder mee dat het door Cubaanse troepen gesteunde Angolese leger de plaats had verlaten, en volgens Luanda beheersten zijn troepen de plaats nog steeds nadat de Zuidafrikaanse troepen waren teruggeslagen.

Savimbi sprak vrijdag op een persconferentie in zijn hoofdkwartier in Jamba, in het zuidoosten van Angola, die werd bijgewoond door leden van de delegatie van de rechtse Westduitse politicus Franz Josef Strauss, die het naburige Namibia bezoekt.

Savimbi verklaarde, meldde het persbureau South African Press Association vanuit Jamba dat zijn troepen een belangrijke landingsbaan in Cuito Cuanavale hebben verwoest, alsmede een vitale brug en opslag faciliteiten. Maar Unita heeft de stad niet veroverd, en de rebellen liggen er op zeven á twaalf kilometer vandaan, zei hij. Niet gemeld werd hoe de landingsbaan is verwoest, maar Unita wordt gesteund door Zuidafrikaanse troepen die beschikken over lange- afstands artillerie. Volgens de Unita- leider hebben de Angolese troepen en hun Cubaanse en Sovjeut- ondersteuners de afgelopen drie maanden in de strijd 4.000 á 5.000 manschappen verloren en de Unita rond 1.000 man.

Oppositie wil ongeldig verklaring Haïtiaanse verkiezingen

PORT- AU- PRINCE — Een groot aantal Haitiaanse organisaties dat zich heeft verenigd in het comite voor eerbiediging van de grondwet wil dat de verkiezingen van 17 januari ongeldig worden verklaard. Het gaat daartoe handtekeningen verzamelen voor een petitie. De organisatoren, die het inititatief aankondigden, rekenen op een miljoen handtekeningen.

In de petitie wordt erop gewezen dat de verkiezingen in strijd zijn met de grondwet van 1987, dat de keizers massaal zijn weggebleven en dat er talrijke onregelmatigheden zijn geweest. Het comite meent dat het Haitiaanse volk het recht heeft om zijn eigen leiders te kiezen en eist dat er een einde komt aan de "illegale arrestaties".

Diverse radiostations meldden de arrestatie van een linkse oppositie- politicus, Eriol Casimir, omdat hij een petitie tegen de verkiezingen zou hebben ondertekend. Verder zou een vertegenwoordiger van de Centrumpartij Pain van Louis Dejoie, Irame Vincent, zijn opgepakt. Daarentegen zouden de afgelopen dagen 22 gearresteerde boerenleiders zijn vrijgelaten.

Tumba - koning 1988

WILLEMSTAD — Gezaghebber Ronald Casseres kroonde vannacht — beter gezegd: vanmorgen vroeg — Wilson Frans tot Tumba- koning 1988. Voor velen was de beslissing van de jury een verrassing, omdat die op Boy Dap hadden gewed.

Het winnende lied is een eigen competitie van Frans: 'E Barku, jama Karnaval, Los i Lag'e nabega' met als refrein 'Poet Poet'. De tumba ligt 'lekker' in het gehoor en men kan er prima op jumpen en dansen.

Meer informatie over karnaval 1988 in AMIGOE's Karnaval Kaleidoscoop.

Wegens drugshandel

Noriega mogelijk gedagvaard in VS

MIAMI — Er bestaat grote kans dat de Panamese leider generaal Manuel Antonio Noriega binnenkort officieel wordt gedagvaard in de VS op beschuldiging van handel in verdovende middelen en wapens. Dit is vrijdag verklaard door de Amerikaanse senator Alfonse Damato, Republikein uit New York, in een vraaggesprek met omroep- maatschappij CBS.

Maar het is uiterst onwaarschijnlijk dat Noriega ooit in de VS voor de rechter komt. In de eerste plaats omdat de twee landen geen uitleverings- verdrag met elkaar hebben. In de tweede plaats wil het ministerie van Justitie in Washington wel dagvaardigen, maar menen anderen in de regering Reagan dat Washington eerder een methode moet vinden om Noriega via een zijdeur van de macht in Panama af te helpen dan hem moet dagvaarden, daar dit hem er alleen maar in zou kunnen stijven aan de macht te blijven.

De begin dit jaar uit zijn functie ontheven consul- generaal van Panama in de VS. Jose Blandon, die woensdag door een rechter- commissaris in de VS is gehoord, heeft gedreigd dat hij zijn "bewijzen" voor de betrokkenheid van Noriega bij moorden en andere illegale praktijken zoals handel in drugs en wapens op tafel zal leggen als de generaal niet aftreedt. Een Amerikaanse drugshandelaar Steven Kalish heeft donderdag tegenover een onderzoeks- commissie van de Senaat verklaard dat hij in het verleden bij het smokkelen van drugs nauw heeft samengewerkt met de "sterke man" van Panama. De handelaar kocht Noriega om met contant geld, juwelen en wapens.

Noriega heeft tot nu toe alle beschuldigingen over corruptie en zelfs moord tegengesproken.

Arrestatie verdachten moord Hoyos

Colombiaanse minister: onderzoek goede kant op

BOGOTA — Na de arrestatie van twee vermoedelijke daders van de moord op de Colombiaanse procureur- generaal Carlos Mauro Hoyos, verklaarde de minister van Binnenlandse Zaken Cesar Gaviria Trujillo dat het onderzoek "de goede kant" opgaat.

Hoyos werd afgelopen maandag ontvoerd en vervolgens vermoord in de buurt van het internationale vliegveld van Medellin, in het noorden van Colombia. Daders waren "Los Extraditables" de gewapende arm van de narcotica- handel, die de overheid de totale oorlog hebben verklaard, wegens het uitleveren van drugs- handelaren aan de VS.

"Het lijkt of de zaken in een versnelling zijn geraakt" verklaarde de minister tegenover de pers. De afgelopen dagen heeft de politie bij huiszoekingen grote wapenarsenalen aangetroffen alsmede plannen om de minister van Justitie Enrique Low Murtra en de voorzitter van de kamer van afgevaardigden, Cesar Perez Garcia te vermoorden.

Majoor Orlando Parra, hoofd van de Geheime Dienst van de politie deelde in Medellin mee dat de twee gevangen genomen leden van Los Extraditables Alejandro (19) en Ernesto (21) Gilson Duque Erazo zijn. Parra zei dat de twee broers gevonden werden door tips van burgers. De politie heeft meer dan 100 agenten ingeschakeld om binnengekomen tips na te trekken.

De zaak Wathey

VANDAAG IN DE AMIGOE op pagina 3 een terugblik van De Volkskrant-verslaggever Marcel Bayer op zijn belevenissen op St. Maarten. Een aantal personen op het eiland was niet onverdeeld gelukkig met de publikatie van het interview dat de Nederlandse journalist hen afnam over de politieke situatie op St. Maarten. Via diverse media ontkenden onder anderen gezaghebber Ralph Richardson en Louis Peters van de Kamer van Koophandel ooit met de verslaggever te hebben gesproken. Marcel Bayer tekende alles op wat hij uit verschillende monden hoorde over de (volgens sommigen te grote) macht van de controversiële Claude Wathey.

Gelukwensen

ORANJESTAD — Gouverneur F.B. Tromp en de regering van Aruba hebben telegrafisch gelukwensen gezonden aan koningin Beatrix, die morgen vijftig jaar oud wordt.

In deze wensen wordt de hoop uitgesproken van vele jaren van geluk, goede gezondheid en voorspoed temidden van hen die haar dierbaar zijn. De Oranje vereniging Aruba — die op 18 februari veertig jaren bestaat — heeft gouverneur Tromp verzocht de gelukwensen van de Oranje vereniging over te brengen. Daarbij wordt herinnerd aan het bezoek vorig jaar van de koningin met de prinsen Claus en Willem-Alexander. Aangekondigd wordt dat bij de officiele viering op dertig april aanstaande speciale aandacht aan de vijftigste verjaardag wordt besteed.

Economische hulp door afname produkten

Antillen willen samenwerking met Suriname hervatten

WILLEMSTAD — Minister Frank Rozendal van Verkeer en Vervoer, die als Antilliaanse afgevaardigde aanwezig was bij de beëdiging van de nieuwe Surinaamse regering, zegt zeer tevreden te zijn over de installering van het nieuwe bewind dat op democratische wijze de macht in handen kreeg. Hij verwacht dan ook dat er spoedig een verbetering zal optreden in de relatie tussen de Antillen en Suriname.

Niet alleen zullen er besprekingen gevoerd worden over wanneer en onder welke voorwaarden de vliegverbinding met Suriname hervat zal worden, maar ook zal bekeken worden of de Nederlandse Antillen de Surinaamse economie een injectie kan geven door afname van Surinaamse produkten als hout, rijst en grint voor verdere verwerking.

"In de afgelopen maanden was er nauwelijks sprake van een relatie tussen de twee, laat staan dat daaraan de kwalificatie goed of slecht gegeven kon worden", aldus minister Rozendal. In december vorig jaar werden voor het eerst sinds lange tijd weer contacten gelegd met Suriname. Er werden toen plannen gemaakt voor het voeren van besprekingen tussen de Antillen en Suriname later die maand. Op het laatste moment gingen die besprekingen niet door.

Een nieuwe afspraak voor 18 januari werd eveneens uitgesteld tot 21 januari omdat Rozendal op die datum toch in Suriname zou zijn voor het bijwonen van de beëdiging van het nieuwe kabinet van Suriname. Minister Rozendal noemt de gehouden besprekingen een "opstapje" voor het verder onderhandelen over de hervatting van de vlieglijn tussen de Antillen en Suriname. Meer over deze onderhandelingen in een ander artikel elders in de Amigoe.

GEEN BELEMMERINGEN

Er zijn volgens Rozendal geen belemmeringen meer die de samenwerking met Suriname in de weg staan. De samenwerking wordt niet alleen hervat op het gebied van de luchtvaart; ook op andere economische terreinen zullen de Antillen proberen Suriname te helpen. De bewindsman sluit niet uit dat om de hout- en de rijstindustrie van Suriname een nieuwe impuls te geven deze produkten naar de Antillen geexporteerd kunnen worden voor verdere verwerking. "Die produkten hebben we nodig, waarom zouden we het ergens anders halen als Suriname het kan produceren", aldus Rozendal.

Wat de minister betreft kan de Nederlandse ontwikkelingshulp aan Suriname hervat worden. Maar dat is een zaak tussen Nederland en Suriname, zo vindt Rozendal. Grootste prioriteit zou gegeven moeten worden aan hulp aan de naar Frans Guyana gevluchte bosnegers. Zij moeten de gelegenheid krijgen terug te keren naar Suriname en er zou op moeten toegezien worden dat hun levensomstandigheden weer worden zoals vroeger.

NEDERLAND

Zoals Rozendal het uitdrukt, staat voor zover hij dat kan inschatten, de Nederlandse overheid "niet negatief" ten opzichte van hervatting van de opgeschorte hulp aan Suriname.

"Officieel heb ik daar nog niets over horen zeggen, maar tijdens het verblijf van de Nederlandse regerings- delegatie heb ik in de wandelgangen zoiets horen zeggen. Voorwaarde voor het hervatten van de hulp zou wel moeten zijn dat het geld goed besteed gaat worden. Het is dan ook zaak dat de nieuwe Surinaamse regering de zaken goed organiseert, prioriteiten stelt en een goede planning maakt."

Hooggerechtshof El Salvador schort vrijlating op

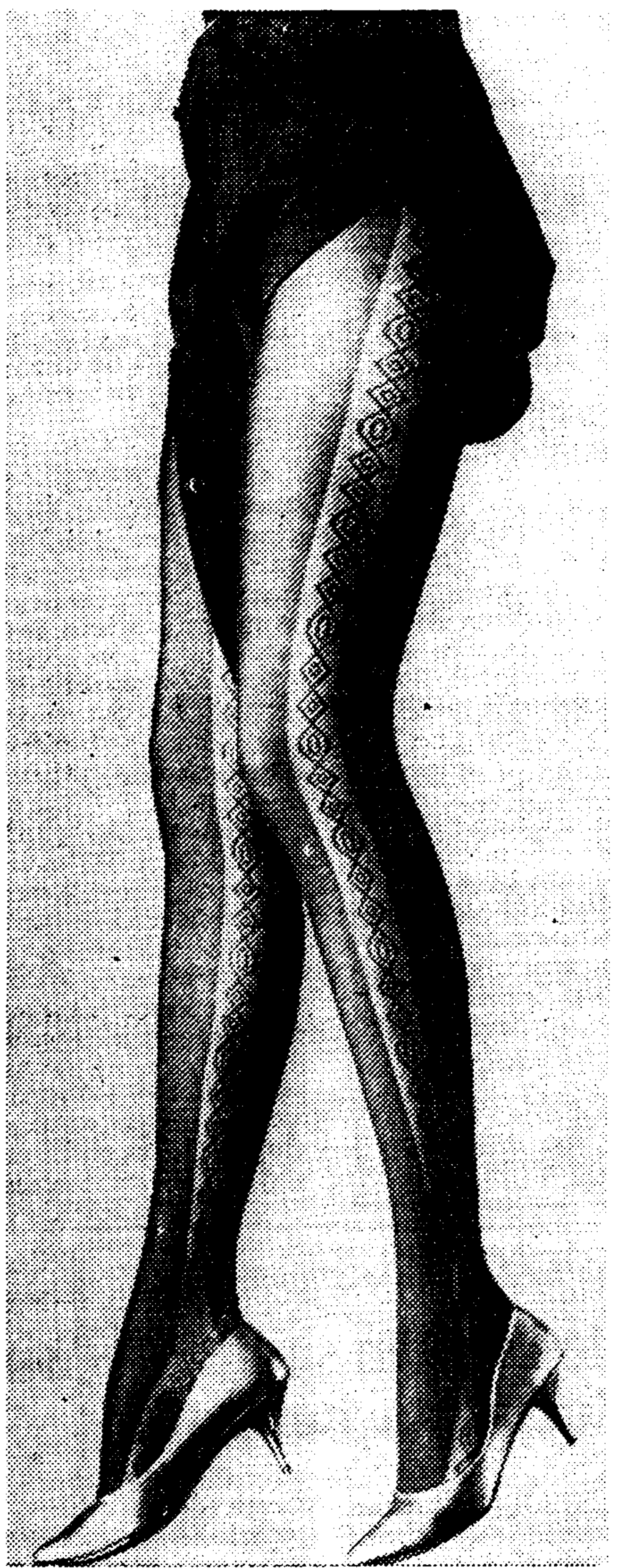
SAN SALVADOR — Het hooggerechtshof van San Salvador heeft de vrijlating opgeschort van drie opstandelingen, nadat de VS hadden gedreigd bijna 17 miljoen dollar aan economische hulp in te trekken. De drie zijn beschuldigd van een aanslag op een bar in San Salvador waarbij onder meer zes Amerikanen om het leven kwamen.

Een lagere rechtbank had de vrijlating van het drietal gelast in verband met het Middenamerikaanse vredesakkoord waarin vijf regeringen in het gebied amnestie voor alle politieke gevangenen overeenkwamen. Dit tot grote woede van Washington die de vrij te laten "politieke gevangenen" als "gewone misdadigers" beschouwt. In de afgelopen maanden zijn in verband met de amnestie al meer gevangenen vrijgelaten die waren veroordeeld wegens het doden van Amerikanen of die werden verdacht van betrokkenheid bij moordaanslagen onder andere op drie nonnen.

De vice- president van El Salvador, Rodolfo Castillo Claramount, veroordeelde het Amerikaanse dreigement. "De beslissing van de VS laat ondankbaarheid zien en is beledigend en onjuist. Bovendien is het een inmenging in de interne aangelegenheid van dit land".

QUITO — De Ecuadoraanse president Leon Febres heeft gisteren nog een nieuwe minister van Binnenlandse Zaken benoemd toen de huidige minister, Luis Robles Plaze, nog geen 48 uur voor de verkiezingen zijn ontslag nam. Robles heeft zijn ambt neergelegd na beschuldigingen van de oppositie dat de verkiezingen niet eerlijk zouden verlopen zolang hij aanbleef. Hij wordt opgevolgd door advocaat Heinz Moeller, die gisteren nog beëdigd is.

MENSEN

Nylonkous gaat al vijftig jaar mee

VIJFTIG JAAR geleden werd in de Verenigde Staten een nieuwe kunstvezel in produktie genomen. Het produkt kreeg de naam nylon en bracht een ware sociale revolutie teweeg. Voor miljoenen vrouwen, die zich de luxe van zijden kousen niet konden veroorloven, was het tijdperk van de nylonkous aangebroken. In de loop van de jaren heeft haar uiterlijk nogal een verandering ondergaan.

Tegenwoordig is alles mogelijk: je kunt kousen kopen met allerlei ingeweven motieven in alle mogelijke kleuren; zelfs kousen die met de hand zijn beschilderd of voorzien van strass- steentjes zijn leverbaar, maar ook de ouderwetse, met naad, vinden nog steeds gretig aftrek.

De kousen- collectie, die in 1939 werd getoond op de Wereldtentoonstelling in New York was een regelrechte sensatie. Toen de kousen op 15 mei 1940 in de Newyorkse warenhuizen werden gelanceerd was de gehele voorraad —ongeveer vier miljoen paar— in enkele uren uitverkocht.

Maar na korte tijd verdween de nylonkous alweer uit de roulatie. De Tweede Wereldoorlog was uitgebroken en de nieuwe kunstvezel was hard nodig voor de produktie van parachutes en vliegtuigbanden. Na de oorlog werd zij in allerijl weer in massaproduktie genomen. Een warenhuis in San Francisco werd door zo'n tienduizend mensen bestormd toen daar voor het eerst weer nylons te koop waren.

In Europa kwamen de nylons pas na de oorlog op de markt, hoewel de daar gestationeerde Amerikaanse militairen die al wel hadden geïntroduceerd en mede om die reden zeer populair waren bij de meisjes.

*****

BARON PHILIPPE DE ROTHSCHILD, eigenaar van kasteel en wijngaard Chateau Mouton- Rothschild in Pauillac, is op 85- jarige leeftijd in zijn Parijse huis overleden. Baron de Rothschild was op 13 april 1902 geboren in Parjs en het grote publiek verbond zijn naam direct aan een exquise Bordeaux. In 1918, midden in de Eerste Wereldoorlog stuurde baron Henri de Rothschild zijn zoon naar Bordeaux om zijn middelbare school af te maken. Daar lagen de wijngaarden die al sinds 1853 in het bezit van de familie waren. Hij keerde naar Parijs terug om aan de universiteit te studeren. Toen hij zich echt met wijn ging bezighouden verkeerden de Bordeaux wijnen juist in een crisis. Dat ontmoedigde hem niet. In 1933 vergaarde hij de wijngaard van Mouton D'Armailhack en veranderde de naam in Baron Philippe. Hij was evenwel meer dan een 'wijnboer'. Hij was ook kenner van de Engelse dichters uit de tijd van de eerste Elizabeth («Elizabethans»), oprichter van het theater Pigalle in Paris, filmproducer, lid van de Academie en -in vroeger jaren- autocoureur. Wat dat laatste betreft: hij heeft tweemaal met een Bugatti deelgenomen aan Formule 1 races en hij reed in 1928 en 1929 mee in de 24- uurs race van Le Mans. Zijn eerste vrouw, gravin Elisabeth Pelletoier de Chambure, gaf hem een dochter Philippine, die de baron op haar beurt drie kleinkinderen schonk. Elisabeth werd in 1944 gevangen genomen door de Nazi's en, gedeporteerd. Zij stierf in maart 1945 in een concentratiekamp. In 1954 trouwde De Rothschild met Pauline Fairfax-Potter. Zij overleed in 1976. Met haar hulp heeft Baron Philippe een wijnmuseum ingericht in de stad Mouton. Hier worden objekten tentoongesteld die in de loop der eeuwen aan de wijn gewijd zijn. De collectie bevat oa een Egyptisch basreliëf uit 2.400 voor Christus.

*****

Het historisch centrum van Rome zal voortaan ook 's middags voor het meeste verkeer worden afgesloten om de vervuiling te verminderen. Burgemeester Nicola Signorello maakte dit gisteren bekend. De UITLAATGASSEN zorgen niet alleen voor zeer ongezonde lucht in het stadscentrum, maar veroorzaken ook schade aan de oude monumenten. Het centrum was al van 7 tot 10 uur 's ochtends voor verkeer verboden, maar zal vanaf 1 februari ook van 15 tot 19 uur worden afgesloten. Zaterdags geldt een verkeersverbod van 7 tot 10.30 uur. Behalve uitlaatgassen wordt ook geluidsoverlast bestreden. Dat betekent zachtere sirenes op politieauto's, minder harde muziek in de nachtclubs en afstelling van alarminstallaties van auto's zodat ze na een kwartier automatisch afslaan.

*****

De Ierse regering wil vanaf 1 februari BIER IN BLIK verbieden. Het land volgt daarmee Denemarken dat reeds in 1986 overging tot het stopzetten van drankverkoop in blik. De Nederlandse instellingen Milieudefensie en Konsumentenkontakt die het blikverbod donderdag bekend maakten, juichen de maatregel toe en hopen dat ook Nederland het Ierse en Deense voorbeeld zal volgen. Als een verbod in Nederland niet mogelijk is bepleiten zij de invoering van een kwartje statiegeld op blikjes. "In Nederland zou dan in ieder geval de bijdrage van blikjes aan het zwerfvuil op stranden en in natuurgebieden sterk verminderd worden", zeggen de twee organisaties.

*****

De permanente vertegenwoordiger van Nederland bij de raad van Europa, VINCENT BRUYNS, is woensdagmiddag in een ziekenhuis in Straatsburg overleden, zo heeft een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag meegedeeld. Hij is 53 jaar geworden. Bruyns was al geruime tijd ziek, maar zijn overlijden is toch betrekkelijk onverwacht gekomen. Sinds hij in 1964 in buitenlandse dienst trad, heeft hij posten bekleed in Helsinki, Algiers, Bangkok en Wenen. Als een van Nederlands jongste ambassadeurs werd hij, 43 jaar oud, in 1979 benoemd in Liberia. Tot zijn benoeming in Straatsburg in 1985 was hij ambassadeur in Peru.

*****

Brian Moore

LONDEN — De Iers- Canadese schrijver Brian Moore, die in de Verenigde Staten woonachtig is, heeft de meest begeerde Britse prijs gekregen welke er bestaat voor novelles welke op fantasie zijn gebaseerd.

De prijs van twintigduizend pond wordt uitgeloofd door de Sunday Express en werd toegekend voor zijn boek De kleur van het bloed. Het boek gaat over een kardinaal die uit een Oosteuropees land vlucht. Het werd uitgeroepen tot het Boek van het jaar.

De 66- jarige Moore zei totaal beduusd te zijn van deze onderscheiding. Hij onthulde dat het gefantaseerde Oosteuropese land correspondeert aan Polen, waar hij na de tweede Wereldoorlog werkzaam is geweest voor een hulpdienst van de Verenigde Naties. Moore heeft tot heden toe vijftien novelles op zijn naam staan.

Mededingers voor de prijs waren William Boyd met The new confessions, Ronald Hardy met Wing of the wind, Noel Virtue met The redemption of Elsdon Bird en Mary Wesley met Not that sort of girl.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *Amazing Stories* (*f*.5,- p.p.);
24.00 uur *Taboe, een verboden liefde* (18 jr., *f*.5,- p.p.).
zondag
21.00 uur *Amazing Stories* (*f*.5,- p.p.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 De Jimmy Swaggart Evangelisatie; 17.30 Telefiesta ku Tante Irma i Tante Shirley; 18.30 Studiosport; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carrousel ku Gonzalo Cuales; 21.30 Music special; 22.00 Wega di Number; 22.10 Show bi Job: «Tumba's 1988»; 23.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.10 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number; 18.00 Telepatria ku Chin Behilia; 19.00 Alf; 19.30 Live at City Hall (jazz); 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Special; 21.00 Dynasty; 22.00 Solid Gold with Dionne Warwick; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
30 januari 1988 vanaf 08.00 uur t/m 1 februari 1988 om 07.00 uur.
Dokter Doran, Sentro Mediko Montaña Abao, tel.: 673355; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 72929 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
29 januari 1988 vanaf 17.00 uur t/m 1 februari 1988 om 07.00 uur
Dokter Soliana-Tjin, Schottegatweg Oost 34, tel.: 70635; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 70635 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession, mevr. Pablo en Lucasius)

DERDE DISTRICT BANDA ABAO
29 januari 1988 vanaf 17.00 uur t/m 1 februari 1988 om 07.00 uur.
Dokter Tweed, Spreekkamer: Tera Kòrá, tel.: 648079; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 82624 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

*****

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/81078; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Botermans, tel.: 72682, pageboy 027-360.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

*****

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Scharlooweg 110, tel.: 612040; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Panneflek, tel.: 671505, pageboy 027-345.

*****

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

*****

BOTICA ISLA (tel.: 663895): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag en zondag van 10.00-11.00 uur. Voor spoedgevallen na kantooruren gelieve zich te begeven naar de Verbandkamer.

*****

BOTICA'S (nachtdienst)
zaterdag
Otrobanda
Curaçao, Breedestraat, tel.: 623575.
Punda
Wilhelmina, Hendrikplein, tel.: 612380.
zondag
Otrobanda
del Pueblo, Breedestraat, tel.: 625333.
Punda
Juliana, Julianaplein, tel.: 54500.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
30 januari: P.A.J. Scherptong, Winston Churchillweg 157-E.
31 januari: M.V. Meyer, Kaya Wawa Scholtz 1.

*****

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

CULTUREEL CENTRUM CURAÇAO (CCC): 20.30 uur toneeluitvoeringen 'Litteken'/'Nasmaak' (van Alison West met Helene Kamperveen en Laura Quast) - Theater De Tempel.

SANTA ROSA-KERK (**t.g.v. 25-jarig jubileum van zuster Selinda Suares**): 09.00 uur Heilige Misviering; 10.00-12.00 uur receptie - Huize St Jozef.

CARNAVAL
Z-86: 20.00-23.00 uur 'Den kurá di Zèt' (met optreden van Arnell y su Orkesta en Grupo Mais) - Kurá di Ambiente, Roodeweg.

GRUPO ISLA: 20.30 uur verkiezing karnavalskoningin - Rust & Burgh.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
POMPSTATIONS **(openingstijden van 08.00-15.30 uur):**
Frederik - Saliña, Curoil - Biesheuvel, Curoil - Cas Chiquito, Isa - Plantersrust, Scheidelaar - Mundo Nobo, Vanddis NV - Marie Pampun, De Haseth - Parera, Nieuw - Sto. Domingoweg, Perry - Grand Central, Schotborgh - Cas Cora.

CARNAVAL
KOPROKAMU: 14.00-19.00 uur Jeugdtumbafestival - Stadion Dr Antoine Maduro.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 09.00-20.00 uur «Carla Costa» S.J.

*****

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 20.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN
FORTKERK: 09.30 uur ds J. Schaap.
EBENEZER CHURCH: 09.30 uur mw. J. Smith.
EMMAKERK: 09.30 uur ds N.L. Smith.

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

*****

AMIGOE Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Hanneke van Kouwen (wnd. hoofdredactrice)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Monique van Meerwijk, Yvonne van Es, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Issett (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Eileen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 873859 (Franse kant).
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers.

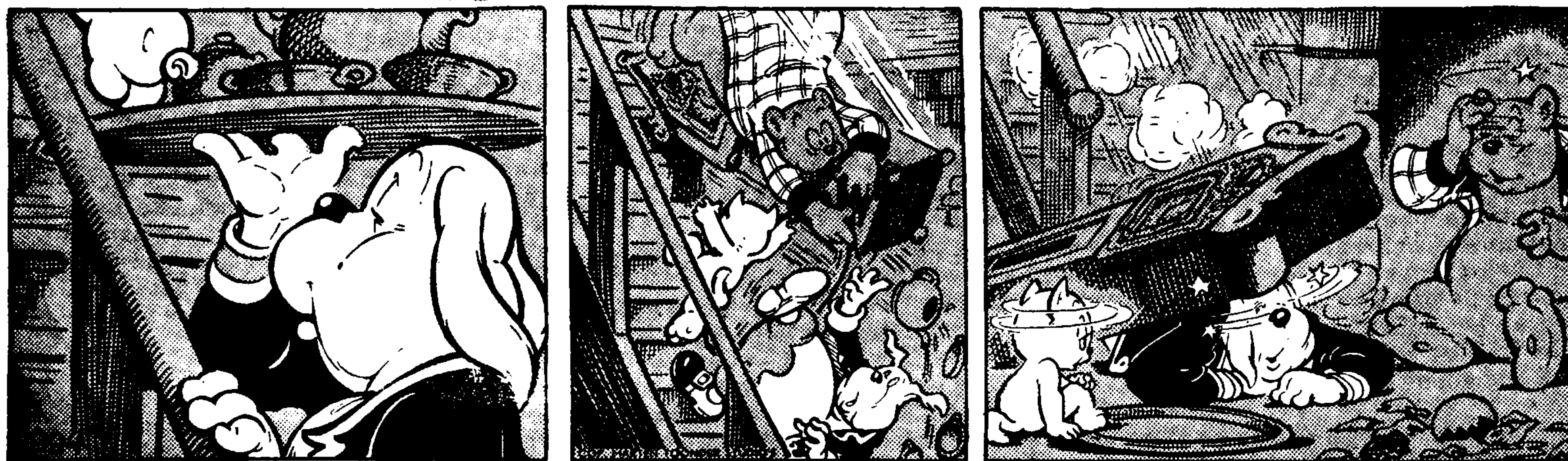
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: **70503, 70504 en 70304.**
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand.**

Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Tom Poes en de Klokken

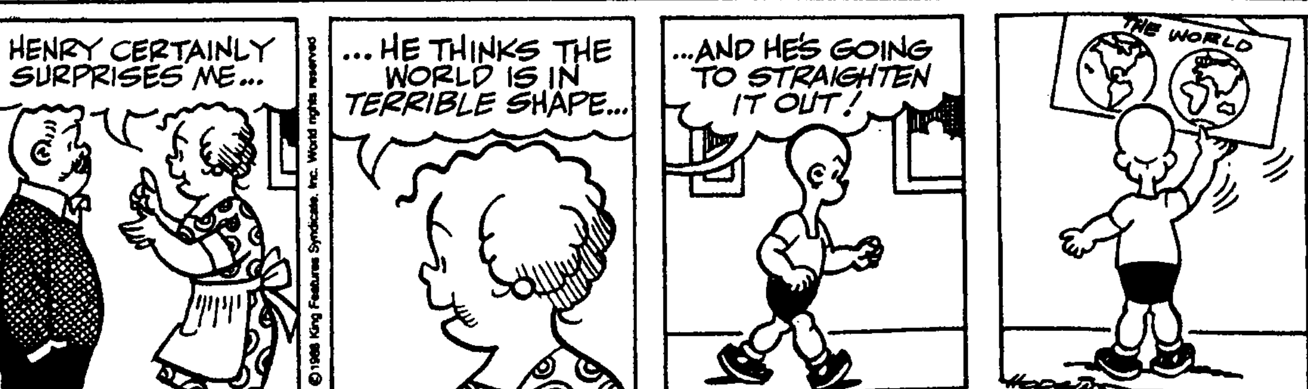
door Marten Toonder

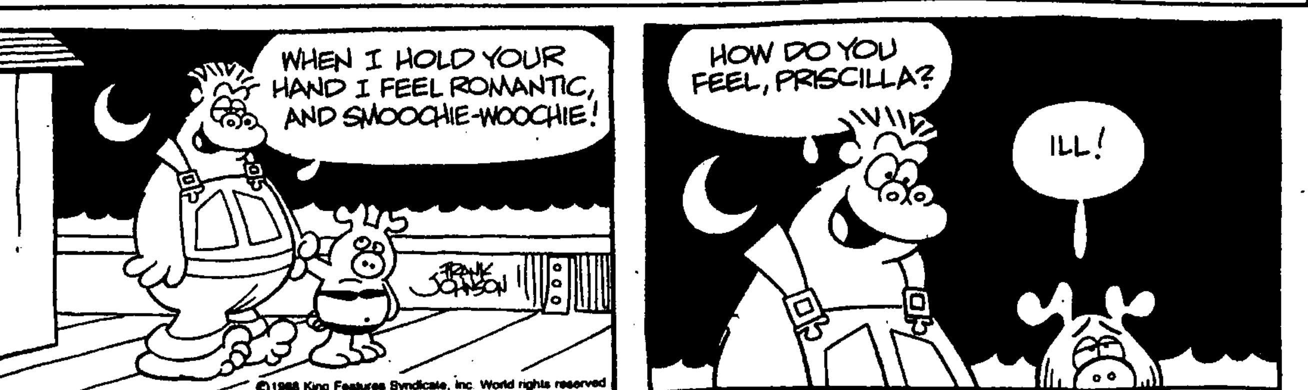
1994 — Tom Poes had het lang niet gemakkelijk, want het oude uurwerk was van het allerbeste eikenhout gemaakt en bij het afdalen van de trap drukte de volle zwaarte op hem. En hoewel Heer Ollie aan de bovenkant hem met nuttige wenken hielp, was hij toch bijna aan het einde van zijn krachten toen Joost met zijn theeblad het laddertje begon te bestijgen. De trouwe bediende had al zijn aandacht nodig om niet te morsen en daardoor zag hij niet dat Tom Poes op zijn theeblad stapte. De gevolgen waren dan ook verschrikkelijk. Natuurlijk kon de knecht de zware last niet houden en hij liet alles uit zijn handen glippen zodat Tom Poes omlaag stortte, gevolgd door de klok en Heer Ollie. Joost sloeg onder deze lawine achterover en kwam met donderend geweld op de grond aan de voet van de trap terecht.

Een korte tijd dreunde het om hem heen van neerkletterend porselein, meubelwerk en vallende lichamen, doch toen werd alles stil. De eerste, die tot zichzelf kwam, was Heer Bommel. Hij richtte zich op, en zag toen, dat Joost de val van zijn klok gebroken had. "Gelukkig, hij is nog heel!" prevelde hij met een tevreden glimlach.

HENRY ® By Dick Hodgins

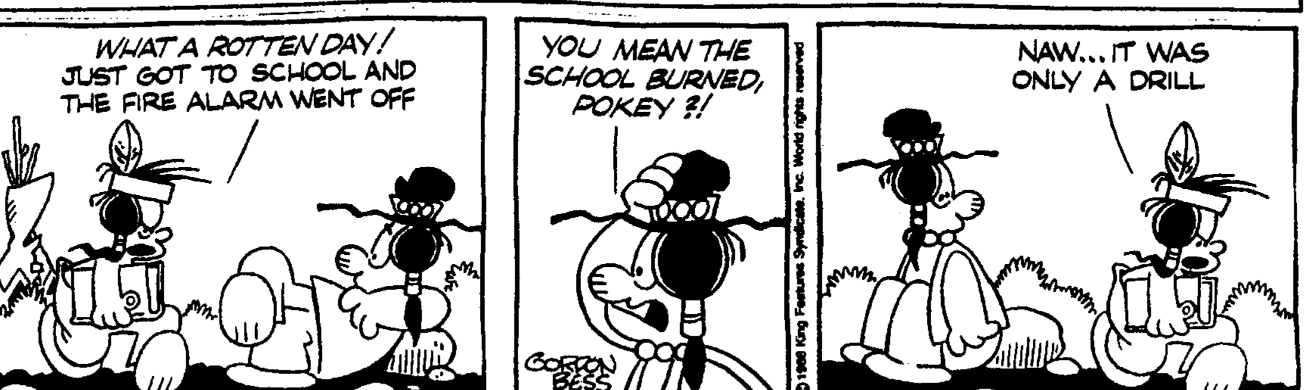
BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Gordon Bess

Een journalistieke missie op St. Maarten

DE LANGE TENEN VAN DE KROONPRINS

EEN AANTAL mensen op St. Maarten was niet onverdeeld gelukkig met de komst van De Volkskrant-verslaggever Marcel Bayer. Zeker niet toen bleek dat hetgeen werd verteld aan die uit het verre Nederland afkomstige journalist, plotseling in een Antilliaanse krant werd gepubliceerd. Prompt nadat de AMIGOE over de bevindingen van Bayer publiceerde, ontkende een aantal hooggeplaatsten ooit met de verslaggever te hebben gesproken. Naar de reden voor deze ontkenning zal men moeten gissen. Blijft staan: de bewering van de Volkskrant-journalist die meent wel degelijk met belangrijke personen te hebben gesproken over de omstreden persoon van Claude Wathey. Wathey die, zo blijkt uit gesprekken met mensen uit de politieke, ambtelijke en de zakenwereld, op diverse terreinen in de samenleving van St. Maarten zijn macht wil doen gelden.

De AMIGOE publiceert vandaag een achtergrond-artikel van de hand van Marcel Bayer over zijn ervaringen op St. Maarten.

SINT MAARTEN, 'The Friendly Island, Enjoy your stay', de slogan op de De Ruyterkade is zeker niet bedoeld voor achterdochtige journalisten. En ik heb toch altijd gedacht dat een gezond wantrouwen de basis van goede journalistiek was. Op 'booming' St Maarten leidt het onherroepelijk tot misprijzende blikken, dichte deuren en afspraken die niet worden nagekomen. In het gunstigste geval dat er werkelijk iemand wil praten, iemand die niet altijd al kritiek uit op de bestuurlijke praktijken op het eiland, is het ruzie en worden represailles genomen.

Achteloos was ik tijdens mijn verblijf op het Bovenwindse eiland vorig jaar januari naar het Bestuurskantoor gegaan om een gesprek met de politieke leider aan te vragen. Een routinematige klus, tenminste zo leek het. Ik voegde mij bij de vrouw op het bankje voor zijn deur. Zij kwam om een baantje te regelen.

Ze was al geruime tijd weer uit het kantoortje teruggekomen, toen ik zelf maar het initiatief nam en naar binnen ging. Claude Wathey zat achter een vrijwel leeg bureau, als een huisarts die spreekuur houdt. "Eigenlijk zijn Nederlandse journalisten persona non grata bij mij", stelde hij. Na lang aandringen stemde hij toe, tenminste zo leek het.

Tot driemaal toe kwam hij niet op de afgesproken plek opdagen, sterker nog, hij probeerde de journalist op alle mogelijke manieren te ontlopen. Claude, de 'éminence grise' van de Antilliaanse politiek, de 'grote vriend' van iedere eilandbewoner, zat die week niet meer 's morgens vroeg in de coffeeshop aan de Great Bay, was niet meer te vinden in z'n stamcafé en vertoonde zich zo weinig mogelijk op straat. Pogingen via insiders, via de gezaghebber en zelfs via zijn partijgenoten mochten niet baten. En, zo merkte ik al snel: als Claude niet praat, praat niemand op St Maarten.

Gezaghebber Ralph Richardson hield de boot af, net als z'n naamgenoten, de twee gedeputeerden Joe en René Richardson van de DP. "Ik heet U welkom, maar ga geen interview geven. Daar heb ik slechte ervaringen mee... Over de staatkundige structuur? Ja, die zit wel in mijn portefeuille, maar ik kan er niets over zeggen. Daar krijg ik alleen maar last mee".

In de zakenwereld van St Maarten waren er nog wel mensen te spreken over de gang van zaken op het eiland. De heer Weever van 'Tendal Holdings N.V.', een makelaarskantoor in de Frontstreet noemt het stabiele en toegankelijke bestuur als belangrijk pluspunt. "Ik denk dat we een bestuur hebben dat praktisch is en 'the jobs get done' of het nu legaal of illegaal is. Er is hier geen bureaucratische 'bullshit', er worden beslissingen genomen".

Louis Peters van de Kamer van Koophandel, een man met een hectisch leven, had toen ook al weinig tijd. De ene buitenlandse zakenman was nog niet van Juliana Airport afgehaald, of de volgende kondigde zijn bezoek al aan. Ik mocht meerijden naar het vliegveld. "We zitten hier volop in de lift. De laatste vijftien jaar is het eiland uit z'n voegen gebarsten, omdat er grote vraag is naar (aarzelt en corrigeert zichzelf)... het is makkelijk voor mensen om het eiland te bezoeken en als ze hier zijn genieten ze ervan. Het is druk maar 'it's a lot of fun'", zei hij glimlachend terwijl we ons stapvoets in de file voortbewogen. Is het slechte wegennet dan geen belemmering voor het zakendoen? "De prioriteit is om brood op de plank te houden, daarna om het leven gemakkelijk te maken."

Over Wathey toen geen onvertogen woord dus. Hij heeft in de ogen van de meeste mensen die ik spreek St Maarten gemaakt tot wat het nu is: in de top drie van de regio waar het de cruisetoeristen betreft, een gewilde investerings- plaats voor buitenlands kapitaal, een tropisch paradijs voor zon- aanbidders. Zelfs oppositieleider Vance James noemde de verdienste van Claude Wathey: "Zonder buitenlandse investeringen zou dit eiland niet tot ontwikkeling zijn gebracht. Claude zal het nooit erkennen, maar hij weet dat hij niet de middelen heeft en laat daarom anderen met ideeëen komen, die wanneer ze hem goed lijken, kunnen worden uitgevoerd. Dat soort openheid heeft het eiland voorspoed gebracht. Maar de tegenstellingen tussen de privé sector en de publieke sector laten daarentegen ook z'n falen zien. Claude is verantwoordelijk voor de grote achterstand op het gebied van het wegenstelsel, de riolering, kortom alles wat we gezamenlijk moeten gebruiken."

Met de economische bloei zijn inderdaad eveneens de contrasten groter geworden. Niet ver van de mooie façades van nieuwe shopping- centra wonen mensen in zeer slechte woningen. Het zijn broeinesten voor ziektes. Vooral de grote groep migranten wordt enorm uitgebuit; ze betalen veel te hoge huren en zijn eerder bereid om onder dergelijke omstandigheden te gaan wonen. De criminaliteit vertoont een stijgende lijn.

Dat moet de mensen toch te denken geven?

GEEN PLANNING

Sam Hazel, tot voor enkele jaren deel uitmakend van de DP, was er in ieder geval duidelijk over. "Zolang dit bestuur blijft, zal er geen sprake zijn van planning, ongeacht de hoeveelheid geld die de Nederlandse of de Antilliaanse regering ervoor uitgeeft. Het is een 'one-man-show'. Ik kan begrijpen waarom de Nederlandse overheid zo terughoudend is met het financieren van projecten hier op St Maarten; de Nederlandse belastingbetaler moet het betalen, terwijl ik, noch iemand anders op St Maarten belasting betaalt."

Hazel was één van de personen die bij de politieke leider in diskrediet raakte, nadat hij zich als gedeputeerde verzette tegen de richtlijnen van de politiek leider. Een bron vanuit het bestuurskantoor: "Wathey had zijn zoon Sydney in het administratie- gebouw een eigen kantoor gegeven. Het personeel had de instructie gekregen alle mensen die voor de gedeputeerden kwamen via Sydney te sturen. Dat was een komisch gezicht; lange rijen wachtende mensen in de gang voor de deur van Sydney Wathey. Totdat Hazel het op z'n stuipen kreeg en een keer de gang instormde en tegen de mensen zei dat wie voor hem kwam niet eerst naar Wathey hoefde te gaan. Dat betekende natuurlijk z'n einde. Er werd een motie van wantrouwen tegen Hazel ingediend en hij kon opstappen."

Mensen met een openlijke kritische noot waren dus tijdens mijn bezoek begin vorig jaar aan het eiland alleen onder de oppositie te vinden. Bij gebrek aan serieus wederwoord uit de zakelijke en politieke kringen rond Wathey besloot ik dan ook de reportage nog even te laten wachten.

Negen maanden later, op doorreis naar de verkiezingen in Haïti, ben ik opnieuw op St Maarten. Claude Wathey heeft dan al onbegrijpen verontrusting gezaaid door zijn reactie en uitspraken naar aanleiding van de herbenoeming van gezaghebber Richardson. Het conflict rond de decentralisatie van enkele vitale landsdiensten is in volle gang.

Ik kom op het spoor van een voormalige vertrouweling. Hij wil praten onder de belofte dat ik zijn naam niet zal noemen en alle gegevens die kunnen wijzen op z'n identiteit achterwege zal laten.

IN DE LA

"Ik was een jonge ambitieuze ambtenaar. Ik werd op een zijspoor gezet, omdat ik mijn werk gewoon goed deed. Ik lanceerde voorstellen en ideeën waar niets mee gebeurde. Net als met Pennfold, Bakhuizen en Goslinga- rapporten. Ze verdwenen allemaal in de la.

Heeft u wel eens gehoord van corruptie?" "Ach meneer, ik heb het meegemaakt dat ik 50.000 dollar op mijn bureau kreeg na het afgeven van een simpele vestigings- vergunning. 50.000 dollar. Alleen maar omdat ik m'n werk goed had gedaan. Ik heb nooit wat aangenomen, anders was ik nu een speelbal in de handen van Wathey geweest."

Ik krijg te horen over stapels notities over personen op het eiland: wat ze, wanneer en waar, tegen de wet hadden gedaan. "Zo werkt het systeem. Die man heeft een enorm geheugen en gebruikt dat tegen je als het nodig is. Vandaar dat de mensen bang zijn. Het gaat veel verder dan de beïnvloeding tijdens de verkiezingen. Je hebt Claude Wathey nodig. Via bestuursambtenaren en z'n familieleden zit de tentakels van Wathey tot in elk hoekje van het eiland. Hij laat bestuursambtenaren de fondswerving tijdens de verkiezingen doen. De zaken zijn op papier allemaal in handen van zijn broer Chester en zijn kinderen. Vooral zoon Al is de spil van Wathey Management Co. Verder worden er uitsluitend mondelinge afspraken gemaakt."

ENORM BEGAAN

St Maarten als 'maffia-eiland' en 'peetvader' Wathey; er is al zoveel over geschreven. En misschien veel onterecht, want zelfs in de officiële onderzoeken heeft men nog nooit belastend materiaal tegen de man kunnen ontdekken. Tijdens verdere gesprekken, ondermeer met enkele Nederlandse investeerders, ontstaat het beeld van Claude Wathey als iemand die enorm begaan is met het wel en wee van 'zijn' eiland. Net als hij voor zijn kinderen heeft gedaan, zou hij de toekomst van St Maarten helemaal veilig willen stellen. Juist daarbij wordt hij geconfronteerd met de consequenties van z'n eigen beleid: een gebrekkige planning, weinig bestuurlijke visie en nauwelijks ervaren leiderschap om het roer over te nemen. Dat laat hij dan ook duidelijk merken als ik hem ten lange leste op zondagmorgen 25 oktober te spreken krijg.

Wathey wil z'n ei kwijt en doet dat op zijn vertrouwde stek: achter het reisbureau aan de Frontstreet. Hij komt niet over als een schurk, maar als een goedbedoelende grijsaard, die verontrust is over de toekomst van zijn eiland. Hij doet opmerkelijke uitspraken over de zakenwereld, de politieke situatie, en vertelt vooral wat er al op eigen kracht gerealiseerd is op St Maarten.

Natuurlijk leg ik de uitspraken van Wathey de laatste dag dat ik nog op het eiland ben voor aan een aantal betrokkenen, zoals Louis Peters. Hij zit die maandagmorgen niets vermoedend in zijn kantoor en zegt in eerste instantie geen tijd te hebben voor een interview. Als ik hem confronteer met de uitspraken van de politiek leider raakt hij volledig uit balans. Een kwartier lang spuit hij scherpe en soms grove kritiek op Claude Wathey.

Ook de nieuwe directeur van de Landsradio reageert fel en zelfs gezaghebber Ralph Richardson schiet uit z'n slof. Persoonlijk wil hij me niet ontmoeten, zoals hij al verschillende keren eerder heeft laten weten. Wel per telefoon. Het gesprek vindt op de valreep van mijn bezoek plaats vanaf het vliegveld. Richardson noemt Wathey "de man die zichzelf tot kroonprins van dit eiland heeft uitgeroepen en vindt dat ik teveel macht heb".

De discussie of alles wat uiteindelijk in de reportage in De Volkskrant is geschreven ook gezegd is, is natuurlijk overbodig. Geen enkele zichzelf respecterende journalist zuigt informatie uit zijn duim. Laat staan dat hij die in de mond van anderen legt.

Dat de persoon van Claude Wathey op St Maarten het afgelopen jaar steeds controversiëler is geworden, kan iedereen signaleren. Het is de taak van de journalist de stemming te peilen en meningen op te tekenen.

DISCUSSIE ONMOGELIJK

Het probleem ligt dan ook niet bij de journalist, maar op St Maarten, waar elke volwassen politieke discussie al decennia lang onmogelijk is; bij de lange tenen van de politiek leider Claude Wathey, die St Maarten nog altijd wil besturen als z'n dorp, terwijl het een stad is geworden; en bij de angst voor represailles onder z'n onderdanen. Ik moet terugdenken aan die anonieme bron: "U gaat straks terug naar huis, maar wij blijven achter. We hopen meer dan we denken dat het waar is dat er oppositie tegen Claude is binnen zijn eigen DP. Nog altijd moet dat in het openbaar blijken.

Zou een motie tegen bijvoorbeeld Joe Richardson het nu nog halen als deze teveel af zou wijken van het 'Wathey-pad'?

"De situatie kan zo weer van anderen en dan heeft hij alle macht weer in handen. Claude zal dan met z'n opponenten doen wat hij met mij en vele anderen heeft gedaan: hen het leven zo zuur mogelijk maken."

BEHALVE VERVANGING TWINOTTERS OOK NIEUWE DC-9-80

Het gaat goed met de luchtvaart- maatschappij

ALM koopt drienieuwe vliegtuigen

WILLEMSTAD — De ALM gaat binnen zes maanden twee F-27 Fokker vliegtuigen kopen om de twinotters te vervangen en een splinternieuwe DC-9-80 ter vervanging van de DC-9-30. De Fokkers kosten 2 miljoen dollar per stuk en daarvoor wordt een lening afgesloten bij lokale financiële instellingen. De nieuwe DC-9-80 kost 23 tot 25 miljoen dollar en zal met buitenlands kapitaal gefinancierd worden. De regering hoeft niet garant te staan voor de leningen. Evenmin zal er een beroep worden gedaan op de regering om financieel bij te springen.

De Nederlandse regering zal wel, zoals al tijdens het bestedings- overleg was toegezegd, bijspringen met ongeveer 1 miljoen dollar. Dat zijn de vermoedelijke kosten voor de opleiding van het cockpit- personeel om op de nieuwe Fokker- vliegtuigen te vliegen en voor het technisch personeel om deze te onderhouden.

IR DON MARTINA

Gisterochtend hebben de directie van de ALM en de Raad van Commissarissen van deze luchtvaart-maatschappij met de centrale regering vergaderd die groen licht heeft gegeven om de drie vliegtuigen aan te schaffen. Het ligt in de bedoeling om dit nog voor half 1988 te regelen, hetgeen mogelijk lijkt te zijn omdat er al verschillende offertes op tafel liggen. Zowel voor de tweedehands Fokker- toestellen, als voor de nieuwe DC-9-80.

LOKAAL

Belangrijk voor de regering is het feit dat de ALM geen beroep hoeft te doen op deze meerderheids- aandeelhouder voor financiele steun in de vorm van kapitaal of een garantie- stelling. De benodigde vier miljoen dollar voor de twee Fokkers hoopt de ALM lokaal te garen en de investering voor de nieuwe DC-9-80 in het buitenland. Dat laatste is vooral ook belangrijk voor de deviezen- situatie van ons land. Een zo grote aankoop zou een enorme aanslag betekenen op de deviezen- voorraad.

De twee twinotters die vervangen gaan worden, heeft de ALM al zes jaar gehuurd van het bedrijf ABC Commuter. De verkoop van de twinotters zou in principe het einde betekenen van ABC Commuter. Daar moet echter over gesproken worden met Aruba omdat volgens de boedelscheiding eenderde van de aandelen aan dat land toebehoort. ABC Commuter heeft ook nog een schuld bij Winair, de luchtvaart- maatschappij van de Bovenwinden. Die schuld van ongeveer 2 miljoen gulden, zal verrekend worden door Winair één twinotter te schenken. De tweede twinotter zal dan waarschijnlijk aan Winair verkocht worden. Dit bedrijf beschikt zelf over twee twinotters die hard toe zijn aan vervanging, liet premier Don Martina na afloop van de vergadering met de ALM tijdens een persconferentie weten. Onderhandelingen hierover moeten nu op gang gebracht worden.

KWALITEIT

Na een uitgebreide studie naar het beste type vliegtuig voor vervanging van de twinotters, is het oog gevallen op de F-27 van Fokker. Dit vliegtuig is door de jaren heen van zeer goede kwaliteit gebleken, zowel wat de 'body' betreft, als de motoren. Op de tweedehands markt, zijn deze bovendien voor een redelijke prijs verkrijgbaar. Een F-27 van Fokker biedt in principe zitruimte aan 40 tot 45 passagiers. Omdat voldoende bagageruimte op de inter- insulaire vluchten echter ook zeer belangrijk is, zal een deel van de stoelen- ruimte omgebouwd worden tot bagageruimte. De ALM denkt dan zo'n 35 zitplaatsen over te houden. Directeur Kitland Chong van de ALM legde in dit kader uit dat er naar Bonaire bijvoorbeeld veel duikers vervoerd worden die veel bagage in de vorm van duikspullen bij zich hebben. Bovendien kunnen de toestellen dan ook gebruikt worden voor vrachtvervoer.

Hij wilde overigens direct het fabeltje uit de wereld ruimen, dat de tweedehands toestellen niet meer zo te vertrouwen zijn. Dat ligt bij vliegtuigen heel anders dan bij een tweedehands auto die er inderdaad nogal eens 'roestig' uit kan zien. De bevolking kan er echter op vertrouwen dat de Fokker- vliegtuigen volledig betrouwbaar zijn, beklemtoonde Chong.

Tijdens het bestedings- overleg begin deze maand op Curaçao, heeft minister Crestian van Ontwikkelings- samenwerking de aankoop van de twee Fokkers aangekaart bij minister Jan de Koning van Antilliaanse en Arubaanse Zaken. Deze stond niet negatief tegenover 'technische bijstand'. Te weten de opleiding van het ALM- personeel dat met de Fokker- vliegtuigen moet werken. Dat kost waarschijnlijk zo'n 1 miljoen dollar. De Antilliaanse regering moet hier nu officieel een verzoek voor indienen bij de Nederlandse regering.

Verschillende redenen hebben tot de beslissing geleid om het enige DC-9-30 toestel waar de ALM nu over beschikt, te gaan vervangen voor een DC-9-80 waarvan de ALM er al twee in huis heeft. Indien de ALM over één type toestel beschikt, behoeven er minder onderdelen in voorraad gehouden te worden, hetgeen kostenbesparend werkt. Bovendien moeten piloten nu, alvorens op een ander type vliegtuig te vliegen, één dag de tijd gegund worden om aan de andere instrumentaria te wennen. Ook dat voorkomt men door één lijn te trekken in de vloot.

PRETTIGER

De DC-9-80 is bovendien een "prettiger" vliegtuig, liet Chong weten, met 22 stoelen meer. Dat is niet op alle routes noodzakelijk maar er zijn routes waarop de ALM er best extra stoelen bij kan gebruiken. De DC-9-30 van de ALM zal verkocht worden, men hoopt daar ruim 6 miljoen dollar voor te krijgen.

Op de vraag of deze investeringen betekenen dat de ALM er goed voorstaat, antwoordde Chong bevestigend. Over een eventueel 'break-even' resultaat, wilde hij zich echter niet uitlaten. In het afgelopen jaar heeft de ALM wel gemiddeld 11 procent meer passagiers vervoerd. Bepaalde routes zijn met grote sprongen vooruit gegaan. De service van de ALM is aanzienlijk verbeterd en de concurrentie- positie van de lokale luchtvaart- maatschappij schijnt steeds beter te worden.

Terwijl een lokale financierings- maatschappij, Calco NV, er in het verleden bij moest komen om de twee DC-9-80 te kopen omdat de ALM de hoge aflossings- kosten zelf niet kon dragen, ligt ook die situatie nu anders. Een leasing- contract is nooit gunstig, legde Chong uit. De maatschappij moet iedere maand aflossen en aan het einde van de rit houdt men niets over. De internationale situatie is evenwel veranderd: er zijn langere aflossings- termijnen mogelijk en bovendien is er een gunstigere interest- percentage. Dat maakt het voor de ALM mogelijk om zelf de stap te wagen.

ORANJESTAD — In het Ennia- gebouw vong gistermiddag de overhandiging van een rolstoel plaats door Frieda Figaroa aan Jose Christiaans. Het geld voor deze stoel werd bijeen gebracht door de Ennia en andere bedrijven die in het Ennia-gebouw gevestigd zijn. Ook John de Vries die zich inzette voor dit rolstoel- geschenk was bij de uitreiking aanwezig.

ANTRACO/SAMSOM Aruba NV houdt in samenwerking met de uitgeverij Bosch en Keuning, uit Nederland, een expositie van diverse leermethoden voor kleuter- basis- en voortgezet onderwijs alsmede voor speciaal onderwijs. De expositie is op woensdag 3 februari, van 9-12 uur en 2-6 uur, in de Nationale Bibliotheek.

100 plus tennistoernooi

ORANJESTAD — Alles wijst erop, dat ook het tweede 100 plus tennistoernooi, dat in het Marlboro Tennispark zal plaatsvinden, een groot succes zal worden.

Van organisator Meiveld tennis club wordt vernomen dat twee weken voor sluiting van de inschrijving zich al 20 teams hebben gemeld. Zowel in het kampioensduo als het subkampioensduo van vorig jaar is verandering gekomen. Eddy Ras speelt ditmaal samen met Dick van de Vaart, en Humphrey Rose samen met Tawa Iransquin. Tenniscracks die nog niet ingeschreven hebben kunnen dit nog tot 9 februari doen.

Divi hotels

Roger Coster neemt ontslag als vice- president

ORANJESTAD — Roger Coster heeft ontslag genomen als senior vice president van de Divi hotels — de grootste onafhankelijke hotel organisatie in het Caribisch gebied.

Hij blijft echter wel aan de maatschappij verbonden als managing director. Walter Wiggings die een en ander bekend maakte vertelde dat Mark Flaherty die kortgeleden bij de maatschappij in Diets trad als director in Barbados, werd benoemend tot vice president van de operations. Voordat hij bij Divi Divi kwam, was Flaherty — die meer dan twintig jaren hotel ervaring heeft — managing director van het Ritz Carltonhotel in New York City.

BEKENDMAKING

De Regering van Aruba maakt hierbij bekend dat op Aruba een toename is geconstateerd van het illegaal bezit en gebruik van (radio)zendinrichtingen zoals o.a. marine HF/VHF radio-, mobilofoon-, radio-amateurs-, C.B.-, draadloze telefoon-, modelvliegtuigen-, modelvaartuigen-, modelvoertuigen-, radio omroep-, televisie omroep, afstandsbedienings-, oproepinstallaties, enz.

Ingevolge de Telegraaf- en Telefoonverordening is het EENIEDER VERBODEN OM RADIOZENDINRICHTING(EN) TE BEZITTEN en TE GEBRUIKEN zonder een daartoe verstrekte (geldige) vergunning door de Gouverneur van Aruba.

Eenieder die zich schuldig maakt aan een dergelijke overtreding kan strafrechtelijk worden vervolgd en de in zijn bezit zijnde radiozendinstallatie in beslag worden genomen.

Degene die momenteel in het bezit zijn van dergelijke installaties worden dringend verzocht contact op te nemen met de afdeling Publiekrechtelijke Telecommunicatie Zaken van de SETAR te Frankrijkstraat 1 ter registratie en voor nadere informatie.

De Minister van Verkeer en Communicatie.

De Ministerraad heeft besloten ... Landsverordening ... Landsverordening ... [illegible]

BEKENDMAKING

De Regering van Aruba ... [illegible]

De Minister van Verkeer en Communicatie.

Telkenmale moet de oproerpolitie in de Zuidkoreaanse hoofdstad in actie komen.

Zuid-Korea heeft spelen broodnodig

OP 17 DECEMBER begint de Seoel Olympiade. Zuid-Korea hoopt dat alle 167 leden van het Internationaal Olympisch Comité de uitnodiging accepteren deel te nemen aan het sportevenement dat 23 takken van sport telt en naar schatting 13.600 atleten aantrekt. Besprekingen met Noord-Korea om gezamenlijk de 24ste Olympiade te organiseren, zijn gestrand in verwijten over en weer. Een boycot van het communistisch blok lijkt echter onwaarschijnlijk.

De Olympische Spelen vormden een belangrijke factor in het binnenlandse politieke besluitvormings- proces. De sociale onrust die de nadagen van het Chun Doo Hwan-regime kenmerkte, is na de presidents- verkiezingen afgenomen. De sportminnende opvolger van Chun Doo Hwan, oud-generaal Roh Tae Woo, heeft weliswaar niet de voorkeur van de meerderheid van de Koreanen, maar het kiezersvolk berust in het voldongen feit. De Olympische Spelen zijn opnieuw een drukmiddel geworden omdat Roh Tae Woo mag rekenen op sociale onrust tijdens de Olympiade als hij zijn belofte om het democratiserings- proces voort te zetten niet nakomt.

door TON GERRITS

Sport heeft niets met politiek te maken. Een dooddoener die meneer Hyon Ung Shin van het Seoel Olympic Organizing Committee (SLOOC) graag gebruikt om zich in te dekken tegen lastige vragen. Voordat Hyon tot deze stelling komt, telefoneert hij discreet met een Amerikaanse adviseur. Blijkbaar heeft hij niet in de gaten dat het hoorgedeelte van zijn telefoon dermate luid staat, dat iedereen kan meegenieten met de conversatie. De Amerikaanse adviseur maakt Hyon erop attent dat zeker zal worden gevraagd welk effect de uitslag van de presidents- verkiezing heeft op de Olympische Spelen. "Zeg dan dat sport niets met politiek heeft te maken", aldus de adviseur.

Hyong Ung Shin en zijn Amerikaanse adviseur mogen gelijk hebben, omgekeerd heeft politiek alles met sport te maken. Althans in Zuid-Korea. De Olympische Spelen zijn voortdurend een factor geweest die politieke beslissingen in belangrijke mate hebben bepaald. Dit leidde onder meer tot de fameuze ommezwaai van president Chun Doo Hwan op 1 juli 1987. Maanden van rellen en straatprotesten tegen de zeven jaar oude militaire dictatuur brachten de onbuigzame Chun Doo Hwan tot het inzicht dat de Olympische Spelen in gevaar zouden kunnen komen.

VIJF RINGEN

De kroon op zijn werk dreigde te worden besmeurd door brandbommen en traangas- granaten. Zijn rede op 1 juli, waarin hij tegemoet kwam aan de eisen voor democratische hervormingen, werd rechtstreeks uitgezonden door de nationale televisie. Voordat hij in beeld verscheen werd het thema van de Olympische Spelen gespeeld, terwijl de witte vlag met vijf ringen trots in de wind wapperde.

Het belang dat de regering hecht aan het welslagen van de Olympische Spelen blijkt klaar en duidelijk uit een brochure die is samengesteld door de Koreaanse Informatiedienst: "De Koreanen bereiden zich onvermoeibaar en enthousiast voor op de ontvangst van de Olympische familie. Seoel is vandaag gereed met zijn faciliteiten die door IOC-voorzitter Juan Antonio Samaranch zijn omschreven als de beste die hij ooit heeft gezien. En belangrijker: de Olympische geest brandt lichtend in het hart van het volk. Het Koreaanse volk is vastberaden de geschiedenis in te gaan als gastheer van de meest indrukwekkende Olympische Spelen die ooit zijn gehouden".

BELANGEN

Professor Bong-Ho Son voelt zich niet aangesproken door deze pompeuze taal. Hij doceert sociale ethiek aan de faculteit voor wijsbegeerte van de Seoel Nationale Universiteit. In zijn hart brandt de Olympische geest niet. Hij is wat sceptisch over Olympische Spelen: "Het is een tentoonstelling van economische en politieke machten. Voor mij betekent de Olympiade niets meer dan een evenement om die belangen veilig te stellen".

Hoewel hij negatief staat tegenover de Olympiade, meent hij toch dat de Seoel Olympiade kan bijdragen tot eenwording van de Koreanen. Professor Bong-Ho Son geeft toe dat hij een uitzondering is en dat de grote massa anders over de Olympische Spelen denkt: "Iedereen is een beetje trots gast te zijn. Koreanen hebben aan een minderwaardigheids- complex geleden en door die spelen zijn ze trots geworden". Het motto van de vierentwintigste Olympiade is 'harmonie en vooruitgang'. Vooruitgang vertaald in wonderbaarlijke economische groei, heeft het regime Chun Doo Hwan goed verstaan. Immers de Koreaanse export kleurt de handels- balansen in de Verenigde Staten en Europese landen sterk.

Ongeveer twintig Koreaanse mammoetbedrijven maakten dankbaar gebruik van de onder Chun Doo Hwan aantrekkelijk geworden arbeidsmarkt. Strikte arbeidswetten, lage lonen en monddood gemaakte vakbonden boden het goed geleide Koreaans bedrijfsleven de kans zich aan te sluiten bij de vier draken. De andere drie landen zijn Taiwan, Hongkong en Singapore, de Nieuwe Industrie Landen (NIC's). Ondanks de arbeidsonrust vorig jaar, veroorzaakt door onvrede over slechte arbeidsvoorwaarden en lage lonen, rekent het ministerie van Economische Zaken een economische groei van twaalf procent. Vooruitgang past geheel in het hedendaagse beeld van Zuid-Korea.

ZUUR

Anders is het gesteld met het begrip 'harmonie' dat mede het motto vormt van de Olympische Spelen. Harmonie is een wat zure symboliek omdat Zuid-Korea zich in de laatste jaren onderscheidde door een volkomen gebrek aan harmonie. Aan regio's gebonden en persoonlijke belangen polariseerden de Koreanen en legden bittere tegenstellingen bloot.

De op 16 december gekozen sportminnende president, Rob Tae Woo, heeft in een briljant scenario handig gebruik gemaakt van die tegenstellingen. De rechterhand van Chun Doo Hwan doorzag dat de twee oppositie- leiders, Kim Dae Young en Kim Young Sam, nooit tot een vergelijk zouden komen. Met een gerust hart adviseerde hij in juni vorig jaar het huisarrest op te heffen van de ooit ter dood veroordeelde dissidenten- leider Kim Dae Young. Dit gebaar bewees in de eerste plaats zijn goede intenties om democratische rechten te herstellen en bovendien diende het zijn eigen belang. Immers, door de tweespalt tussen de twee Kim's kreeg Roh Tae Woo het presidentschap in de schoot geworpen en tegelijkertijd herwon hij het internationaal vertrouwen.

HEMELKONING

De grote verdeeldheid in Zuid-Korea laat zich moeilijk rijmen met de homogeniteit die het volk kenmerkt sinds de dagen van Tan-gun, de mythologische grondlegger van het land. De legende leert dat 24 eeuwen voor de geboorte van Christus een hemelkoning zijn zoon naar de aarde zond waar hij een in een beer veranderde vrouw trouwde. Zij kregen een zoon, Tan-gun genaamd, die de eerste natie stichtte op het schiereiland.

Meer dan in omringende landen vond in Korea een eenduidige ontwikkeling plaats. In een vroeg stadium voelde de bevolking van het schiereiland zich verbonden door dezelfde taal, godsdienst, bestuur en kunst. Het Boeddhisme en confucianisme en de taal droegen bij tot de eenwording van het volk. Alleen in de vijfde eeuw werd het regionalisme aangewakkerd door de opkomst van de drie koninkrijken Paekche, Kaya en Shilla. De hedendaagse bittere regionale tegenstellingen lopen langs de grenzen van deze drie koninkrijken.

Het Shilla- koninkrijk groeide in macht en voorspoed en onderwierp de twee andere koninkrijken. Sinds de eenwording in de achtste eeuw is het schiereiland tot deze eeuw een koninkrijk gebleven. Japan annexeerde in 1919 het schiereiland, waarmee een eind kwam aan de Chosundynastie. Na de bezetting werd Korea een republiek. Met de teloorgang van het Rijk van de Rijzende Zon, was echter het drama voor Korea niet over. Op advies van de Verenigde Naties werd het schiereiland langs de 38ste breedtegraad gesplitst in het door de Sovjetunie gesteunde Noord-Korea en het op de Verenigde Staten georiënteerde Zuid-Korea.

WERELDMACHTEN

Op 1 juli 1950 viel het communistische noorden geheel onverwacht binnen en begon de drie jaar durende Koreaanse oorlog waarbij meer dan een half miljoen Chinezen aan de zijde van Pyongyang vochten tegen Zuid-Korea dat steun kreeg van door de Verenigde Staten aangevoerde VN-troepen. Het schiereiland is een uiterst gevoelig gebied vanwege zijn strategische ligging. Vier wereldmachten hebben direct strategisch belang bij Korea. De Verenigde Staten, China, de Sovjetunie en Japan zouden nagenoeg aan elkaar grenzen als de landtong Korea van de wereldkaart zou verdwijnen. Het internationaal strategisch belang is een doorslaggevende reden geweest dat het westen en met name de Verenigde Staten president Chun Doo Hwan vorig jaar onder politieke druk zetten en hem probeerden te overtuigen van de noodzaak democratische hervormingen door te voeren. Uit het Amerikaanse kamp rezen twijfels over het al dan niet doorgaan van de Olympische Spelen.

Het 'officiële' gezicht van de OS in Seoel.

Professor Bong-Ho Son: "Veel mensen dachten toen dat de regering de Olympische Spelen gebruikte om de macht te handhaven zonder het democratisch proces door te laten gaan. Dat proces is inmiddels wel begonnen. Naar mijn idee is daarom dat doel van de spelen verloren gegaan. Het is natuurlijk heel teleurstellend dat de oppositie niet de macht heeft overgenomen, maar dat ligt vooral aan de persoonlijke ambities van de beide oppositie- kandidaten".

VERDWIJNEN

Professor Bong-Ho Son voelt weinig voor nieuwe straatprotesten. Dit in tegenstelling tot radicale studenten en kritische kerkelijke organisaties. Enkele dagen na de verkiezingen verzamelen enkele duizenden demonstranten voor de Chong Dongkathedraal in het moderne winkelcentrum van Seoel. Een priester die jarenlang in de slopenwijken werkte, kan moeilijk de winst van Roh Tae Woo verkroppen. Zijn doorgroefde gezicht en wilde zilvergrijze lokken accentueren zijn woede. "Bourgeois prietpraat meneer", zegt hij resoluut op de veronderstelling dat Roh Tae Woo ook zonder fraude de verkiezingen zou hebben gewonnen. De priester is overduidelijk geïnspireerd door de bevrijdings- theologie.

"Deze man (Roh Tae Woo) is verantwoordelijk voor repressie en de uitbuiting van armen. Hij moet gewoon verdwijnen". De priester doet de Olympische Spelen af als een prestige- project dat alleen het imperialisme dient. "Arme mensen worden dakloos omdat zij plaats moeten maken voor die spelen. Als ze al plaatsvervangende woonruimte krijgen, is het zo duur dat ze de huur niet kunnen betalen".

BELOFTES

Na de verkiezing van Roh Tae Woo flakkerde het straat- protest even op. Het waren geïsoleerde rellen, die in de verste verte niet leken op de door de oppositie- kandidaten voorspelde volksopstand. Hoewel Roh Tae Woo slechts een minderheid van het kiezersvolk achter zich heeft, wordt hij 'gedoogd' door de 'Kim-stemmers'. Tegelijkertijd beweegt hij zich op glad ijs omdat hij grootse beloftes heeft gedaan. De Olympische Spelen worden opnieuw een drukmiddel omdat de Olympiade aangegrepen wordt voor straatprotesten als Roh Tae Woo zijn belofte het democratiserings- proces voort te zetten niet nakomt.

Het sportfestijn begint met de openings- ceremonie op 17 september in het Olympisch Stadion in Seoel aan de zuidoever van de Han- rivier. Elf van de drieëntwintig takken van sport worden gehouden in het Olympisch Park of in het nabij gelegen Olympisch Complex, waar ook het 150 miljoen gulden kostende stadion ligt.

De ontwerper van het Olympisch Stadion, dat plaats biedt aan honderdduizend toeschouwers, liet zich inspireren door de architectuur uit de Chosundynastie. Het organiserend comite mag iets meer dan zes miljard gulden uitgeven voor het sportfestijn. De organisatoren houden rekening met 240.000 buitenlandse toeristen die Seoel bezoeken tijdens de spelen. Het aantal atleten is nagenoeg gelijk aan de groep journalisten. Als alle 167 lidstaten van het Internationaal Olympisch Comite de uitnodiging accepteren, strijden 13.600 atleten voor gouden, zilveren en bronzen plakken. Zij worden gadegeslagen door 11.700 journalisten.

De hoofdstad heeft een 'facelift' ondergaan om zich zo aantrekkelijk mogelijk te presenteren tegenover het oog van de wereld. Her en der in de stad staan grote reclameborden, die aangeven hoeveel dagen nog zijn te gaan voordat de Olympische fakkel zeventien dagen in Seoel brandt.

BOYCOT

De twee voorgaande Olympiades in respectievelijk Moskou en Los Angeles werden getroffen door een sport- boycot. Ook nu hangt de dreiging van een boycot boven het Olympisch Stadion. Noord-Korea beweert het communistisch blok te kunnen overtuigen dat een boycot de enige antwoord is op de vernedering die het heeft moeten verwerken tijdens de onderhandelingen om samen met Zuid-Korea de spelen te organiseren. Pyongyang voelt zich afgescheept met sporten gelijk aan koekhappen en zaklopen en eist een groter aandeel. Weinigen nemen de trouwe volgelingen van Kim II Sung serieus. China en de Sovjetunie staan te popelen zich te presenteren in een internationale arena.

De glasnost (openheid) van Gorbatsjov en de opendeur- politiek van Zhao Ziyang stroken niet meer met de drang naar afzondering in Pyongyang. De dynastie van Kim II Sung en zijn zoon Kim Young II staat alleen met een boycot. Zuidkoreanen maken zich wel druk over mogelijke terroristische acties van Noord-Korea. Het recentelijk neergestorte vliegtuig van de Koreaanse Luchtvaart- maatschappij (KAL) is volgens president Chun Doo Hwan een daad van Noordkoreaanse agressie.

ACTIES

Professor Bong-Ho Son: "Terroristische acties zijn zeker mogelijk. Diverse terroristische organisaties zullen dat ook proberen, waaronder Noordkoreaanse terroristen. In Birma hebben Noordkoreanen bijvoorbeeld in een aanslag ons kabinet omgebracht. Terrorisme is zo onredelijk en het is onbegrijpelijk waarom die aanslag in Rangoom nodig was. Daarom denken de meeste Zuidkoreanen dat de Noordkoreanen onredelijk zijn. Je kan alles verwachten van Noord-Korea".

De woordvoerder van het organiserend comite, Hyong Ung Shin, zegt dat Seoel op alles is voorbereid. "Wij hebben zeer verfijnde veiligheids- maatregelen genomen. Het publiek zal daar weinig last van ondervinden en tegelijkertijd kunnen we vroeg ingrijpen als dat nodig is. Wij houden rekening met terroristische acties. Het neerstorten van het KAL-vliegtuig bij Birma bewijst dat we de Olympische Spelen moeten beschermen", aldus de woordvoerder van het Organiserend Comite.

De Olympische Spelen moeten Zuid-Korea definitief zichtbaar maken op de wereldkaart. De wonderbaarlijke economische groei onder het regime van Chun Doo Hwan en de politieke spanningen hebben de aandacht van wereldmedia getrokken, maar voor de beleidsmakers in het regerings- centrum, het Blauwe Huis, is dat te veel een op incidenten- gerichte aandacht. Zuid-Korea wil serieus meetellen. De regering hoopt op hetzelfde effect dat Japan kende na de Tokyo Olympiade in 1964. De Olympische Spelen moeten net zoals in 1964 het gastland profileren waardoor de economische groei Zuid-Korea tot ongekende hoogten kan stuwen.

Sportlieden hard aangepakt

NAT VAN HET zweet en buiten adem hangt Han Gwang Hyun tegen de boksring aan. "Dat doe ik nooit meer", zegt hij. Drieëneenhalf uur heeft hij de kracht en zuiverheid van zijn stoten gemeten op de zandzak en met zijn sparring- partners. Daarnaast heeft hij al zijn reserves aangesproken met schaduwboksen, touwtje springen en het maken van ligsteunen. Han, 51 kilogram zwaar en 1,64 meter lang, is een vlieggewicht en één van de ongeveer 500 sportlieden, van wie Zuidkorea hoopt dat zij in september bij de Olympische Spelen in Seoel een kans maken op een medaille. Ruim een jaar zijn de Zuidkoreaanse sportlieden reeds verzameld in het trainingskamp Tainung aan de rand van Seoel. Hun leven lijkt op dat van gekazerneerde soldaten.

Een van electronische sensoren voorziene omheining vormt de grens van hun woongebied. Slechts een maal in de veertien dagen mogen zij het kamp verlaten voor bezoek van familie en vrienden. Dag en nacht patrouilleert de para- militaire politie om de 330.000 vierkante meter van het beboste gebied. "Zij vormen de schat van ons land", zegt Oh Chin Hak, een van de leiders van het trainings- centrum. "Wij hebben de plicht hen te beschermen". "Het lukt mij wel", antwoordt de 18-jarige Park Mi Kyong op de vraag hoe zij het streng gedisciplineerde leven in vrijwel volledige afzondering van haar leeftijdgenoten ervaart. Zoals tweederde van de bewoners van Taenung volgt Mi Kyong nog een schoolopleiding. Na een uur aerobics en joggen vroeg in de ochtend, bezoekt zij 's morgens de middelbare school. Tegen de middag is zij echter weer in het trainingskamp. De rest van de dag is gewijd aan haar sport, het boogschieten.

MISSEN

"Vanzelfsprekend benijd ik mijn leeftijdgenoten wel eens", zegt zij. "Zij kunnen doen en laten wat zij willen. In een café zitten en met vrienden omgaan. Dat mis ik natuurlijk allemaal. Eén keer in de maand bezoekt Park Mi Kyong haar familie. Voor meer bezoeken reikt de tijd noch het maandelijkse zakgeld van zo'n 150 gulden. "Willen wij in de sportieve strijd met Europa of de Amerikanen een kans maken", verklaart Oh Chin Hak, "dan is dit de enige manier voor ons Koreanen. Wij zijn klein, hebben korte armen en benen en zijn licht van gewicht. Daarom moeten wij voortdurend hard trainen".

Het bevorderen van de strijdlust en de bereidheid zich volledig te geven in de sport, was in 1966, twee jaar na de Olympische Spelen in Tokyo de reden waarom het trainings- centrum Taenung in het leven werd geroepen. Zeker niet minder belangrijk was het streven gelijkwaardig te worden aan Japan, de gehate koloniale macht van weleer. Wat ooit met een sporthal en enkele kleine slaapzalen begon, is nu het grootste en belangrijkste trainings- centrum van Zuidkorea. Successen heeft het al getracht. Bij de Aziatische Spelen, die vorig jaar in Seoel werden gehouden, eindigde Zuid-Korea in het landenklassement net achter China maar vóór Japan op de tweede plaats.

VECHTSPORTEN

Ook voor de Olympische Spelen zijn de verwachtingen hoog gespannen. Men rekent op tien tot vijftien gouden medailles. De hoge verwachtingen gelden vooral het worstelen, boksen, judo en bij de dames het boogschieten, tafeltennis en handbal. "In de vechtsporten zijn wij in het voordeel", aldus Oh. Voor het bereiken van de doelstellingen is men in Taenung niet kinderachtig. De manier, waarop Lim Chun Ae, de beste Zuidkoreaanse atlete, tot prestaties werd gebracht, zorgde in de kranten voor grote koppen. Chun Ae's trainer sloeg zijn pupil wegens slechte trainingstijden zo hard, dat de fragiele atlete voor een gescheurd trommelvlies in een ziekenhuis moest worden behandeld.

Aan de andere kant mogen de topsporters, wanneer zij tenminste voor medailles zorgen, het land ook wel wat kosten. Lim Chun Ae kreeg voor de drie gouden medailles, die zij bij de Aziatische Spelen op de midden- en lange afstandnummers behaalde, een premie van ongeveer 400.000 gulden. Daarnaast is zij verzekerd van een maandelijkse uitkering van bijna 800 gulden. Ongeveer 2500 gulden krijgt Kim Jin Ho, die bij het boogschieten drie maal goud won, maandelijks op haar rekening geschreven. Zij is daarmee één van de best verdienende van de 200 'Stersporters', die aanspraak kunnen maken op een maandelijkse vergoeding.

Sleutelfiguur in Middenamerikaans vredesproces

door HENK BOOM

Comandante Tomas Borge is een legende

BOURGEOISIE EN verraders, hier zijn onze vrouwen, zusters van Arlen en Claudia en van Luisa Amanda, voorbeelden van tederheid en heldhaftigheid, met handen die de huid van hun kinderen strelen, de ogen immer geopend om te waken, de vingers aan de trekkers van hun geweren en op hun lippen de oorlogskreet van de mannen en vrouwen van dit land.

Laat het Yankee- imperialisme deze woorden vooral horen, deze woorden waarnaar de bourgeoise net zo goed moet luisteren. Onze woorden: Patria Libre...". "Of sterven" (is het antwoord van de uitzinnige menigte).

'Patria Libre'. Een vrij vaderland. Tomás Borge, Nicaragua's minister van Binnenlandse zaken, balt zijn vuist als hij deze woorden op 29 september 1982 uitspreekt. De olijfgroene gevechtspet verbergt het kroezige haar, zijn dikke lippen persen zich even samen, terwijl zijn ogen onzichtbaar blijven achter de dikke brilleglazen. Aan zijn heup hangt een revolverholster. In het leer staan de letters D.S. gekerfd, afkorting voor het Sandinistisch Directoraat.

SOUFFLEUR

Hij had het ook gisteren kunnen zeggen, als hij weer een spreekbeurt zou hebben vervuld voor de Nicaraguaanse vrouwenbewegingen. Alhoewel, de laatste tijd is de 57-jarige Borge minder prominent aanwezig in het toespraken- circuit dan vroeger. Maar hij is er wel degelijk, de intellectuele intrigant uit de achtertuin van Ronald Reagan, de senior- bewaker van de geestelijke erfenis van Sandino, de souffleur van de geheime politie, de architect van de staatsveiligheid.

Over de staatsveiligheid valt niet te onderhandelen", zei president Daniel Ortega onlangs nog. Waarmee maar is gezegd dat Tomas Borge een sleutelfiguur is geworden in het Midden-Amerikaanse vredesproces. Waar de Internationale Controle Commissie toezicht houdt op het naleven van de akkoorden, controleert Borge de toekomst van de Sandinistische revolutie.

Alleen: wie is Tomas Borge? Woordvoerders van het door Borge zo verketterde Yankee- imperialisme hebben hem afgeschilderd als de verpersoonlijking [illegible] denkbare kwaad op deze wereld. In CIA- rapporten is Borge een bankrover, een drugssmokkelaar en een hoerenloper, die zijn genot ontleent aan martelingen en horloge- verzamelingen. President Ronald Reagan kwam handen en spijkers tekort om hem aan het kruis te nagelen, toen hij in het voorjaar van 1986 fulmineerde tegen het 'kankergezwel in de westerse wereld, het potentiële Sovjet- bruggehoofd, deze bende wrede mannen, die dronken zijn van macht'.

BRUUT

Reagan: "Borge is betrokken bij een brute campagne om de vrijheids- strijders in diskrediet te brengen. Ziet u, de communistische bandieten van Borge trekken uniformen van vrijheidsstrijders aan, trekken het land in en vermoorden en verminken naar vrijheid smachtende Nicaraguanen". Communistische sympathieën mogen Borge inderdaad niet worden ontzegd. Die geestelijke verworvenheden dateren al van jaren dat hij studeerde aan de universiteit van Leon.

Zijn leermeester Fidel Castro zou zich later ontfermen over het bijslijpen van al die kennis. Zijn politieke opvattingen laten diepe sporen na in zijn persoonlijke geschiedenis. In 1959 wordt hij verbannen naar Costa Rica, nadat hij eerder was verdacht van medeplichtigheid aan de moord op president Somoza Garcia. De verbanning zal negentien jaar duren, afgewisseld door vijf jaar guerrilla en zes jaar gevangenschap.

Achter de tralies van de dictatuur leert hij wat martelen is. Alleen, dit keer is hij zelf het slachtoffer. Als de val van de laatste Somoza op 19 juli 1979 nakend is, slaat de gehate Nationale Garde nog één keer toe: Borge's echtgenote Yelba wordt op gruwelijke wijze vermoord.

LEGENDE

Comandante Borge is dan al een legende. Hij is de enige overlevende van de geestelijke vaders van het in 1961 opgerichte FSLN, het Sandinistische Front voor de Nationale Bevrijding. Mede-oprichters Carlos Fonseca en Silvio Mayorga zijn als martelaars van de revolutie bijgezet in het graf van de dictatuur. Hun metershoge portretten hangen nog steeds aan weerszijden van de ingang van het vroegere parlements- gebouw.

Daar was het ook waar Borge uit gevangenschap werd bevrijd, na de spectaculaire gijzelingsactie onder leiding van Eden Pastora, alias 'Comandante Cero'. Pastora geloofde toen nog in de revolutie, niet in Borge. Tegenover Christopher Dickey, auteur van het boek 'With the Contra's' verklaarde Pastora smalend, dat Borge de revolutionair uithing in de mondaine café's van Tegucigalpa, de hoofdstad van Honduras, 'terwijl wij het vuile werk opknapten in de bergen'.

In zijn boek vergelijkt Dickey beiden met elkaar: 'Borge was een intellectueel en een dichter. Pastora was een boer en een vechter. Borge was de samenzweerder, Pastora de romanticus. Borge was een marxistische strateeg, Pastora een democratie- dromer. Beiden waren geboren om demagogen of dictators te worden'.

STRATEEG

Als de intellectuele marxistische strateeg kan Borge moeiteloos worden ingedeeld in het kamp der haviken. Hij zweet zich daar gesteund door twee andere 'hard-liners', te weten de Comandantes Henry Ruiz (ex-minister van planning); nu "enigszins uitgerangeerd" naar analogie van "een beetje dood" zwanger en Bayarde Arce (de partij- ideoloog van het FSLN). De voorstanders van een meer pragmatische lijn binnen het Directoraat, Daniel en Humberto Ortega (respectievelijk president en minister van defensie) schildert Borge aanvankelijk nog af als 'putschisten, avonturiers, verraders en handlangers van de bourgeoise'. Of, zoals Shirley Christian in haar boek 'Nicaragua — Revolution in the Family' treffend opmerkt: 'Borge en de zijnen waren in staat om te zeggen dat er maar twee mogelijkheden waren: een marxistisch Nicaragua, of helemaal geen Nicaragua'.

Uit recente rapportages uit Nicaragua valt af te lezen, dat de rol van de Borge-clan aan kracht heeft ingeboet en dat de gebroeders Ortega het beleid bepalen binnen het Sandinistische Directoraat. Toen Borge en Arce bleven verkondigen dat er van onderhandelingen met de Contra's geen sprake kon zijn (Borge: "Wij willen alleen praten met de eigenaar van de waakhonden van het Yankee- imperialisme") maakte Daniel Ortega bekend, dat ze bereid waren tot indirecte gesprekken met hun aartsvijanden. In hoeverre Borge een en ander knarsetandend heeft geaccepteerd, weet niemand. Borge zei het zelf al eens: "Revoluties zijn onoverwinnelijk, zolang ze geen innerlijke verscheurdheid kennen".

'PRACHTMENS'

Wordt Borge in de wandelgangen van het Witte Huis afgeschilderd als een karikatuur van de duivel, in eigen land kunnen verklaarde tegenstanders toch met eerbied praten over dit 'historische relikwie', zoals de Peruaanse schrijver Vargas Llosa hem ooit betitelde. Toen ik zelf een bezoek bracht aan Matagalpa, de geboortestad van Borge, raakte een plaatsgenoot van hem in vuur en vlam toen het gesprek op 'El Comandante' kwam.

"Een prachtmens", zo luidde zijn oordeel en mij werden alle goede eigenschappen opgesomd: "Intellectueel, architect, journalist, bisschop, politicus, militair, dichter. Hij vertegenwoordigt alle waarden in het leven, ook de politieke en dat is nou net het vervelende". Veel waarde moet ook worden gehecht aan het oordeel van Virgilio Godoy, voorzitter van de Liberale Partij. Hij kent Borge niet alleen uit het verzet, maar ook uit de eerste jaar na de val van Somoza, toen Godoy nog minister van arbeid was.

In een lang gesprek dat ik met Godoy had in zijn kantoor in Managua, kwalificeerde hij Borge als 'een interessante persoonlijkheid met tropische karaktertrekken, geobsedeerd door de persoonlijke macht'. Maar, zo voegde Godoy daar onmiddellijk aan toe: "die machts- factor is voor Latijns- Amerikaanse begrippen eigenlijk niets bijzonders".

Toen Godoy verder uitweidde over Borge, kon ik hem zelfs betrappen op enige bewondering. Godoy: "Ondanks de politieke tegenstellingen blijft Borge, net als Pastora, de held van het eerste uur. Op grond van zijn verdiensten voor het land heeft hij meer recht op macht dan anderen. En eerlijk is eerlijk, het is elke keer weer verbazingwekkend wat die man doet. Hij is half politicus, half dichter, half militair, eigenlijk doet ie van alles. Maar hij is ook een man die zo zijn eigen methodes heeft. Hij vermengt religie met politiek en het woord van God met de geschriften van Marx"

Dat Borge iets heeft met de kerk (en omgekeerd) is al lang geen geheim meer. Waar de niets- vermoedende bezoeker pronte portretten van Sandino, Marx en Lenin aan de wand van zijn kantoor zou verwachten, treft hij een bonte verzameling van kruisbeelden aan. Hout, riet, steen, geen frutsel gaat Borge te ver om zijn devotie voor het grote lijden te illustreren. Bekend is bovendien dat hij de Maria- verering van zijn landgenoten hartstochtelijk deelt.

Desalniettemin beschuldigt Reagan hem van betutteling van godsdienst- vrijheid, het martelen van priesters en het platbranden van synagogen. Borge ontkent: "Niemand zal ooit religieuze activiteiten in ons land kunnen verbieden. Waar wij ons als regering wel tegen verzetten, is tegen politieke en contra- revolutionaire activiteiten van religieuze leiders. De kerk moet het woord van God verspreiden, niet het woord van Reagan".

De relatie met Obanda Y Bravo is kil, sinds de kardinaal de Sandinisten kwalificeerde als de verpersoonlijking van Judas en Borge er van beschuldigde de anti-christ te willen uithangen. Cynisch getuigt Borge in oktober 1985 in een interview met het Spaanse dagblad El Pais van het 'grote wonder' in Nicaragua: "Als iemand op zoek is naar een Siamese tweelingbroer van Reagan, moet hij naar Managua komen en vragen naar Obanda Y Bravo".

HOOGTEPUNT

De polemiek bereikte een hoogtepunt toen Borge de kardinaal er van beschuldigde de belangrijkste tegenstander van de revolutie te zijn. Bismarck Carballo, woordvoerder van de kardinaal, was degene die moest boeten. De priester werd gedwongen naakt de straat op te rennen, terwijl een fotograaf en een tv-camera de ongelukkige man stonden op te wachten. Het Vaticaan raakte in opperste staat van verontwaardiging, zo zeer, dat de huidige ambassadeur in Washington, Carlos Tunnerman, moest bemiddelen en Borge maar even op reis werd gestuurd naar de Sovjet-Unie en Bulgarije.

Voor de Amerikaanse buitenwereld was daarmee opnieuw het bewijs geleverd, dat Borge tot de harde kern van het Sandinistische Directoraat behoort. Maar toen Vargas Llosa hem om bevestiging vroeg, was Borge een en al verwondering: "Zeggen ze dat van mij? Wat een klootzakken. Ik ben de zachtmoedigste van het hele stel. Als ik bij de verkiezingen kandidaat had gestaan, zou de bourgeoisie nog op mij hebben gestemd". Borge en de bourgeoisie.

Ook die twee hebben iets met elkaar, ook al wil Borge in interviews met buitenlandse verslaggevers nog wel eens minder fel uithalen dan tijdens redevoeringen voor eigen publiek. In een interview met The New York Times verklaarde Borge ooit: "In de kapitalistische landen zie je hoe de bourgeoisie concessies doet aan revolutionaire groepen. Die worden getolereerd en spelen een secundaire rol binnen het raamwerk van politiek pluralisme. In een systeem als het onze, dat naar een andere structuur zoekt, gebeurt precies het tegenovergestelde. Wij doen concessies aan de bourgeoisie, fundamenteel op economisch gebied, maar ook op politiek terrein. Dat is geen taktiek, maar dat is de strategie van onze revolutie".

Maar of die strategie door een ruime meerderheid van zijn landgenoten wordt gedeeld? 'No Pasarán' staat nog steeds op de muren geschreven. Want de Contra's mogen er niet doorkomen. Maar wie is er revolutionair en wie is Contra? Dat bepaalt de geheime politie van Borge dus. "Als je al twijfels aan de revolutie hebt, ben je een Contra", zo hoorde ik menig keer in Nicaragua. Of, zoals Virgilio Godoy het zei: "Je weet nooit waar Borge de grens trekt, waar zijn Contra- vermoeden begint.

Dat is de oorzaak van een breed verspreid gevoel van onzekerheid in het land. De stijl van de geheime politie heeft slechts één kenmerk: angst inboezemen". Borge denkt daar uiteraard anders over. Hij zegt aan het hoofd te staan van een ministerie, dat er voornamelijk is voor het welzijn van land en volk. Of het daarom is, of vanwege een aanval van poëzie, weet bijna niemand. Maar sinds lange tijd wordt de entree van zijn ministerie beheerst door een niet mis te verstane spreuk: "Wij bewaken het geluk van het volk". Is er dan geen enkele andere partij of groep die dat geluk mag bewaken? Zijn het alleen de Sandinisten? Volgens Borge kan daarover geen twijfel bestaan.

"In theorie zou er een andere partij aan de macht kunnen komen dan het Sandinistische Front. Persoonlijk denk ik dat zoiets onmogelijk is, want dan zou het volk van Nicaragua de geschiedenis de rug toekeren", zo verklaarde hij kort geleden aan een verslaggever van The Financial Times. En als het dan toch zou gebeuren? Geen Patria Libre? En dan maar sterven? Borge: "Dan weiger ik nog langer te geloven in geschiedenis en mensheid".

ÑAPA

AMIGOE

Weekend Bijlage

ZATERDAG 30 JANUARI 1988

Het ongelooflijke - ware - verhaal van de Antilliaanse longarts Rosina, die in het 'Elisabeth' wil werken

BENOEMINGEN

Op CURAÇAO hebben we de overheid, die honderden duizenden guldens besteedt aan het opleiden van specialisten. Die overheid is echter niet wettelijk verplicht deze artsen na voltooiïng van hun opleiding in dienst te nemen. Bovendien stelt de overheid voor indienst- neming als voorwaarde dat de betrokken specialist door het St. Elisabeth Hospitaal wordt toegelaten.

MAAR HET St. Elisabeth Hospitaal stelt zijn eigen toelatings- voorwaarden voor iedere arts die in het ziekenhuis zijn specialisme wil uitoefenen.

MEN VRAAGT zich onwillekeurig af op welke wijze een dergelijke situatie een rol zou kunnen spelen in de gezondheidszorg. Uit de reportage, die vandaag in AMIGOE's ÑAPA wordt gepubliceerd over de Antilliaanse longarts A.F. ROSINA, blijkt overduidelijk, dat deze situatie niet de meest wenselijke is.

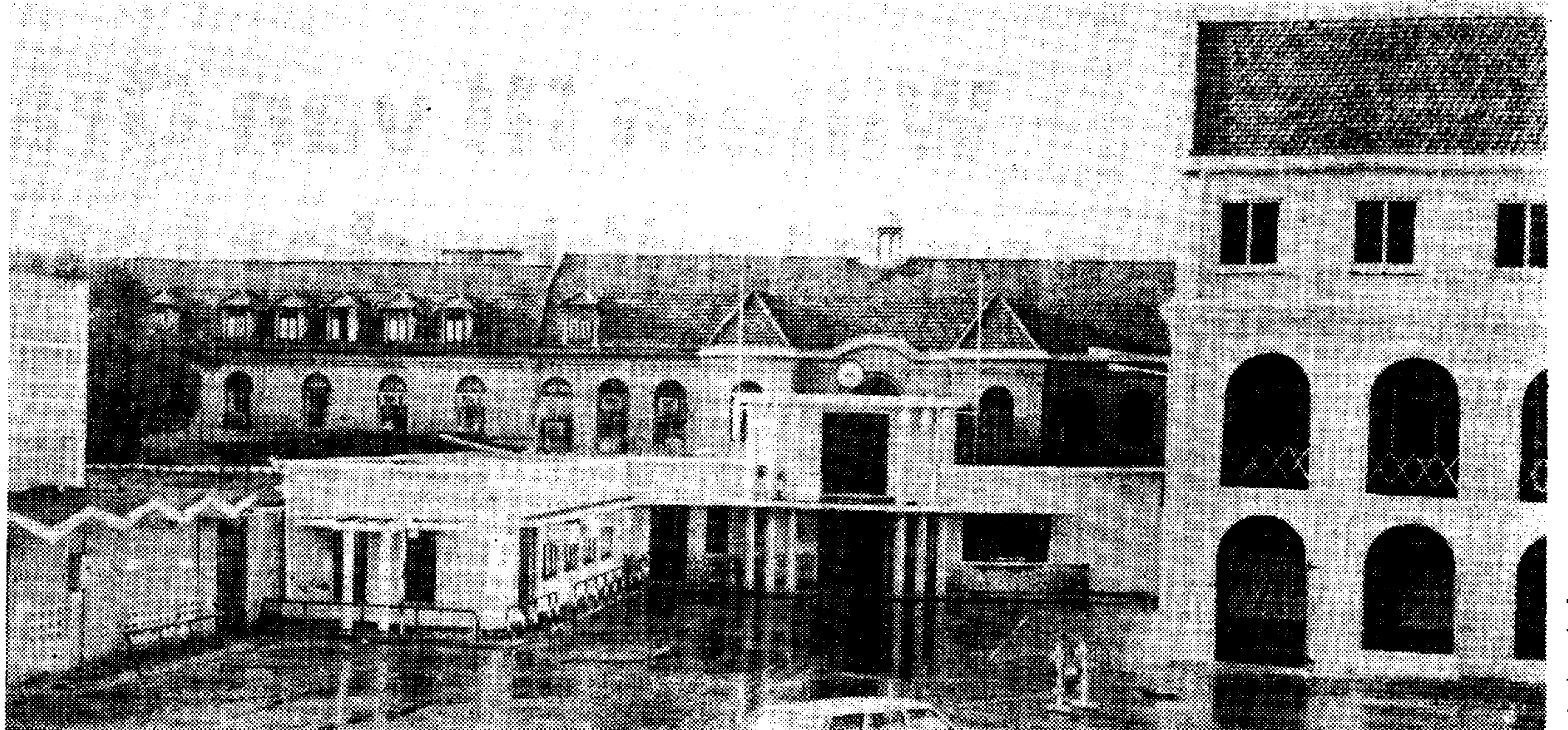
DE OVERHEID heeft slechts één longarts in dienst. Als deze met vakantie is, is er niemand die voor hem kan waarnemen. Daardoor is vorig jaar zelfs de situatie ontstaan dat er in het ziekenhuis gedurende een periode van twee weken geen longarts aanwezig was voor de gouvernements- patiënten (zowel de chef de clinique als de overheids- longarts waren met vakantie).

EEN DERGELIJKE situatie zou in elk zichzelf respecterend ziekenhuis niet mogen voorkomen. Op Curaçao blijkt dat wél het geval te zijn. Bijgaande reportage geeft enig inzicht in de verwikkelingen rondom de (niet)- benoeming van een gekwalificeerde, beschikbare Antilliaanse longarts.

ZIEKENHUIS:

'Wij bepalen onder welke voorwaarden'

door YVONNE VAN ES

HOEWEL A.F. (PENG) ROSINA op Curaçao is geboren en hij in Nederland eerst een artsen- studie en daarna een opleiding tot longspecialist heeft gevolgd, mag hij toch geen patiënten in het St. Elisabeth Hospitaal behandelen. Ook weigert de overheid hem als specialist in dienst te nemen, waardoor hij geen patiënten die bij de eilandelijke overheid zijn verzekerd, kan behandelen. Dit is des te opvallender, omdat diezelfde overheid alle kosten voor zijn zesjarige arts- opleiding en vijfjarige opleiding tot specialist heeft betaald.

Deze merkwaardige situatiè is ontstaan, doordat enerzijds het St. Elisabeth Hospitaal weigert Rosina toestemming te verlenen voor het opnemen en behandelen van patiënten in het ziekenhuis. Anderzijds stelt de overheid als voorwaarde voor zijn indiensttreding juist die toelating door het St. Elisabeth Hospitaal als vereiste.

Als Rosina na zijn voltooiïng van zijn artsenstudie naar Curaçao terugkeert, treedt hij in dienst van de Geneeskundige Gezondheidsdienst (GGD) en werkt hij twee jaar als arts- assistent in het ziekenhuis. Daarna gaat hij weer naar Nederland met een studie- opdracht van de Curaçaose overheid om zijn specialisatie tot longarts te voltooien aan de gerenomeerde long- afdeling van het St. Antonius Ziekenhuis in Utrecht (nu: Nieuwegein). Alle jaren, die hij aan het St. Antonius Ziekenhuis is verbonden,. wordt zijn salaris door de overheid gewoon doorbetaald.

AANDRANG GGD

Zijn werk-contract bij de GGD is nooit officieel beëindigd. Het hoofd van de GGD, dr. Mac Kibbelaar, heeft er gedurende de tijd, dat Rosina zich specialiseert er vaak bij de arts op aangedrongen, dat hij zijn specialisatie zo snel mogelijk afmaakt, opdat hij zijn werk als longarts op Curaçao zal kunnen beginnen.

In april 1986, vier maanden voor het beëindigen van zijn specialisatie, heeft de longarts een door gezaghebber Ronald Casseres en de secretaris van het eiland- gebied ondertekende brief ontvangen, waarin zij bij Rosina er op aandringen "dat hij binnen drie maanden na zijn afstuderen moet terugkeren om zijn werkzaamheden alhier (op Curaçao; red.) te hervatten".

Hieruit concludeert Rosina dat hij nog steeds in dienst is van de overheid en dat hij niet opnieuw hoeft te solliciteren.

NIET ONTVANGEN

In mei 1986 keert Rosina naar Curaçao terug in de veronderstelling dat hij zijn werk als longarts bij de overheid per 1 oktober van dat jaar kan beginnen. Bij zijn aankomst op Curaçao echter verneemt hij bij monde van het hoofd van Personeelszaken van de GGD, F.C. Comenencia, dat de brieven, die Rosina uit Nederland heeft gestuurd inzake hervatting van zijn werk als arts in dienst van de overheid "nog niet ontvangen zijn".

Uiteindelijk krijgt Rosina een brief van de administratieve arts van de GGD, dokter J. de Haan, waarin vermeld wordt dat zijn benoeming in dienst van de GGD plotseling afhankelijk is geworden van het ziekenhuis: als het St. Elisabeth Hospitaal dr Rosina als longarts toelaat, dan pas komt hij in dienst van de overheid.

Hierover is Rosina zo verontwaardigd, dat hij op 22 april 1987 een rechtszaak tegen de overheid aanspant met als eis, dat de overheid hem na beëindiging van zijn studie- opdracht en op grond van de brief van de gezaghebber en de eilands- secretaris, in dienst neemt. De rechter stelt Rosina in het ongelijk.

De uitspraak luidt dat de overheid niet verplicht is Rosina in dienst te nemen en dat de betrokken brief van gezaghebber Casseres en de secretaris van het Bestuurs- college "slecht gedirigeerd" is. De rechter beslist, dat de regering de arts pas in dienst hoeft te nemen, als het St. Elisabeth Hospitaal hem toelaat.

Waaruit bestaan nu die toelatings- eisen van het ziekenhuis? Volgens het ziekenhuis- regelement moeten alle artsen die in het ziekenhuis willen werken daartoe toestemming vragen bij het bestuur, dat onder voorzitterschap staat van dr E.P. (Kiki) Monte. De betrokken arts moet een basis- reglement bestaande uit vijf standaard- regels ondertekenen. Na ondertekening van het reglement brengt een Toelatings- commissie advies uit aan het ziekenhuis- bestuur. Vervolgens beslist het bestuur of een arts wordt toegelaten of niet. Rosina ondertekent het standaard- reglement en dan verneemt hij lange tijd niets meer van het ziekenhuis.

ADVERTENTIE

In februari 1987 verschijnt in de lokale kranten een advertentie van Associates Internal Medicine, een groep van specialisten die een werk- overeenkomst hebben gesloten met het coördinerend hoofd van de afdeling, prof. dr A.E.C. Saleh. In deze advertentie roept het ziekenhuis sollicitanten op voor de functie van longarts. Rosina solliciteert eveneens.

De longarts wordt opgeroepen voor een sollicitatie- gesprek met het coördinerend hoofd, waarbij tevens de kwestie van zijn toelating ter sprake komt. Prof. Saleh deelt Rosina mee, dat hij voor toelating behalve het basis- reglement nog een aantal extra regels moet ondertekenen, hetgeen in een brief van 23 juli 1987 nogmaals wordt bevestigd door de directeur van het Sint Elisabeth Hospitaal, dr I.R.A. Asjes.

Zo moet de longarts onder meer ondertekenen dat hij, naast zijn werkzaamheden in het ziekenhuis, onderwijs geeft en dat hij er "naar zal streven om zoveel mogelijk van zijn patiënten, in elk geval alle overheids- patiënten, in het St. Elisabeth Hospotaal voor onderzoek en behandeling opneemt".

Bovendien moet hij de verplichting op zich nemen een long- functie voor het ziekenhuis op te zetten die 'naar goedvinden van het ziekenhuis is'. Deze laatste twee voorwaarden houden in dat Rosina nooit een eigen praktijk zal kunnen opbouwen en hij alleen maar verrichtingen voor het ziekenhuis mag doen.

Alleen Rosina moet deze extra richtlijnen ondertekenen. Geen enkele andere arts heeft dergelijke voorwaarden voor zijn toelating gekregen. Het ziekenhuis heeft wel getracht twee keel-, neus- en oor-artsen, Jeffrey Maria en Gerold Rach, die na Rosina gekomen zijn maar wel in het hospitaal zijn toegelaten, alsnog te overreden deze extra reglementen te laten ondertekenen, hetgeen ze hebben geweigerd.

De toelatings- commissie wil de sollicitatie van Rosina naar aanleiding van de advertentie van Associates Internal Medicine niet zomaar terzijde schuiven en geeft een positief advies aan het bestuur van het ziekenhuis voor zijn toelating. Ondanks dit advies wil het ziekenhuis nog steeds geen defenitief antwoord geven aan dr Rosina.

EXTRA VOORWAARDEN

In juli en september 1987 schrijft directeur Asjes een brief aan dr Rosina, waarin die nogmaals stelt, dat zonder ondertekening van het basis- reglement en de extra voorwaarden door de longarts, er geen sprake kan zijn van toelating. Rosina heeft alleen het standaard- reglement ondertekend en weigert de extra voorwaarden te aanvaarden, omdat die, volgens hem, "volledig onredelijk zijn".

Sedertdien is deze kwestie nog steeds hangende. Momenteel is Rosina verbonden aan het Thorax centrum, waar hij zijn patiënten behandelt. Als ziekenhuis- opname van een patiënt noodzakelijk is, dan neemt Rosina deze op in het Advent Ziekenhuis.

Het St. Elisabeth Hospitaal blijkt niet gaarne bereid te zijn inlichtingen over deze zaak te geven. Directeur Asjes stelt, dat hij niet gerechtigd is inlichtingen over deze zaak te geven. "Wij hebben gezegd, dat dr Rosina het toelatings- reglement moet ondertekenen en als hij dat niet doet, dan kan hij niet toegelaten worden," zo vertelt dr Asjes. Dat er sprake is van 'speciale voorwaarden' voor dr Rosina, wijst hij desgevraagd van de hand. Voor verdere inlichtingen verwijst hij de verslaggeefster naar dr E.P. (Kiki) Monte, die voorzitter is van de toelatings- commissie.

INTERN BERAAD

Dr Monte is evenmin spraakzaam en zegt dat alleen mr A.F.M. Torres, secretaris van het ziekenhuis- bestuur, hierover mededelingen mag doen aan de media. Mr Torres belooft het een en ander uit te zoeken en de volgende dag meer mededelingen te zullen geven. De volgende dag heeft mr Torres de toelatings- voorwaarden bestudeerd en deelt mee dat "deze voorwaarden in alle redelijkheid door de ziekenhuis- directie zijn opgezet na intern beraad met het coördinerend hoofd van de afdeling, dr Saleh.

Noot: Inmiddels zijn wél de volgende specialisten door het ziekenhuis toegelaten — zónder de extra voorwaarden, die aan dr Rosina zijn gesteld:

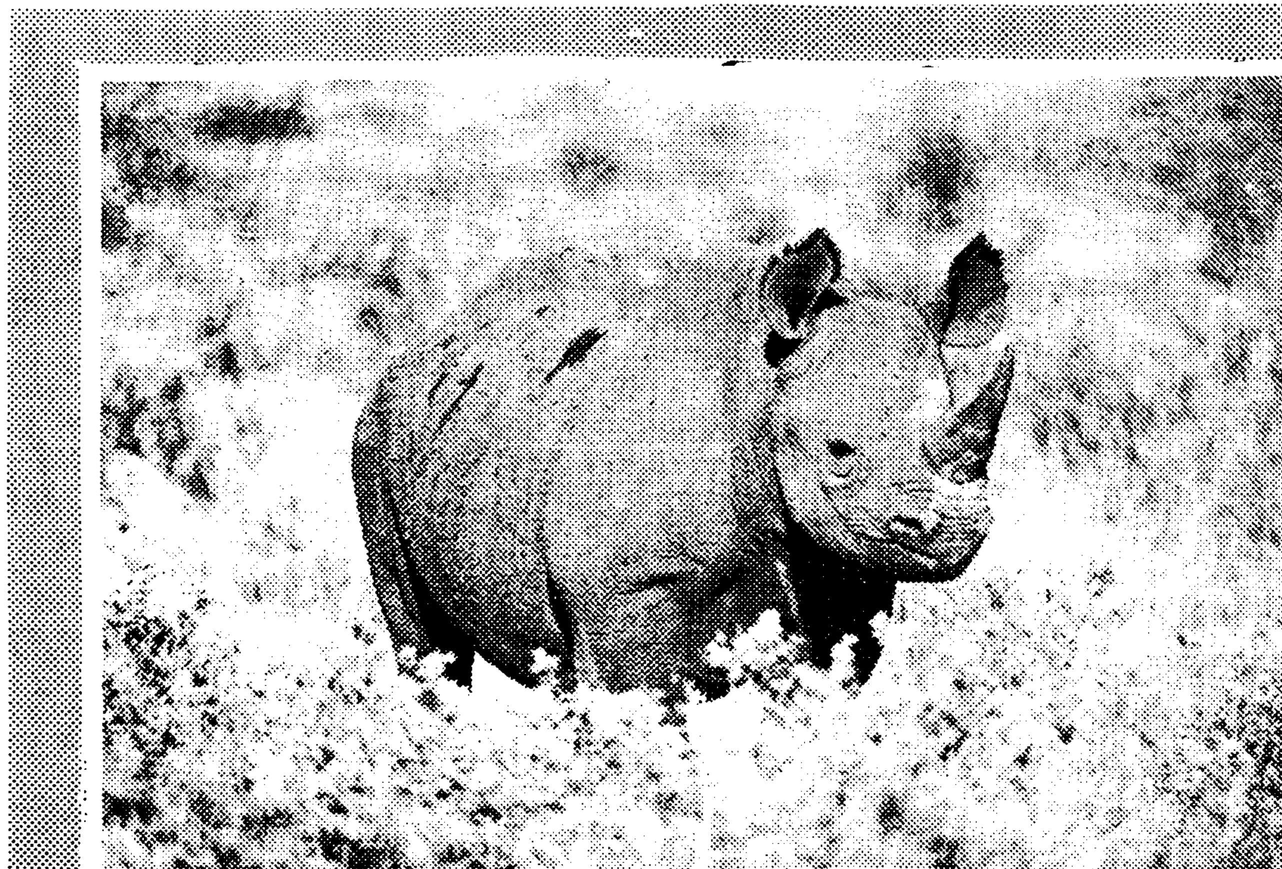
* dr I. Angelista, kinder longarts;
* dr J. Maria, KNO- arts;
* dr G. Rach, KNO- arts;
* dr F. Moreta, uroloog;
* dr L. Spencer, oogarts.

TECHNISCHE BIJSTAND

Tegenwoordig is er slechts één Antilliaanse longarts in dienst van de overheid. Aangezien er op Curaçao echter duizenden longpatiënten zijn en dezen niet allemaal door één specialist behandeld kunnen worden, is in het kader van de technische bijstand een longarts uit Nedeland ter beschikking gesteld "ter vervulling van een functie, waarvoor geen Antilliaanse deskundige beschikbaar is en waaraan blijkens een aanvrage van de regering van de Nederlandse Antillen veel belang wordt gehecht". Dit staat in een brief van het Kabinet voor Nederlands- Antilliaanse en Arubaanse Zaken (KABNA) aan de Nederlandse longarts. Hierbij werd het feit genegeerd dat dr Rosina binnen enkele maanden zijn specialisatie tot longarts zou voltooien.

Deze (in Nederland geboren) longarts, dr H.J.C.M. Baur, is per 1 maart 1986 voor een periode van drie jaar als chef de clinique aan het ziekenhuis verbonden. Zijn primaire taak is het geven van onderwijs aan co- assistenten. Voor deze arts komt de patiënten- zorg pas op de tweede plaats. Zijn salaris wordt betaald door het KABNA.

Nu-of-nooit-actie WNF moet zwarte neushoorn redden

In levende lijve is de zwarte neushoorn een indrukwekkend Afrikaans symbool.

Een gedode neushoorn, zijn hoorns afgehakt, zijn lichaam overgelaten aan gieren en vliegen.

door MARK GLOTZBACH

DE EERSTE ACTIE van het nu zesentwintig- jarige Wereld Natuur Fonds (WNF) was gericht op de redding van de in Afrika levende zwarte neushoorn. Er waren toen nog 100.000 van deze dieren over en hun toestand werd toen al zorgelijk geacht. Nu leven er in het wild niet meer dan 4.000 en doet het WNF met een nieuwe neushoorn- actie een laatste poging om deze markante verschijningen voor Afrika en de wereld te behouden.

"Het is schrikwekkend dat een diersoort in één generatie dreigt te worden uitgeroeid", zegt WNF-directeur Niels Halbertsma. "Als de reddings- actie nu niet lukt, hoeft het nooit meer. Dan is het binnen een paar jaar gebeurd met wat een der grote symbolen van de Afrikaanse natuur is".

Hij reisde enkele maanden geleden met prins Bernhard, president van het WNF (de Nederlandse afdeling van het World Wildlife Fund), naar Kenia om kennis te nemen van de stand van zaken rondom de zwarte neushoorn. In het WNF- kantoor in Zeist vertoont hij video- beelden van een dode neushoorn. Het dier is van zijn hoorns ontdaan en overgelaten aan gieren en aasvliegen. Een meelijwekkend, walgelijk en onterend schouwspel. Meelijwekkend om het beest. Walgelijk vanwege dat rottende karkas met die bloederige gaten in zijn kop. Onterend is het voor de mens, omdat een hele soort uit pure geldzucht over de kling wordt gejaagd.

NET OP TIJD

WNF- voorlichter Ronald van der Giessen: "Nu zijn we nog net op tijd om enkele levenskrachtige populaties van zwarte neushoorns te kunnen veiligstellen. Komen we wat later, dan zijn de dieren helemaal verspreid in geisoleerde groepjes. En het is heel moeilijk om daaruit nog gezonde populaties op te bouwen. Ook de voortplanting van neushoorns is traag: eens in de twee jaar een jong".

Het is nu eens niet te wijten aan het inpikken van leefgebied door de mens dat de zwarte neushoorns aan de rand van de ondergang is geraakt. Dit keer is het stroperswerk. Neushoorn- hoorn is namelijk haast even duur als goud: 24.000 gulden per kilogram, goud 27.000 gulden. Goed georganiseerde smokkelaarsnetten, waarin zelfs corrupte ministers zitten, exporteren de hoorns met Ethiopian Airways naar de Arabische Emiraten. Vandaar wordt de kostbare vracht doorvervoerd naar Noord- Jemen. In dat land maakt men er dolkheften van, die gelden als symbool van mannelijkheid.

NAGELBIJTEN

Een deel van de hoorns gaat naar het Verre Oosten. Daar wordt de haartjes- achtige substantie als poeder verwerkt in koortswerende en zogenaamd potentie- opwekkende middelen. "Maar wat dat betreft kun je net zo goed je nagels afbijten", zegt Niels Halbertsma. "Dat moet net zo veel helpen want het is hetzelfde spul".

De sluikhandel in hoorns van de beschermde neushoorns kan bestaan door corruptie, politieke instabiliteit en doordat sommige landen het Verdrag van Washington (CITES), dat de handel in bedreigde dieren of 'onderdelen' daarvan verbiedt, niet hebben ondertekend. Het laatste geldt ook voor Noord-Jemen, dat overigens heeft aangekondigd lid van het verdrag te willen worden. En een imam in dat land is bereid te verklaren dat de Koran de gelovigen ook verplicht de natuur te beschermen.

"Dat zou al een enorme stap vooruit zijn", zegt Halbertsma. "Maar daar staat weer tegenover dat de emiraten dreigen uit CITES te stappen uit irritatie over de druk die we op hen uitoefenen". Een alternatief voor de dolkheften- fabricage kan water- buffel- hoorn zijn, zegt het WNF.

GEEN MUNITIE

Boeroendi is het middelpunt van het misdadige web. De moderne automatische wapens van de stropers zijn van Russische makelij en afkomstig uit Soedan. Hun tegenstanders zijn wildwachters die het veelal moeten doen met Lee Enfield- geweren uit de Eerste Wereldoorlog, zonder munitie. Vorig jaar was de gesmokkelde hoeveelheid neushoorn- hoorn 3000 kilogram. Handelswaarde 70 miljoen. Het kostte 2000 zwarte neushoorns het leven. Halbertsma: "Gezien het huidige bestand van vierduizend kun je uitrekenen hoe snel het afgelopen zal zijn als het zo door gaat".

Nog een zwak punt vormen de regerings- voorraden van in beslag genomen hoorns. Die siepelen toch langzaam leeg naar de illegale markt, zo vreest het WNF. Halbertsma: "Wij eisen van de Afrikaanse landen dat ze dat voorkomen. Dump ze in zee, verbrandt ze en maak daar een publieke happening van, hebben we ze geraden. Daar maak je de mensen neushoorn- bewust mee. We hopen op een vreugdevuur van neushoorn- hoorns in Nairobi binnenkort". De andere Afrikaanse neushoorn- soort, de witte neushoorn, is zich dankzij beschermende maatregelen weer wat aan het herstellen. De gehele populatie van deze soort bedraagt nu 4.000 stuks. In Azië is tegenwoordig sprake van een deugdelijke bescherming van alle daar levende soorten.

STROPERS GEDOOD

Toch hebben de stropers het in Afrika niet meer zo makkelijk als voorheen. Zo hebben speciale anti-stropers- eenheden in de Zambezi Vallei (Zimbabwe) sinds 1985 al 29 vooral vanuit Zambia opererende stropers gedood, nadat een milde aanpak niet bleek te helpen.

In Kenia zoekt het voor dit doel opgerichte Engelse Rhino Rescue Fund het in verplaatsing van neushoorns naar veiliger streken. Schutters in helikopters schieten de beesten eerst een nauwkeurig aan het lichaamsgewicht aangepaste hoeveelheid verdovende middelen in het lijf. Vervolgens worden de met een anti-dosis ingespoten dieren met vrachtwagens naar drie reservaten overgebracht. Het is een operatie die tot nu toe vlekkeloos verloopt en waarmee de neushoorns zelf door hun nogal individuele karakter geen moeilijkheden hebben.

Halbertsma: "Om één van de reservaten is al een tachtig kilometer lang hekwerk met hoogspannings- draad geplaatst. Het wordt gevoed door zonne- energie. Je krijgt er een enorme klap van, maar je gaat er niet aan dood. Een neushoorn die er één keer tegenaan loopt, komt er nooit meer in de buurt. En daarom is het ook begonnen. Stropers komen er toch wel door als ze willen. Daarom blijft bewaking nodig".

Het WNF hoopt met de actie 'Red de laatste neushoorns' 750.000 gulden bijeen te krijgen (via giro 75, ten name van Wereld Natuur Fonds, Zeist). Van der Giessen: "Dat geld is bestemd voor drie dingen. Ten eerste voor dagelijkse helikopter- patrouilles boven twee gebieden met levensvatbare populaties van zo'n zeshonderd stuks bij elkaar, want dat blijkt een probaat middel te zijn om stropers af te schrikken. Ten tweede voor het overbrengen van geïsoleerde neushoorn- groepjes naar beveiligde gebieden in Kenia, waar inmiddels tweehonderd exemplaren tussen de draden zitten.

En ten derde voor politieke beinvloeding, wat veruit het belangrijkste is. Helikopters en hekken zijn maatregelen voor de korte termijn noodzakelijk, maar op de lange termijn moet de politiek het doen". Halbertsma: "Het draait allemaal om het politieke systeem. Is het onrustig, met muitende soldaten die zich terugtrekken in de wildernis, dan zijn altijd de grote dieren het slachtoffer. Of een president die de neushoorn wil beschermen, wordt de volgende dag afgezet. Staten als Zambia en Boeroendi zijn politiek heel onberekenbaar. En waar corruptie is, gaat het mis".

TOERISME

De Afrikaanse landen raken er trouwens steeds meer van overtuigd dat ze zuinig moeten zijn op hun wilde dieren. Halbertsma: "Ze zien in dat de toeristen die komen voor de dieren een essentiële inkomsten- bron zijn. Vaak is het zelfs de enige bron, voor een failliet land. En mits goed gereguleerd, is safari- toerisme in de wildparken beslist niet schadelijk voor de natuur. De KLM adverteert met: ga die zeldzame neushoorns zien. Een safari zonder neushoorns zou veel minder leuk zijn".

Mocht het toch nog goed aflopen voor de zwarte neushoorn, dan daagt er voor zo'n andere grote bewoner van Afrika, de olifant, opnieuw gevaar. De stropers zullen misschien weer op de ivoor- jacht gaan, een verschijnsel dat thans aardig onder controle lijkt, aldus het WNF.

Moge tegen die tijd de opvatting van prins Bernhard ook in Afrika gemeengoed zijn geworden. Naar aanleiding van de neushoorn- actie zegt hij: "Wij mogen niet op de stoel van Onze Lieve Heer gaan zitten, en uitmaken: dat bewaren we en dat niet. Tegenover de komende generaties hebben we de zedelijke plicht te behouden wat we nog niet kapot hebben gemaakt".

GEWELDLOZE INVASIE IN 1688 GROOTSCHEEPS HERDACHT

Bill of Rights was begin parlementaire democratie

Willem III van Oranje: van stadhouder tot koning

DEN HAAG — In juni 1988 begint het officiele herdenkingsjaar voor Willem II van Oranje en Mary II Stuart. Het is volgend jaar driehonderd jaar geleden dat de als koning- stadhouder bekend geworden Oranjetelg met duizenden Hollandse soldaten naar Groot- Brittannie trok. Gesteund door vooraanstaande Britten en omdat het grootste deel van het Britse leger overliep, vloeide er nauwelijks bloed bij deze invasie. Zijn overtocht werd bekroond met het tweehoofdig koningschap over Engeland en Schotland en met gewetensvrijheid door burgerlijke en godsdienstige verdraagzaamheid.

Er worden vanaf juni manifestaties georganiseerd, niet alleen in Nederland en Groot- Brittannie, maar ook in de Verenigde Staten. Bij het ministerie van Buitenlandse zaken in Den Haag is voor de organisatie het uitvoerend comite Willem III en Mary geinstalleerd. Het valt onder de ambassadeur voor internationale culturele samenwerking. De evenementen en manifestaties worden betaald door er bestaande begrotings- posten voor aan te spreken. Het bestuur van de Stichting 1688 - 1988 heeft daarnaast het bedrijfsleven uitgenodigd als sponsor van manifestaties op te treden.

De roemrijke omwenteling in Groot- Brittannie werd in 1688 ingeluid toen de protestantse stadhouder Willem III, laatste telg uit de Hollandse Oranjetak, zich in Hellevoetsluis inscheepte om zijn katholieke schoonvader Jacobus in Engeland te bevechten. Willem kreeg zijn vrouw en nicht en met haar ook zichzelf, alleen op de troon na het afsluiten van een contract met het Engelse parlement. Met zijn troonstijging werd voorkomen dat oom en schoonvader Jacobus een dictatoriaal regime vestigde.

Het contract, de Bill of Rights, betekende tevens het begin van de parlementaire democratie en is nog steeds bepalend voor het denken over bestaande monarchieën. Willem kwam vervolgens met zijn toleration act voor verdraagzaamheid, ook ten aanzien van zijn vijanden. Beide documenten hebben veel weerklank gevonden. De verworvenheden klinken door in onder andere de Amerikaanse constitutie en de Amerikaanse onafhankelijkheids- verklaring.

BILL OF RIGHTS

Op 20 juli herdenken in Londen de beide huizen van het Britse parlement de Bill of Rights. Daarbij wordt koningin Elizabeth door de speakers toegesproken. Twee dagen eerder zijn dan in Torday de jachten aangekomen die onder escorte van de koninklijke marine de overtocht herhalen die Willem III in 1688 maakte met 250 schepen. Het was een landingsvloot die tot D-Day 1944 de grootste zou blijven.

In Nederland besteedt een parlementaire commissie aandacht aan de Bill of Rights. Dat gebeurt onder leiding van de beide Kamervoorzitters in april 1989. In februari van '89 wordt in Williamsburg in de Amerikaanse staat Virginia, een internationale studie- bijeenkomst gewijd aan wat de documenten hebben betekend voor de Amerikaanse grondwet.

"Van vervolging tot verdraagzaamheid: godsdienstige minderheden in Brittannie voor en an 1688" is het thema van een conferentie die op 10 en 11 november in Londen wordt gehouden. Voor Nederland wordt een kerkhistorisch symposium voorbereid. Brielle herdenkt op 27 oktober de nationale Bidstonde die de staten- generaal uitschreef voor het welslagen van de tocht van Willem III. De stonde werd indertijd ook door Mary II Stuart bijgewoond.

De 300 jaar Nederlands- Engelse vriendschappen wordt ook gevierd door de uitgifte van twee speciale Willem en Mary- postzegels en een zilveren munt van vijftig gulden. De zegels worden in Hellevoetsluis op 14 juni gepresenteerd. De munt is in het najaar overal in Nederland verkrijgbaar.

VLOOTBASIS

Hellevoetsluis zal ook bijzondere aandacht schenken aan zijn geschiedenis als vlootbasis en als eindpunt van de vroegere veerdienst en postverbindign met Harwich. Het gehele seizoen is er in de vesting bovendien een zeventiende- eeuws legerkampt vinden.

Verspreid over heel Nederland worden in het herdenkingsjaar meer dan dertig tentoonstellingen gehouden. Hoogtepunt is "De wereld van Willem III en Mary II" van 5 juli tot 30 september in de Nieuwe Kerk in Amsterdam. Daar worden belangrijke ontwikkelingen op het gebied van handel, economie, cultuur, wetenschap en technologie, pers en communicatie, leger en vloot en het leven van alledag getoond.

In de residentie brengt het Haags Historisch Museum de intocht van de koning- stadhouder in beeld en kunnen tochten worden gemaakt langs paleizen en andere gebouwen uit zijn tijd. Het Mauritshuis in Den Haag bereidt een expositie voor over de smaak van Willem III. Daarbij wordt bijzondere aandacht gevestigd op werk van Hondecoeter en de uit Groot- Brittannie meegebrachte schilderijen.

JAPANS PORCELEIN

De koning- stadhouder en zijn vrouw verzamelden niet alleen schilderijen, maar ook Delfts aardewerk, Chinees en Japans porcelein. Dat is te zien in paleis Het Loo in Apeldoorn, het favoriete huis van Willem en Mary. Pronkstuk van die tijd is in dit onderkomen het interieur dat Daniel Marot ontwierp. De tuin die in opdracht van Willem en Mary werd aangelegd, staat centraal op de tentoonstelling "De gouden eeuw van de Hollandse tuinkunst", die van september tot december in het tegenwoordige Rijksmuseum paleis Het Loo wordt gehouden.

Hoe de landingsvloot met overtocht werd voorbereid, uitgerust en georganiseerd is te zien op "Glorieuze overtocht" van 1 juni tot 1 oktober in het maritiem museum Prins Hendrik in Rotterdam. In het maritiem museum in Den Helder is van juni tot september een expositie gewijd aan de samenwerking van de Engelse en Nederlandse marine door de eeuwen heen. Dit soort relaties vormen ook het thema van de in juni te houden tweedaagse internationale studie- bijeenkomst op het Koninklijk instituut voor de marine.

Cultuur, toerisme en sport gaan in het herdenkings- jaar Willem III en Mary hand in hand als watersporters en fietsers tochten maken bij en langs plaatsen die verbonden zijn met Groot- Brittannie, zoals Rotterdam, Brielle, Hellevoersluis, Veere, Middelburg en Vlissingen. Scholieren in het hele land kunnen bij de herdenking worden betrokken. Het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen heeft er een campagne voor opgezet. Uitwisseling van leerlingen en docenten, van vrijwilligers en jongerenwerkers zijn voorzien evenals uitvoeringen en competities voor studenten van conservatoria.

In het Verenigd Koninkrijk, waar honderden activiteiten worden ontplooid met onder meer eigen Willem en Mary- festivals in Exeter, Norwich, Hull en Worchester, is Nederland direct betrokken bij de organisatie van enkele hoogtepunten. Hiertoe vallen te rekenen de modern design- expositie en het overzicht moderne Nederlandse schilderkunst die de rijksdienst voor beeldende kunst voorbereidt, de tentoonstelling "Conversation pieces" in Kenwood House in Londen en die van oude meesters en van Mondriaan in 1989 in verschillende musea.

HOLLAND FESTIVAL

Het Holland festival in zowel 1988 als 1989 aandacht aan Willem en Mary met werken uit de barok. Het heeft tevens de Britse danser en choreograaf Michael Clark opgedragen een ballet te maken dat in het teken staat van de geschiedenis van de koning- stadhouder en zijn vrouw. Nederland biedt Engeland ook podium- kunsten, waaronder een festival van moderne dans. Het Rotterdams filharmonisch orkest, het Brabants orkest en het concertgebouw- orkest zullen tournees door Engeland maken. Het regionaal jeugdorkest speelt op het jeugd- festival in Aberdeen. Dat Willem III wat tolerantie betreft, zijn tijd ver vooruit wordt geacht, wordt voor het herdenkings- jaar vertaald in aandacht voor groepen in achterstands- situaties. Ze genieten speciale aandacht van de Britse beschermheer van het herdenkings- jaar, prins Charles. Ze worden in beide landen extra bij de herdenking betrokken. Zo is "werkgelegenheid voor jongeren in grootstedelijke gebieden" op het programma gekomen, een internationale conferentie in oktober 1988 in Rotterdam. De deelnemers eraan zullen een jaar later nog eens kijken waar hun aanbevelingen toe hebben geleid.

Op handels- en financieel gebied wil men vanuit betrokken landen de banden nauwer aanhalen. Bij het commissariaat voor Buitenlandse investeringen in Nederland is het idee ontstaan om een William and Mary venture capital fund op te richten ter bevordering van investeringen van Groot- Brittannie in Nederland en omgekeerd.

Praktisch boek Huub Buijssen over omgang met dementerenden

”Misschien kan ik mijn ouders met tips helpen”

IN NEDERLAND WORDT de laatste jaren steeds meer aandacht besteed aan dementie. Een van de gevolgen hiervan is, dat de lijst van boeken over het verschijnsel dementie groeit. Daarmee wordt langzaam maar zeker een lacune in de Nederlandse literatuur op dit terrein opgevuld.

De lijst is onlangs verrijkt met een opvallend boek van Huub Buijssen. Opvallend in die zin, dat Buijssen tal van praktische tips geeft voor de omgang van dementerende ouderen. Met andere woorden: het boek («Dementie: Een praktische handreiking voor de omgang met dementerende ouderen», uitgeverij Boom) voegt iets toe aan de bestaande literatuur.

Huub Buijssen (34) studeerde psychologie in Nijmegen, hoofdinrichting psychogerontologie. Sinds 1983 is hij stafmedewerker bij de Kruisvereniging Breda. In deze functie geeft hij consultatie en onderwijs (over onder andere dementie) aan wijkverpleegkundigen. Daarnaast begeleidt hij gespreksgroepen voor familieleden van de dementerenden. Hij is vooral geïnteresseerd in de mogelijkheden wetenschappelijk onderzoek te vertalen naar de praktijk van alledag, vooral voor ouderen, hun familieleden en eerstelijnswerkers.

”Toen ik een jaar of tien geleden stage liep in een verpleeghuis in Enschede, wist ik me geen raad met demente mensen. Van sommigen hoorde ik steeds hetzelfde verhaal. Moet ik luisteren of het gesprek afbreken? bedacht ik. Ik wist het niet”.

”Al met al was het heel raar. Medebewoners zaten te lachen. Ze kenden het verhaal al en beseften dat er iemand gek zat te doen. Dat ze zelf ook zo waren, zagen ze niet”.

We zijn nu tien jaar verder en voor Huub Buijssen is er veel veranderd. Hij studeerde af in de psycho- gerontologie en mag op basis daarvan deskundig heten als het gaat om de psychologische kanten van het verouderings- proces. Bij het Kruiswerk in Breda, waar hij stafmedewerker is, en bij de gespreksgroepen voor familieleden van dementerende ouderen wordt dikwijls een beroep gedaan op zijn deskundigheid.

Een woord overigens, dat wat Huub Buijssen betreft gerust tussen aanhalings- tekens geplaatst mag worden. Want wat is deskundigheid? ”Ik moet in mijn beroep mensen adviseren hoe ze zich tegenover dementerenden het beste kunnen gedragen. Maar toen mijn vader dementerings- verschijnselen vertoonde, reageerde ik net zo machteloos als de mensen die ik als zogenaamde deskundige moet helpen”.

”Mijn vader was 58 toen hij de ziekte van Parkinson kreeg en na jarenlang medicijn- gebruik verschijnselen van de dementie ging vertonen. Hij is nu 70. In de loop van de tijd is hij zover achteruitgegaan, dat hij met alles geholpen moet worden. Het idee, dat ik mijn ouders, naast hopelijk veel andere mensen, misschien zou kunnen helpen met tips is voor mij extra reden geweest het boek te schrijven”.

”Ik kende allerlei droevige ervaringen van familieleden van dementerenden, maar de ziekte van mijn vader gaf een extra dimensie aan dit alles. De herkenbaarheid werd er niet alleen groter door, maar ook emotioneler. Elke keer als ik mijn moeder opbel, gaat ons gesprek over vader. Vaak barst moeder dan in huilen uit. En dat, terwijl ze helemaal niet klagerig van aard is. Als moeder van een groot gezin weet ze juist van aanpakken. Elke keer na ons telefoon- gesprek bekruipt me het gevoel van machteloosheid, verdriet en kwaadheid. Waarom moet het ons overkomen? denk je dan. Waarom kan ik er zo weinig aan doen?”

BOEK

Het idee van het boek «Dementie» ontstond een jaar of drie geleden. De verpleegarts Theo Razenberg uit Breda kwam met een script van honderd pagina's bij Buijssen met de vraag het eens te bekijken. Huub Buijssen had al verschillende publikaties over hulpverlening aan ouderen op zijn naam staan (een recent boek van hem is «Zorgen voor Ouderen»).

”Het bleef niet bij redigeren. Van de honderd pagina's gingen er tachtig uit, waarna ik het boek uitbreidde tot 150 pagina's. Er zat te weinig in over de omgang met dementerenden, vooral in de thuissituatie. Ik wilde tips en praktijk- ervaringen doorgeven”.

In het boek van Huub Buijssen en Theo Razenberg staat de verpleegkundige invalshoek centraal. ”Dementie is geen medisch probleem. Een arts heeft een reparerende functie. Als hij te maken krijgt met een ziekte waartegen geen kruid is gewassen, staat hij met de mond vol tanden. Dementie is zo'n verschijnsel. De ziekte is een feit, kan niet genezen en dus zit je met de vraag wat je moet doen om de situatie te verlichten. Verpleging en verzorging komen dan om de hoek kijken. Dementie is een praktijk- kwestie, gericht op de patiënt en zijn omgeving”.

HUUB BUIJSSEN
...eindeloos geduld nodig...

ELKAAR HELPEN

”Als je praktijk- voorbeelden wil weten, moet je die vragen aan verpleegkundigen. De gezinsverzorging, verpleegkundigen en familieleden van dementerenden weten een heleboel op dit terrein. Ik heb allerlei gegevens verzameld van gespreksgroepen, waarin partners en kinderen van dementerenden zitten. Die mensen kunnen elkaar helpen. Ze praten uit ervaring”.

”Zelfhulpgroepen zijn erg belangrijk. Op de eerste plaats brengen ze een stuk herkenning. Je hoort dat je niet de enige bent, die met schuldgevoelens zit. Elk familielid van een dementerende mens heeft daar last van. Je merkt dat je niet de enige bent die zijn geduld wel eens verliest”.

”Op de tweede plaats reiken de deelnemers aan zelfhulpgroepen elkaar tips aan hoe je met bepaalde problemen moet omgaan. Een voorbeeld: een van de deelnemers vertelde, dat hij niet meer wist hoe hij zijn demente moeder bezig moest houden. 'Weet je wat ik vaak doe?' zei een ander. 'Ik leg een hoop centen, stuivers, dubbeltjes en kwartjes op tafel en ik laat haar sorteren: centen bij centen, stuivers bij stuivers enzovoorts'. Dit lijkt kinderachtig, maar voor de dementerende is dat sorteren niet alleen nuttig, maar ook aangenaam werk. Trouwens, wij deden vroeger toch niet anders met legpuzzels?”

WEDUWE

De persoonlijke omstandigheden van Huub Buijssen vormden een extra motivatie om het boek «Dementie» te schrijven. ”Het probleem van mijn vader is het drama van mijn moeder. Ik zie hoe ze de ene keer verdriet heeft en dan weer kwaad of machteloos is. Hoe ze jaloers kan zijn op anderen die wèl een gezonde partner hebben. Er wordt wel eens gezegd dat, als de man gaat dementeren, de vrouw weduwe wordt van iemand die nog leeft. Dat is waar. Alleen ziet de omgeving dit vaak niet. 'Je hebt hem toch nog', krijgt de vrouw dan te horen”.

”Dat de omgeving je niet altijd begrijpt, komt ook, omdat iemand die dement is dikwijls een opleving vertoont als er bezoek komt. Als hij niet in een te ver gevorderd stadium is, tenminste. Vanmorgen zei een collega tegen me: 'Mijn moeder is aan het dementeren en mijn vader staat er helemaal alleen voor. Als er familie op bezoek komt, kan mijn moeder plotseling veel meer dan normaal. De mensen zeggen dan: zo slecht is het niet. En ze zetten vraagtekens bij het verhaal van mijn vader'. Je ziet vaak dat dementerende mensen op hun tenen lopen om een goede indruk te maken. Zeker als ze nog beseffen dat er iets mis is”.

Huub Buijssen voelt zich betrokken bij de problematiek rond dementie. Dat blijkt uit het enthousiasme waarmee hij over bepaalde hulpmiddelen spreekt. Dat is af te leiden uit de ernst waarmee hij de symptomen van het verschijnsel belicht. ”Aanvaarden kun je de ziekte niet. Je moet proberen er onder de gegeven omstandigheden het beste van te maken. Dat is moeilijk, want bij dementie is er steeds sprake van een achteruitgang van de patiënt. Je kunt je dus niet instellen op iets stabiels. Je loopt altijd achter de feiten aan. Als verzorger of als partner moet je steeds bijstellen.

Dat kost eindeloos geduld. Bovendien verloopt het hele proces in een emotionele sfeer. Kijk, ik zie mijn vader niet als een demente man, maar als mijn vader. En ik hoor de stem van hem van tien jaar geleden...”

* ”Pas u aan aan het tempo van de oudere. Alles verloopt traag, ook het denkproces. Omdat de oudere (bijna) alles wat hij meemaakt, vergeet, zijn veel bij ons bekende en vertrouwde dingen voor hem nieuw en onbekend”.

* ”Vergeet de humor niet. Moeilijke situaties zijn vaak gemakkelijk te hanteren als u kunt lachen. Ook de dementerende vindt het prettig als hij iemand ziet lachen (zolang hij niet het gevoel heeft dat hij zelf wordt uitgelachen). De lach is een taal die een dementerende tot aan zijn dood toe begrijpt. Een speelse niet al te serieuze aanpak is überhaupt vaak de beste manier om met de dementerende om te gaan. Ernst bedrukt de dementerende nog meer dan onszelf”.

* ”Probeer de oudere geen nieuwe dingen meer te leren. Dit is verspilde energie. Activiteiten die tot voor kort nog uitgevoerd konden worden, maar nu te ingewikkeld zijn geworden — bijvoorbeeld het bed opmaken of eten met mes en vork — kunnen niet meer aangeleerd worden, omdat het geheugen te kort schiet: men vergeet te snel”.

'Ik blijf gastarbeider'

Maarten Verhage, kapitein in een sprookje

door PETER V/D HOEST

● handgrepen wc van goud

● teak en kersehout

● spelletjes om 10.000 gulden

TL-VERLICHTE minaretten verwijzen hooghartig naar Boven. Huizen zijn hier doorzichtige staketsels. Je ziet ook veel bogen, koepels, pilaren. Mannen kuieren rond in opwaaiende zomerjurken. Maar nooit vrouwen. Je ziet ze niet op straat. Dat maakt het beeld hinderlijk incompleet.

Maarten Verhage is er wel. Nederlander en volkomen geaard in de Verenigde Arabische Emiraten. Vijftien jaar geleden vestigde deze ex-Hagenaar zich met echtgenote in het sjeikdom Abu Dhabi.

Vierenveertig jaar is Maarten en hij heeft een van die weinige Leuke Banen die er in de wereld te vergeven zijn. Hij is kapitein op het privé jacht (51 meter, 2140 pk, snelheid 18 knopen) van sjeik Khalifa bin Zayed Al Nahayyan, kroonprins van de Emiraten en Maartens directe baas. Voorts is hij ook verantwoordelijk voor het iets kleinere jacht (40 meter, 1550 pk, snelheid 16 knopen) van sjeik Zayed bin Sultan Al Nahayyan, vader van zijn baas, president van de zeven Emiraten en ruler van Abu Dhabi.

POETSEN

Het schip werd in zeven jaar gebouwd door Van Lent op de Kaag. Maarten was eens bij deze gespecialiseerde scheepswerf in dienst als werktuig- bouwkundige. Maar werd, halverwege de jaren zeventig, op verzoek van de kroonprins, en na een navigatiecursus, aan Khalifa bin Zayed 'uitgeleverd' om kapitein te worden op Khalifa's eerste jacht. Voor zijn huidige droomschip betaalde de heer Khalifa bin Zayed uit eigen zak zo'n dertig miljoen gulden. Kapitein Maarten leidt aan boord een benijdens- waardig bestaan. Vaart hij niet dan poetst hij dag in dag uit zijn boot op tot een glanzend symbool van Nederlands vakmanschap. Vaart hij wel, dan snijdt de boeg van zijn schip door koelhelder water, of gaat hij voor anker bij kleine en iets grotere eilandjes uit het rijke bezit van zijn Baas. En beleeft hij met diezelfde Baas soms mooie avonturen waar het merendeel der mensheid, veroordeeld tot de dagelijkse sleur van het leven jaloers op zal zijn. Hoewel.

GEEN METER

Thans wordt er geen meter gevaren. Want sjeik Khalifa bin Zayed is niet gek. De Arabische Golf, die door sjeik Khalifa in tegenstelling tot al die domkoppen uit het westen natuurlijk nóóit Perzische Golf genoemd zal worden, is anno 1988 niet bepaald een recreatie- zeetje. Het is oorlogs- gebied, en hoewel er geen aanwijzingen zijn dat de Iraanse revolutionaire gardisten eropuit zijn een Exocet- raket te droppen in zijn schoorsteen, de kat op het spel binnen gaat Zijne Koninklijke Hoogheid toch wat te ver.

Maarten vaart soms wel. ”Het is mij niet verboden, er is ook eigenlijk niet over gesproken, dus vaar ik af en toe, dicht langs de kust. Ik zet altijd iemand op de uitkijk, om eventuele mijnen aan mij te rapporteren. Waterdichte deuren die normaal open zijn, gaan nu dicht. En verder, ach, ik maak mij geen zorgen”.

Ons gesprek vindt plaats in een soort zitkuil, in de buurt van de plecht van het schip. Maarten heeft zich voor deze gelegenheid getooid in een disdas, een vooral in Oman veelgedragen witte lange jurk.

”Zo ga ik altijd gekleed als mijn baas aan boord is”, zegt Maarten, een gastvrije man met een open gezicht, met kalme gebaren en met een brede grijns die zelden zijn gezicht verlaat.

Hij heeft een passie voor vrijwel alles wat er op en in het water gedaan kan worden: duiken, kanoën, surfen en skiën. Samen met zijn vriend Bram Hartzema, nu directeur van het gerenommeerde Renswoudehuis in Den Haag (een internaat), maar een aantal jaren geleden directeur van een Nederlandse school in Abu Dhabi, importeerde hij de eerste surfplanken in de Emiraten. Sindsdien maken de twee Engelstalige kranten in de Emiraten regelmatig gewag van spannende wedstrijden, tijdens welke soms aardige records gebroken worden.

ONJUISTE VERHALEN

Maarten dus. Hij vouwt soepel zijn benen onder het lijf, recht de rug en zegt: ”Er doen volstrekt onjuiste verhalen de ronde over het leven aan boord van een schip als dit. Men denkt dat het één aaneenschakeling is van Arabische nachten, van patserigheid, van losbandigheid. Niets van waar. Vrouwen komen nóóit aan boord, ook niet de echtgenotes van de sjeik en zijn gevolg. Er wordt meestal hard gewerkt en het doel van de reizen is: de ruim tweehonderd eilandjes, behorend bij het sjeikdom van Abu Dhabi, inspecteren”.

Leven temidden van Arabieren is makkelijk, zegt Maarten. ”Als je je plaats maar weet. Ik ben gastarbeider. Van de anderhalf miljoen mensen die hier wonen is slechts tien procent bedoeïen. De rest is buitenlander. Hier doen zij het werk. En als mijn baas mij niet meer nodig heeft, dus zijn boten van de hand doet, dan zou ik meteen terugkeren naar Nederland. Al kan ik daar natuurlijk nooit verdienen wat ik hier verdien”.

VERGAPEN

Maarten gaat ons voor tijdens een excursie. Wij vergapen ons ongegeneerd in de badkamer van de kroonprins aan kleine handgreepjes bij de wc, die zijn voorzien van een laag goud. Wie het breed heeft laat het ook breed hangen, en breed hebben de sjeiks het dankzij de olie, die onder het oppervlak van hun eindeloze zandbak klotst.

Een Joegoslavische kunstenaar heeft in die badkamer, over de volle breedte, beginnend bij de wc en eindigend net voorbij de toilettafel, een wand van mondgeblazen glas, voorstellende twee dolfijnen, aangebracht. Over de slaapkamer doen wij desgevraagd geen verdere mededelingen, maar duidelijk zal zijn dat hier geen enkel Ikeameubeltje een kans heeft gekregen. In de gastenverblijven ten slotte is veel oogstrelend teak- en kersehout verwerkt.

Maarten: ”Ik weet vrijwel nooit precies hoe lang we gaan varen. Daar is mijn baas niet erg duidelijk in. Meestal moet ik dat opmaken uit de hoeveelheid geslachte geiten die in de vriesvakken worden gehangen. Wel gaat er altijd een heel gevolg van zeg veertig vrienden mee”.

SPELLETJES

Soms, zo vertelt Maarten, worden er aan boord, als er niet naar in Libanon gemaakte huildrama's op video wordt gekeken, wedstrijdjes gedaan. Want de sjeik is volgens Maarten een ongecompliceerd, speelgraag mens. ”Dan stelt hij ineens voor om een viswedstrijd te houden. Wie de grootste king-makreel vangt. Onmiddellijk worden de gasten en de bemanning in groepen verdeeld en in kleine boten gezet. De hoofdprijs is meestal zo'n twintigduizend Dirham, dus ongeveer 10.000 gulden, cash uit te betalen aan het eind van de dag. Ik heb ook wel eens gewonnen”.

Het mooie van bedoeïenen is, zegt Maarten, dat je altijd recht van spreken hebt. Tijdens de vele inspectie- tochten komt het regelmatig voor dat gewone bedoeïenen, onderdanen dus, de kroonprins willen spreken. Ze hebben dan een tocht van dagen door de woestijn gemaakt. Voor een gesprek is altijd tijd. En wie dan bijvoorbeeld om geld vraagt, die krijgt geld.

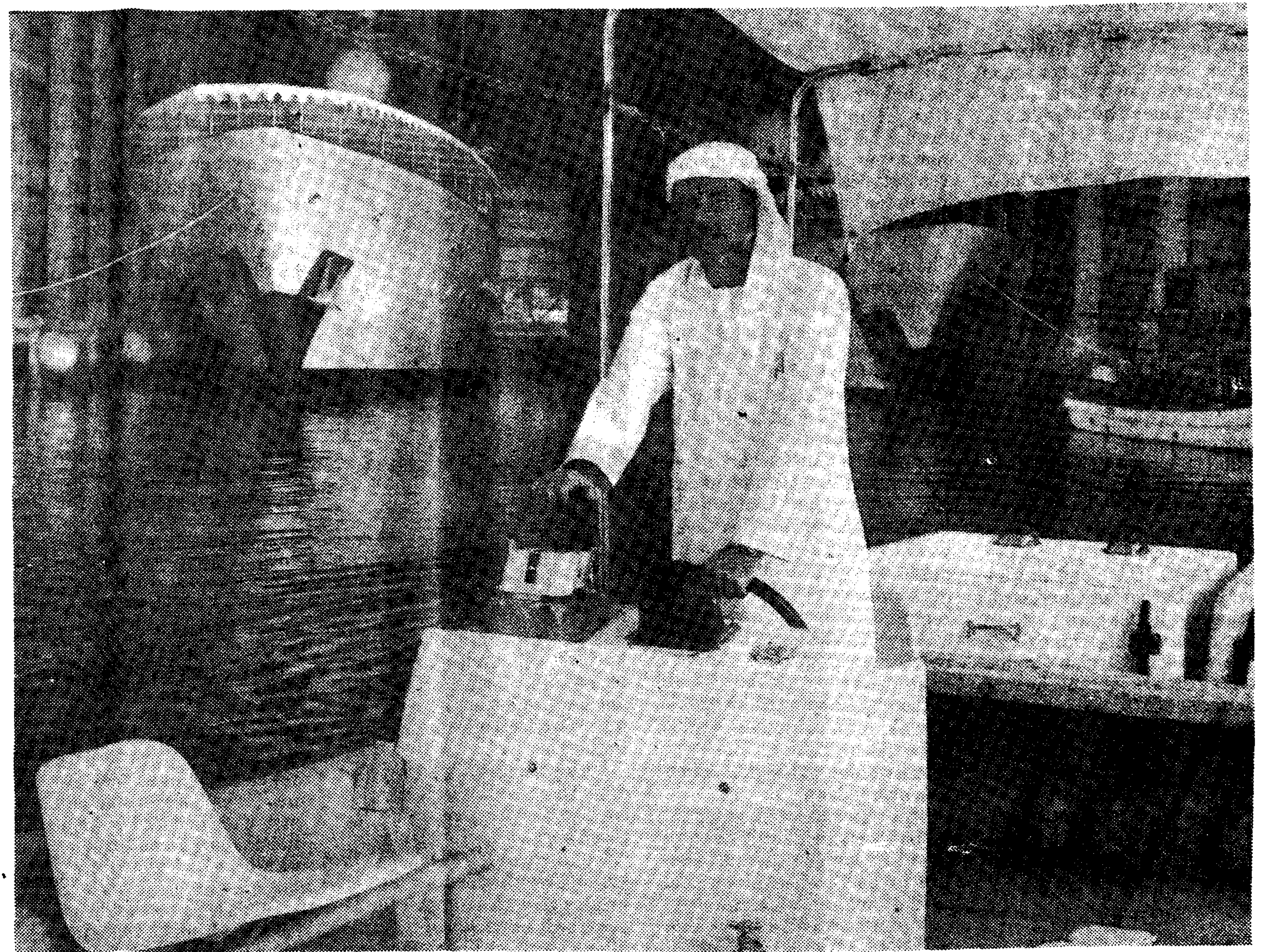
Ik heb het meegemaakt. Gesprekken lijken zich dan vanwege het vele geschreeuw in een ruziënde sfeer af te spelen. Maar als de sjeik zegt dat het regent terwijl er geen druppel valt, dan regent het. Ik heb het nog niet meegemaakt dat een onderdaan het daar moeilijk mee heeft”. Wij opereren voorzichtig dat dat ook geen wonder is in deze absolute monarchie waar het afhakken van jathandjes nog niet zo lang geleden een milde straf was. Maarten mompelt, maar gaat daar liever niet op in.

Maartens relatie tot zijn baas is er een van gecultiveerde afstandelijkheid. Amicaal doen is er niet bij. ”Soms vraagt hij aan me, als hij bij me op de brug staat, of ik al kinderen heb. Nee, zeg ik dan. Neem dan één van onze vrouwen, stelt hij dan voor. Nee, zeg ik dan, ik houd van mijn vrouw. Okay, antwoordt mijn baas dan en glimlacht. Hij zal me wel niet begrijpen, maar laat me wel in mijn waarde. Dat is typerend voor hem en voor zijn vader. Buitenlanders worden hier volkomen in hun waarde gelaten. Nergens in de Arabische wereld tref je bijvoorbeeld zoveel verschillende kerken aan als hier”.

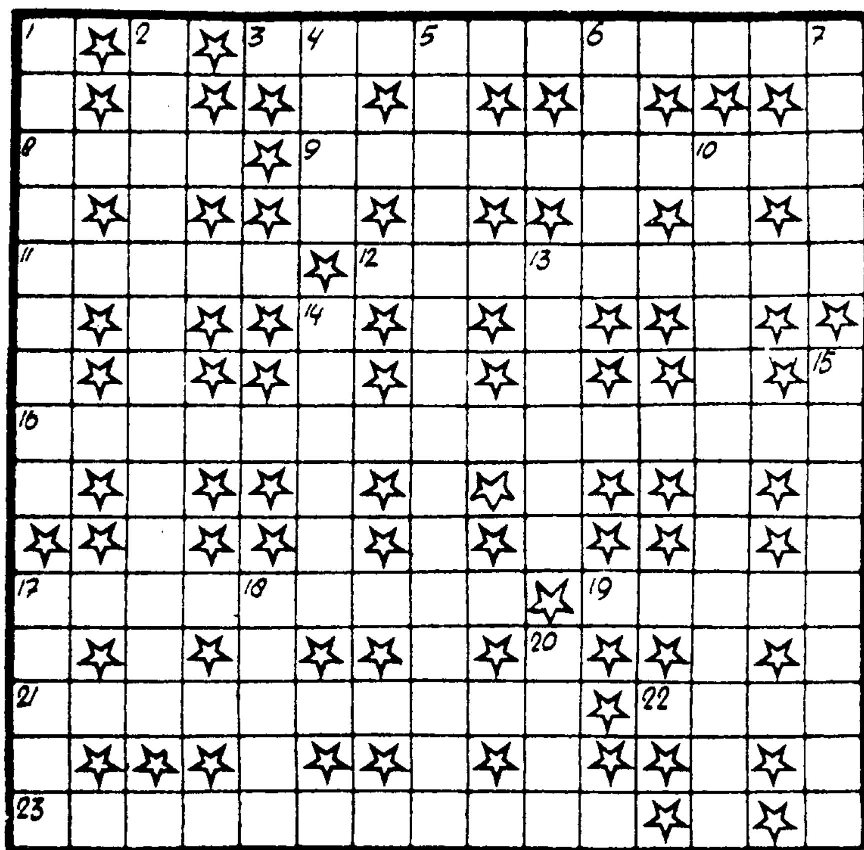
DOLLARKOERS

Is dit lieve leventje eindigend? Maarten weet het niet. Wel is hem opgevallen dat als gevolg van de dalende dollarkoers de inkomsten van de oliesjeiks in vergelijking met enkele jaren geleden vrijwel gehalveerd zijn.

”Dus moeten ook de sjeiks hun uitgaven- patroon veranderen, daar ben ik zeker van. Mijn salaris, maar ook de salarissen van vijftien bemannings- leden plus onze huurlasten moet de kroonprins zelf betalen. Maar hij heeft ook nog eens privé enkele vliegtuigen te onderhouden. Tot nu toe kan ik elke bestelling doen die nodig is ter vervanging van oude onderdelen. Maar hoe lang dat nog duurt is een grote vraag. Het houdt me ook niet bezig. Ik leef van dag tot dag, en dat bevalt me”.

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 3. Als je een goed inkomen hebt gehad, is je dat gegund; 8. Zo is het tenslotte; 9. Weggaan om een eind te reizen; 11. Niets dan goeds van hen; 12. Het liep weg van je brood, steek daar geen geld in; 16. Het kind van een kapitaal- krachtig diertje is verwend; 17. Maakt dit je werkelijk zo mooi?; 19. De tuin waar A zijn jas aantrekt; 21. Zie nu eens wat we aan het doen zijn; 22. Trekt H de jas aan bij vorst?; 23. Hij die met een bord loopt, neemt het voor ons op.

VERTICAAL: 1. Aan dit teken kun je zien wie het vuurtje gestookt heeft; 2. Stekelige liefkozingen tijdens huiswerk; 4. Van je bezit moet je een veer laten; 5. File veroorzakers; 6. Kerel, kerel, wat een klein kereltje; 7. Behoorlijk, met onder kruipend; 10. Giftige doden van vogeltjes!; 13. De reu is anders al oud in dit gebied; 14. Hang hem om dan blijf je gezond; 15. Het loven en bieden; 17. De prins heeft het laatste woord; 18. 't is een jongen als 'ie meel stort; 20. Was Kaïn ook zo'n man?

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

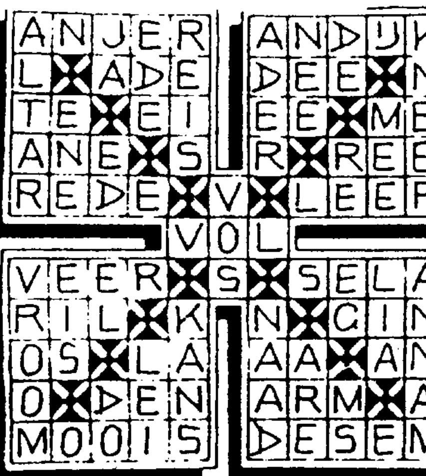
Elba Corsen
Juliana van Stolberglaan 23
Curaçao

De winnares kan zijn prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóóR donderdag 4 februari 1988 tien uur 's morgens en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

Pakkerdjes

C on amore ben ik aan je gegeven
I ndefinita Amizade is mijn betekenis
T out à toi et toute à toi et pour toujours is mijn bedoeling
R ecordar es vivir en ik hoop dat je mij eens zult dragen
I number three, dat zal je altijd blijven
N unca staat jullie als het ware op het lijf geschreven
E indeloos en rond is mijn zusje in de glazen kast.

Lieve Redactie,
Sterkte!
Ik zal aan
jullie denken.
Hanneke.

Desiree Pinedoe:,
Masha pabien ku bo **trabou karitativo** komo:
"DIRECTRICE DI HEBRON".
Dios lo guiabo.
Sandra di Otrobanda.

Het opgeven van "Pakkerdjes", die respectievelijk vijf en tien gulden kosten, kan geschieden bij het redactie- secretariaat van de Amigoe. De Amigoe behoudt zich het recht voor de plaatsing van een "Pakkerdje" op basis van zijn inhoud te weigeren.

Postzegels

DE VORIGE WEEK schreef ik, dat men heus geen profeet behoefde te zijn om met absolute zekerheid te voorspellen, dat Calgary in de naaste toekomst in de Wereld van de Postzegel een behoorlijk partijtje mee zou blazen. Gisteren viel me het Nederlandsch Maandblad voor Philatelie van de maand januari 1988 in handen en, jawel, de pret is al begonnen. Gastland Canada zelf zal op 12 februari a.s., één dag voor de opening van de Winterspelen, vier postzegels, gewijd aan dit sportfestijn, in omloop brengen. Op de eerste zegel van 36 cents zal ijshockey te zien zijn; op de tweede zegel van 36 cents skiën; op de zegel van 42 cents kunstrijden op de schaats en op de zegel van 72 centen een of andere vorm van sleeën, waarbij dan vermoedelijk bobsleeën bedoeld wordt.

POSTADMINISTRATIE

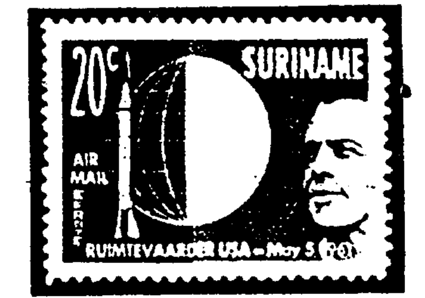
Intussen trekken ook de Olympische Zomerspelen van Seoel reeds de aandacht van de postadministraties. Het Zuidamerikaanse Paraguay wenste blijkbaar op tijd de centen binnen te hebben. De Postadministratie van dit land kwam reeds op 22 september 1987 met een serie van zes zegels, één soeveniervelletje en twee miniatuur- blocs voor de dag. Hierop zijn achtereen- volgens te zien: de Westduitse speerwerpster Sabine Everts (5 guarinis), medaillewinnares in 1984; gouden- medaille- verzamelaar Carl Lewis (10 gs.); de Amerikaan Darrell Pace (20 gs.), gouden- medaillewinnaar in 1976 en in 1984 bij het boogschieten; de Westduitser Jürgen Hingsen (25 gs.), zilveren- medaille- winnaar in 1984 bij het discuswerpen; de Westduitse Claudia Lösch (30 gs.), zij won te Los Angeles in 1984 een gouden medaille bij het kogelstoten en op een bloc van 100 guaranis de Westduitser Fredy Schmidtke, die in 1984 bij het wielrennen een gouden medaille verwierf. Om de staatskassa maar goed te laten rinkelen zijn de zegels van 25 en van 30 guaranis ook nog in de vorm van een miniatuur- velletje uitgegeven:

VIGNET

Vier normale zegels met in het midden een vignet. De afbeelding op het vignet van de 25 guaranis is mij niet bekend. Het vignet van de 30 guaranis toont de Amerikaan Joe Fargis, te Los Angeles zilveren- medaille- winnaar bij het paardrijden. De Laotiaanse Posterijen lonken eveneens reeds naar de Zomerspelen te Seoel. Vanaf 2 februari a.s. is in dit Aziatische land een soevenier- velletje te koop van 10 kips, waarop enkele hardlopers uit de startblokken schieten. Het Zuidafrikaanse Lesotho, het voormalige Basoetoeland, is ergens in november 1987 ook al aan de race om de gunst van de verzamelaar begonnen. Men spendeerde er een serie van zes zegels en een soevenier- velletje aan, waarvan mij alleen de frankeer- waarden bekend zijn, namelijk 5, 10, 25, 40 en 50 centen, een zegel van 3,50 malotims en een bloc van 5 malotims. Tot zover voor vandaag de Winter- en Zomerspelen van Calgary en Seoel.

ZWARTE LIJST

Nu nog even terug naar de Zwarte Lijst van de Federation Internationale de Philatelie. De FIP verdeelt de zegels, waarop volgens haar iets aan te merken is, in schadelijke uitgiften, in onrechtmatige uitgiften en in ongewenste uitgiften. Alleen de zogenaamde schadelijke uitgiften belanden op de Zwarte Lijst. Van een schadelijke uitgifte is sprake, wanneer een zegel- emissie of wanneer bepaalde zegels uit een emissie in haar geheel of voor

veruit het grootste deel verkocht is of wordt aan handelaren of aan een beperkte groep particulieren, die hierdoor in staat worden gesteld de prijzen voor de verzamelaars onnodig op te drijven. Een voorbeeld hiervan waren BIJNA de Surinaamse ruimtevaart- zegels van 1961. Deze Gagarin- en Shepard- zegels waren op 3 juli 1961 bij de opening van de postloketten meteen uitverkocht. Alleen de vooraf- bestellingen werden gehonoreerd. De rest van de 12.500 velletjes of van de 150.000 series was, aldus de geruchten, aan een bepaalde handelaar verkocht. Door het gloeiende protest van de duizenden gedupeerde verzamelaars gingen de Surinaamse Posterijen braaf door de knieën en werd er in sneltrein- vaart een tweede oplage ter tafel gebracht, die echter — toevallig of opzettelijk, dat blijve in het midden! — een behoorlijke kleurafwijking vertoonde. Van deze tweede oplage werden 17.000 velletjes of 204.000 series aan de loketten verkocht met als resultaat, dat de eerste druk van deze ruimtevaart- zegels toch niet op de Zwarte Lijst beland is.

M. ARVIS

KIESKEURIG

Beroepskeuze-adviseur

TOT DE TAAK van de beroeps- keuzeadviseur (b.k.a.) behoort het helpen van ouders en leerlingen bij het kiezen van het juiste vervolgonderwijs na de basisschool of na het voortgezet onderwijs. Door middel van testen en/of gesprekken kunnen leerlingen en hun ouders advies krijgen over welke richting men het beste kan volgen. Voor leerlingen van het voortgezet onderwijs assisteert de b.k.a. vaak bij de vakkenpakket- keuze. Deze keuze is zoals bekend erg belangrijk in verband met verdere studie- mogelijkheden. De b.k.a. kan daarbij gebruik maken van capaciteiten- en belangstellings- testen.

Heel vaak werkt de b.k.a. samen met de schooldekaan bij het organiseren van voorlichtings- projecten aan de ouders. Naast de assistentie die b.k.a. op de scholen verlenen houden zij spreekuur bij Sedukal en het Departement van Onderwijs. De b.k.a. krijgt ook te maken met mensen die geen plezier meer in hun werk hebben, met gehandicapten die door hun handicap gedwongen zijn een andere baan te accepteren en werklozen die wilden proberen via scholing de kans op het krijgen van een baan te vergroten. In al deze gevallen zal de b.k.a. de nodige informatie kunnen verschaffen over andere beroepen en hun opleidings- mogelijkheden.

OPLEIDING

De opleiding tot b.k.a. wordt gegeven aan de Academische Mens-Arbeid in Tilburg of in Deventer. De opleiding duurt ruim drie en een half jaar waarbij in het derde studiejaar een stage wordt gelopen. De vakken waarin les wordt gegeven zijn: filosofie, maatschappijleer, psychologie, psychodiagnostiek, pedagogiek, sociologie, bedrijfs- sociologie, informatica, Nederlands, beroepenkunde, methodiek van de beroepen- voorlichting, gespreks- voering en personeel- beleid.

In Deventer wordt gewerkt met probleemgestuurd onderwijs. Hierbij moeten de studenten in kleine groepjes, onder leiding van een docent problemen uit de praktijk bestuderen en oplossen. Daarna volgt dan een gesprek met de groep over de ervaringen die men opgedaan heeft. De docent rondt dan het geheel af door eventuele hiaten die er nog mochten zijn aan te vullen.

MOGELIJKHEDEN

Beroeps- keuzeadviseurs vind je zoals eerder gezegd op het Departement van Onderwijs en bij Sedukal. Met deze opleiding ben je echter ook bij andere diensten inzetbaar waarbij je kunt denken aan diensten zoals Sociale Zaken en de dienst Arbeidszorg. Daarnaast is het heel goed mogelijk in de privésector een adviesbureau op te zetten, al of niet in samenwerking met andere deskundigen.

Verder bestaan er mogelijkheden als personeels- functionaris bij bedrijven in dienst te treden.

TOELATING

Om toegelaten te kunnen worden heb je minimaal HAVO nodig waarbij er geen pakketeisen gesteld worden. Heb je dat niet en ben je ouder dan 21 jaar dan kun je een toelatings- examen afleggen. Om dit beroep uit te kunnen oefenen zul je over veel engelen- geduld moeten beschikken terwijl je goed met mensen moet kunnen omgaan.

ADRESSEN

Als je meer inlichtingen wilt kun je schrijven naar:
Academie Mens-Arbeid - Polstraat 71, 7411 KX Deventer.
Academie Mens-Arbeid - St. Josephstraat 108, 5017 GK Tilburg, of opbellen naar Sedukal of Departement van Onderwijs en een afspraak maken met een van de beroeps- keuzeadviseurs die daar werken.

PEDRO CASIMIRI

Recept:

BONCHI NA BINAGER

Pa mas o ménos 6 persona

Mester di:

3 kúp di bonchi kòrá kushiná
1 bleki di maishi
¾ kúp di binager di sidra
½ kúp di suku
2 siboyo pareu, kòrtá na rueda
salu na smak
1 kuchara di aneisat
pimenton kòrá i bèrdè, kòrtá chikí chikí
2 kuchara di maisena, diluí den
¼ kúp di awa.

Moda di prepará:

1. **Un a dos dia promé, ta brua e bonchi i e maishi ku su líkido, buta un banda.**
2. **Riba stof abou, ta keinta e binager, ku e suku, e siboyo, salu, aneisat i pimenton i ta lag'e meskla herebé, mas o ménos 5 minüt.**
3. **Mientrastanto ta diluí e maisena den e awa i ta bash'é den e binager.**
   Laga e maisena herebé bira poko diki.
4. **Basha e sous aki riba e bonchi i e maishi, despues di a skore e likido.**
5. **Tapa e bonchi i but'é den frishidèr. De bes en kuando ta bòltu e.**
   E mester fria por lo ménos 4 a 6 ora, pa e smak drent'é bon.

Leven na de clip

door ROB GOLLIN

HET ZAL JE gebeuren. Tot je zestiende heb je nauwelijks een voet op de dansvloer gezet. Als jongen doe je dat eigenlijk niet, daar in dat wat stijve noorden. Nog geen drie jaar later sta je voor de camera's van regisseur Martin Scorsese te deinen op de dampende beat van Michael Jackson's Bad. Kort daarop staan producenten, platenmaatschappijen en regisseurs voor je in de rij die allemaal méér met je willen, en heb je maar te kiezen wat je het leukste lijkt.

Het overkomt Ciao Mei, nu 20 jaar, geboren en getogen in Leeuwarden. Maar wat voor velen een droomwereld is en wel altijd zal blijven, noemt de tengere zoon van Chinese ouders 'keiharde realiteit'. Hij meldt nuchter dat het iets is, waarnaar hij heeft gestreefd, waarvoor hij keihard heeft gewerkt. "Fysiek en mentaal is het heel zwaar. Over een privé- leven beschik je nauwelijks meer. Terwijl ik een gezelligheids- dier ben".

Ciao Mei, een natuurtalent. Pas op zijn zestiende op de balletschool in Leeuwarden, daarna de jazz-academie in Amsterdam. Ondertussen: showballet op de gala- avonden van Lee Towers in Ahoy' en een seizoen met het dansgezelschap Djazzex. Dan, medio 1986, New York, met een beurs naar het American Dance Centre van Alvin Ailey. Het leven in The Big Apple valt hem niet licht. Acht tot tien uur per dag dansen. "Dát vond ik niet erg. Maar het bestaan is er hard. De mensen lijken aardig, maar zijn zo oppervlakkig. Daarin heb ik me wel eens vergist. Producers, regisseurs met mooie verhalen, die echter maar op één ding uit zijn: seks. Carrières worden daar tussen de lakens gemaakt, dat is echt zo. Niet dat ik die mensen veracht: als ze per se graag iets willen bereiken. Maar ik heb er nooit aan mee gedaan. Ergens trek ik een grens: ik wil mezelf blijven respecteren".

BRIEFJE

Een briefje in de lounge van de school betekende het begin van zijn weg naar internationale vermaardheid. Niet dat Ciao dat toen al in de gaten had. De naam van Michael Jackson kwam nog nergens voor. "Maar de studio's voor de audities waren heel fraai. Dat kon niet de eerste de beste bekostigen". Hij vond het de moeite waard er voor te spijbelen. Ciao zat koud een maand op de opleiding. "Ik kwam in een nagenoeg lege zaal. Er zaten drie mensen, waaronder Jeffrey Daniel, die vroeger bij Shalamar danste en zong. Ik moest improviseren, op muziek van Kraftwerk. Later waren er ook andere kandidaten. Heel goed, leniger dan ik". "Maar 's avonds hoorde ik dat ik terug kon komen. Toen zag ik Gregg Burge, de donkere danser uit A Chorusline. 'Help!', ging het door me heen. Ze deden een lange combinatie voor, maar door mijn concentratie en nervositeit deed ik het in één keer na. Ook na andere oefeningen bleef ik maar over".

"De keer daarop kwam Michael zelf. Jeffrey schijnt toen al tegen hem gezegd te hebben dat ik de perfecte look had. Ik zag hem en dacht: oh jé, het zal heel moeilijk worden. Niet dat ik hem als idool zag. Van zijn muziek en dansen — stráátdansen doet hij meer — ben ik nooit zo ondersteboven geweest".

"Anderen dansten eerst. Toen zei Michael: 'Laat Ciao eens dansen'. Dat was heel spannend. Ik kon niet eens zien of hij wel keek, want hij hield al die tijd zijn zonnebril op. Maar na afloop begon hij spontaan te klappen". Dàn beginnen de opnamen voor Bad, in een metrostation in Brooklyn. Drie weken lang, van 's morgens half negen tot vaak half twaalf 's avonds. Snoeihard klinkt de muziek, uren achtereen. Stukje bij beetje ontstaat de clip. Twee maten worden wel 36 keer achtereen overgedaan.

"Het was aanpoten, maar we hebben verschrikkelijk veel lol gehad. Er stonden tafels vol eten en drinken. En Michael was heel aardig, nee, niet afstandelijk. Zeer professioneel, dat wel. Zijn wil is wet". "Gelukkig mochten we zelf bepalen wat we aantrokken. Ze wilden me eerst als een

• Michael

B-boy kleden, die metro- jongens in trainingspak met zo'n LL Cool J-dopje op. Nou, heb je wel eens een Chinese B-boy gezien? Niet dus. Ik zei dat ik mijn eigen spijkerjack wel aandeed. Die band om het hoofd, met die rode punt, dat is ook mijn keus geweest. Die punt onderstreept mijn Aziatisch karakter".

"In de uiteindelijke clip is veel dans weggevallen. Maar hij is goed: je ziet een groep bezig, het is een geheel. Dat is belangrijk". "Nee, ik zeg niet hoeveel ik er aan heb verdiend. Voor kleren krijg je geld, close-ups en lipzingen wordt extra betaald. Als dat allemaal gebeurt, kun je op een dag maximaal 1600 dollar verdienen".

Enkele maanden later danst Ciao Mei op de tonen van een nog uit te brengen single van Michael Jackson, Smooth Criminal. De opnamen zijn in Los Angeles. Ciao bezoekt Michael thuis. "Een gigantisch pand, overdadig ingericht. Een tuin met herten en lama's. Verder niks bijzonders hoor, geen enge dingen die je in de verhalen over Michael leest". Omdat de opnamen nogal wat vertraging oplopen, moet Ciao in verband met andere verplichtingen voortijdig Los Angeles verlaten. Hij zal dan ook niet in de clip van Smooth Criminal te zien zijn.

SUFFIG VRIENDJE

Ciao treedt daarna op in liveshows met Michael's zusje Janet Jackson en met Grace Jones. Hij doet de choreografie in clips van Cameo, LL Cool J en werkt met Rainy Davis, een beschermelingetje van Prince. Hij krijgt rolletjes in Miami Vice en The Cosby Show, waarin hij een suffig vriendje van Theo speelt.

Als hij binnenkort na een verblijf van enkele weken in Nederland terugkeert naar New York, gaat hij in de slag over een rol in een musical op Broadway, een rol in een 44 miljoen dollars vergende film ('nee, namen geef ik niet') en het oppakken van een carrière als zanger. "Zwarte muziek, zoiets zal het wel worden. Voordat ik naar Amerika ga, ga ik in Londen nog even langs Terence Trent d'Arby, misschien dat we samen nog iets kunnen doen".

Heeft hij een verklaring voor zijn succes in de showbizz? "Het heeft geen zin om vals bescheiden te doen. Ik kan het wel. Maar ik ben niet heel erg goed. Ik heb wel enkele dingen mee. Er zijn niet zoveel jongens die dansen, en dan sta je door het Aziatisch uiterlijk nog eerder in de schijnwerpers". "Maar het belangrijkste is dat je een bepaalde uitstraling moet hebben. Technisch moet het kloppen, maar het moet ook van binnenuit komen. Niet te veel gelaatsuitdrukking, niet te weinig. Anders wordt het doods, verliest men de aandacht".

"Voorwaarde is, al klinkt het misschien klef, dat je ván jezelf houdt. Als dat niet lukt, hoe kunnen anderen dan van je houden? Wees eerlijk tegenover jezelf, dat is het begin". Ciao Mei mag dan voor velen het onbereikbare hebben bereikt, de jonge Fries heeft zelf ook zijn droomwereld. Hij hoopt ooit deel uit te maken van het Nederlands Dans Theater. "Dat is voor mij het mooiste.

Vooral Jiri Kylian. Dans en muziek moeten een perfect huwelijk vormen. Als ik dat merk, raak ik geobsedeerd, dan grijpt me dat zeer aan. Ik heb veel gezien, maar die emotie onderga ik alleen bij het Nederlands Dans Theater". "Of het me lukt? Ik weet het niet. Ik zet er nog niet alles voor opzij. Wat ik nog kan doen, geeft veel levenservaring. Nu ben ik nog niet rijp genoeg voor het Nederlands Dans Theater. Het maakt natuurlijk nogal wat verschil als je een jaar een tendu uitvoert — het strekken van de voet — of het al vijf jaar doet. En de rijpheid uit zich juist in de kleinste beweging".

• Ciao

Observatorium

Donatie van Chili

SANTIAGO — De Chileense regering heeft een stuk grond ter beschikking gesteld aan de Europese organisatie voor het onderzoek naar sterren en de ruimte, ESO, waarop men de grootste telescoop ter wereld gaat bouwen.

Het stuk grond is eigenlijk twee miljoen dollar waard maar wordt cadeau gedaan. Onder- minister voor Buitenlandse zaken, brigadier generaal Ernesto Videla, onthulde dat president generaal Augusto Pinochet zo zijn belangstelling toont om bij te dragen aan het wetenschappelijk onderzoekswerk. Het gaat om 72,500 hectaren in de omgeving van Antofagasta op 1370 kilometer ten noorden van Santiago.

Alfonsin

SANTIAGO DE COMPOSTELA — Het curatorium van de universiteit van de Spaanse stad Santiago de Compostela heeft tot ere- doctor benoemd Raul Alfonsin, president van Argentinie.

Het besluit daartoe werd met een overweldigende meerderheid genomen, namelijk 28 voor, drie tegen en één onthouding. Alfonsin krijgt het doctoraat aangeboden in de rechts- wetenschap. Volgens universiteits- rector Carlos Pajares Vales symboliseert Alfonsin de inzet van de Spaanse migranten die zich op het Amerikaanse continent inzetten voor de vrijheden. Ook werd er op gewezen dat er steeds een band heeft bestaan tussen deze universiteit en Raul Alfonsin en dat men diens stelling overneemt dat emigratie is als ballingschap.

VIERDE PARTIJ IN ST. JOHN WEER REMISE

Andere tweekampen bijna beslist

Salov tot nu toe niet de mindere van Timman

SAINT JOHN — Ook de vierde partij tussen de Sovjet Salov en de Nederlander Jan Timman is in remise geëindigd. In de kwartfinales van het kandidaten- toernooi in het Canadese St. John bood Timman na de 81e zet remise aan, hetgeen door de Sovjet werd geaccepteerd. De stand in de tweekamp is nu 2-2. Het zijn de enige twee schakers waar tot nu toe nog geen overwinning is gevallen voor een van beide grootmeesters.

Het vierde duel tussen Jan Timman en de Rus Salov heeft voor een primeur gezorgd. Immers nog niet eerder werd een partij afgebroken in St. John tijdens de kandidaten-tweekampen. Tussen geen van de andere koppels lijkt het krachtsverschil ook zo gering. In de vier partijen is geen wezenlijk krachtsverschil aan te tonen tussen de Nederlander en de jonge Rus.

WEZENLIJK

De tweekamp van Timman en Salov onderscheidt zich wezenlijk van de andere zes. In vier gevallen lijkt de winnaar al vaststaand. De Britten Speelman en Short, tegen respectievelijk Seirawan (Vst) en Sax (Hon) hadden al een voorsprong van twee punten. Joesoepov tegen zijn landgenoot Ehlvest ook. Het drietal hield de marge ongeschonden door remises. De IJslander Hjartarson schaarde zich in het rijtje van vrijwel zekere winnaars door Viktor Kortsjnoi voor de tweede keer te verslaan en ook een stand van 3-1 te bereiken. Kortsjnoi nam risico's tegen de IJslander, overspeelde zijn hand echter danig en zag in verloren positie zijn vlag omlaag komen.

Portisch tegen Vaganjan en Sokolov, tegen Spraggett, hielden het donderdag op een punt verschil door winstdelingen.

HUISWERK GEDAAN

Timman, nu ook met Ulf Andersson aan zijn zijde, heeft niet alleen een tegenstander van allure tegenover zich, maar ook een die zijn huiswerk voortreffelijk heeft gedaan. De basis van zijn strijdplannen in het Russisch, maar er zit toch geregeld een draadje door het patroon gevlochten dat niet in het gewone beeld past.

In de vierde partij was dat het uitstellen van de beweiging van de c-loper tot de 10e zet. Timmans antwoord (c5) en zijn paardenspel rond de 20e zet vereenvoudigden zijn posities niet. Toch reageerde Salov geen moment of hij verrast was door de bewegingen van de Nederlandse stukken. Over het algemeen investeerde hij minder tijd in zijn acties dan Timman, die volgens zijn secondanten na de 20e zet niets meer te vrezen had.

Dat echter was niet voldoende. Beschouwend over wat er in de eerste drie partijen gebeurd was, concludeerde Nederlands sterkste schaker, dat de moeilijkheden om afstand te nemen van de degelijke tegenstander, wellicht iets vereenvoudigd zou worden door het gegeven dat hij nog twee keer de witte stukken mocht hanteren.

De vierde partij bood de eerste van die twee kansen. Het verschil echter tussen 'niets meer te vrezen hebben' en een ontwikkeling naar winst was groot. Het pluspionnetje dat Timman mee mocht nemen na het afbreken van de partij bleek niet voldoende.

SLAGVELD c5

Het bord werd van de grote stukken ontdaan op het slagveld c5, waar in drie zetten van beide kanten vier torens en twee dames werden opgeruimd. Wat overbleef was een spel van ongelijke lopers en het vurig verlangen van de Nederlander een manoeuvre te vinden voor tempodwang. Dat zoeken nam een belangrijk deel van de partij in beslag. Tussen de 42e en 62e zet werden vrijwel alleen de lopers bewogen, waarbij Salov slechts het kleine lijntje van c8 tot e6 liep. Veel mogelijkheden meer had hij ook niet binnen zijn ommuurde stelling. Timman volhardde in de strijd. Zijn doel was op dat moment de tweede tijdcontrole halen om nog eens diepgaand te onderzoeken of er meer in zou zitten dan een vierde remise, die op dat moment al voor de hand lag.

Niettemin werden er vrijdag nog 20 zetten gedaan. Er veranderde niets wezenlijks en dat kon ook niet. Timman kon geen stap dichter bij het doel komen, want Salov hield de deur dicht. Er is dus overbodig werk gedaan door het tweetal, maar dat was al na de eerste tijdcontrole een dag eerder gedaan.

GRIMMIGHEID

Het vlugge geschuif over het bord, zowel actie als reactie was voorspelbaar, verbeterde de stemming niet. Er waren, van beide kanten, een paar prikacties die de grimmigheid onderstreepten van de enige van de zeven tweekampen in de Oostcanadese stad waarbij nog met geen mogelijkheid een winnaar valt aan te wijzen.

Timman suggereerde al na een paar zetten en binnen enkele minuten de puntendeling door zijn hand uit te steken. Een gebaar dat in deze situatie niet kon worden misverstaan. Salov echter schudde, nauwelijks zichtbaar, het hoofd, liet de uitgestoken hand voor wat die was en zette verder. Als zijn bedoeling was Timman kwaad te maken, dan was hij voortreffelijk geslaagd in zijn opzet. De schaakwereld is immers niet gewend aan onbeleefdheden.

Timman echter antwoordde met kerende post zeven zetten later. Het voorstel van Salov om tot remise over te gaan, was overduidelijk. Nederlands grootmeester deed echter of hij niets merkte en zette prompt als 75e zet Ke3-d4. Het derde voorstel tot vrede kwam opnieuw van Salov en dit keer hapte Timman toe. Ook op een ander punt immers was het evenwicht hersteld.

De gemiste kans voor wit heeft Timman toch pijn gedaan. Hij meende voor het begin van de vierde partij iets betere kansen te hebben, omdat Salov nog twee keer zwart moest hanteren. De eerste poging het evenwicht te verstoren, was in weerwil van Timmans druk op de stelling, donderdagavond al definitief mislukt.

Dat ook schreef de Roemeense grootmeester Mihai Suba in het toernooi-bulletin, bij deze krachtmeting de officiële bron van de FIDE. Suba overtrad echter de ongeschreven regels dat binnen de officiële mededelingen geen suggesties over de voortzetting van de partij mogen worden gedaan, met zijn opmerking dat de voor iedereen vaststaande remisestelling een onvermijdelijke zekerheid zou worden als Salov zijn loper tegen twee pionnen ruilde.

Daarmee verklaarde hij niets nieuws, maar Timman was toch zo geprikkeld dat hij zijn secondant Hort liet protesteren tegen het feit dat in bulletins geen analyses over afgebroken stellingen mogen worden gepubliceerd.

UITSLAGEN EN STAND

De uitslagen van de vierde ronde met tussen haakjes daarachter de stand:

Timman (Ned) - Salov (Sov): 0,5 - 0,5 (2-2)
Seirawan (Vst) - Speelman (GBR): 0.5 - 0.5 (1-3)
Sax (Hon) - Short (GBR): 0,5 - 0,5 (1-3)
Ehlvest (Sov) - Joesoepov (Sov): 0,5 - 0,5 (1-3)
Vaganjan (Sov) - Portisch (Hon): 0,5 - 0,5 (1,5 - 2,5)
Kortsjnoi (Zwi) - Hjartarson (IJs): 0-1 (1-3)
Sokolov (Sov) - Spraggettt (Can): 0,5 - 0,5 (2,5 - 1,5)

Langste partij tot nu toe

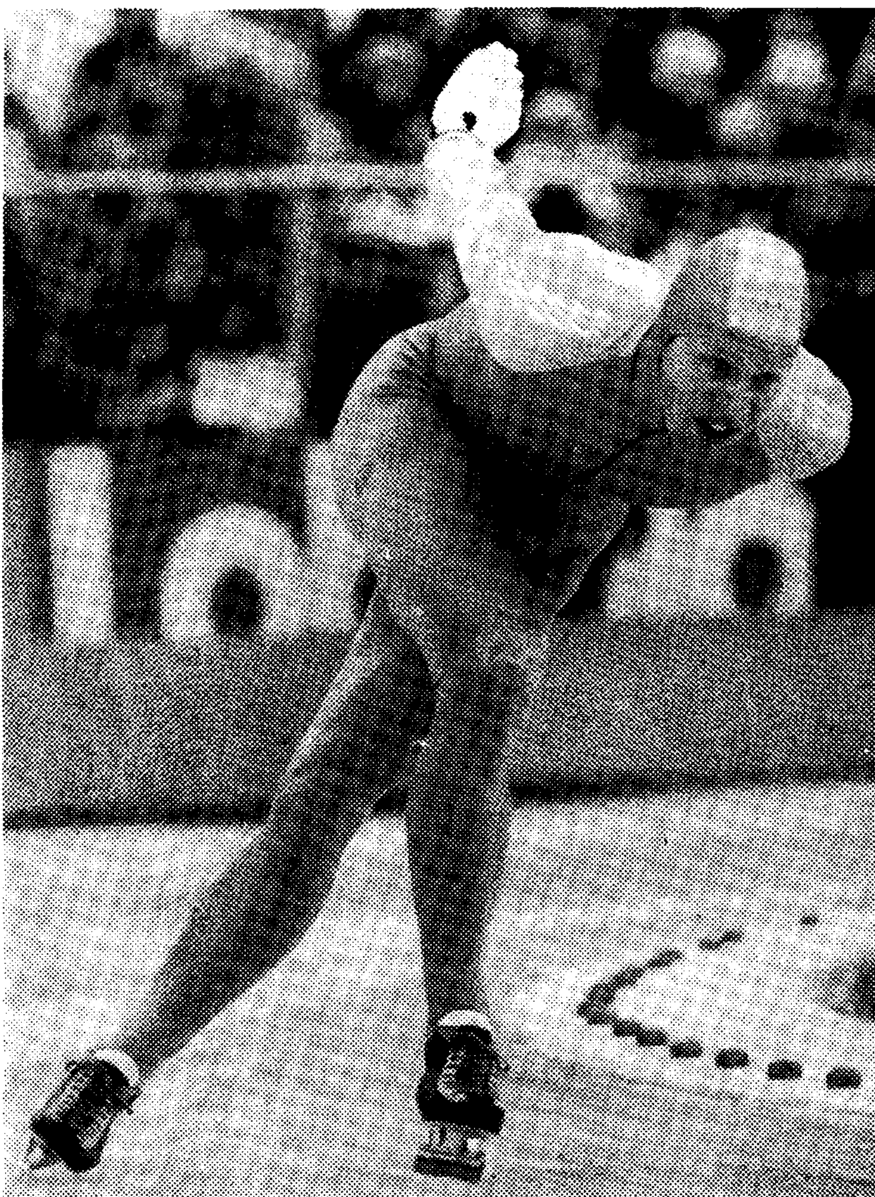
Timman - Salov zet voor zet

SAINT JOHN — Ook de vierde schaakpartij tussen de Nederlander Jan Timman en de Rus Valeri Salov is in remise geëindigd. De partij was de langste tot nu toe. Het duel had het volgende zettenverloop:

Wit: Timman (Ned)
Zwart: Salov (Sov)

1.	e2-e4	e7-e5
2.	Pg1-f3	Pg8-f6
3.	Pf3xe5	d7-d6
4.	Pe5-f3	Pf6xe4
5.	d2-d4	d6-d5
6.	Lf1-d3	Lf8-d6
7.	0-0	0-0
8.	c2-c4	c7-c6
9.	Dd1-c2	Pb8-a6
10.	a2-a3	Lc8-g4
11.	c4-c5	Ld6-c7
12.	Pf3-e5	Lc7xe5
13.	d4xe5	Pe4xc5
14.	Ld3xh7 †	Kg8-h8
15.	b2-b4	Dd8-h4
16.	Lh7-d3	Pc5xd3
17.	Dc2xd3	Pa6-c7
18.	h2-h3	Lg4-h5
19.	f2-f4	f7-f5
20.	Pb1-d2	Pc7-e6
21.	Pd2-b3	b7-b6
22.	Pb3-d4	Pe6xd4
23.	Dd3xd4	Lh5-f7
24.	Lc1-e3	Ta8-c8
25.	Ta1-c1	Tc8-c7
26.	Tc1-c3	Tf8-c8
27.	Tf1-c1	Dh4-e7
28.	Kg1-f2	Lf7-e6
29.	Kf2-g3	Kh8-g8
30.	a3-a4	Kg8-f7
31.	a4-a5	b6xa5
32.	b4xa5	c6-c5
33.	Tc3xc5	Tc7xc5
34.	Tc1xc5	Tc8xc5
35.	Dd4xc5	De7xc5
36.	Le3xc5	a7-a6
37.	Lc5-b6	Le6-d7
38.	Lb6-d4	g7-g6
39.	Kg3-h4	Ld7-e6
40.	Kh4-g5	Le6-d7
41.	Kg5-h6	Ld7-e6
42.	Ld4-c5	Le6-d7
43.	Lc5-b6	Ld7-c8
44.	Lb6-e3	Lc8-d7
45.	Le3-f2	Ld7-c8
46.	Lf2-a7	Lc8-d7
47.	La7-c5	Ld7-c8
48.	Lc5-d4	Lc8-e6
49.	Ld4-c3	Le7-d7
50.	Lc3-b2	Ld7-c8
51.	Lb2-a1	Lc8-d7
52.	Kh6-g5	Ld7-e6
53.	La1-b2	Le6-c8
54.	Lb2-c3	Lc8-e6
55.	Lc3-a1	Le6-c8
56.	La1-b2	Lc8-e6
57.	Lb2-c3	Le6-c8
58.	h3-h4	Lc8-d7
59.	Lc3-d4	Ld7-e6
60.	Ld4-e3	Le6-d7
61.	Le3-f2	Ld7-c8
62.	Lf2-b6	Le6-d7
63.	Lb6-c5	Ld7-e6
64.	Lc5-f2	Le6-d7
65.	h4-h5	g6xh5
66.	Kg5xh5	Ld7-b5
67.	Kh5-g5	Kf7-e6
68.	g2-g4	Lb5-d3
69.	g4xf5 †	Ld3xf5
70.	Lf2-d4	Lf5-e4
71.	Ld4-c3	Le4-d3
72.	Kg5-g4	Ld3-c2
73.	Kg4-f3	Lc2-b1
74.	Kf3-e3	Lb1-h7
75.	Ke3-d4	Lh7-g6
76.	Lc3-d2	Lg6-f5
77.	Ld2-e3	Lf5-e4
78.	Kd4-c5	Le4-b1
79.	Kc5-b6	Lb1-d3
80.	Kb6-c6	Ld3-c2
81.	Kc6-c5	

Remise op voorstel van zwart.

DEN HAAG — Op de Europese kampioenschappen schaatsen voor allrounders is de Zweed TOMAS GUSTAFSON met overmacht Europees kampioen 1988 geworden. Hij was de sterkste op alle afstanden (500, 1500, 5000 en 10.000 meter).

Den Bosch met 3-2 verslagen

PEC Zwolle in laatste minuut naar winst

ZWOLLE — Door een enorme inzet heeft PEC Zwolle zijn eerste thuiswedstrijd zonder Co Adriaanse op de bank, maar met de nieuwe Johan Cruijff-tribune in gebruik, in winst omgezet: 3-2.

In het duel tegen FC Den Bosch viel de beslissing op het door regen doorweekte veld pas in de slotminuut. Post reageerde attent toen Van Eck een voorzet van Van Ankeren verkeerd raakte waardoor doelman Van Grinsven uit balans was.

In de eerste helft speelde PEC Zwolle beter, maar de de echte kansen waren voor de gasten. Van der Linden, Van Duren en Beukers zagen echter geen kans te scoren. Uit een voorzet van de weer gevaarlijke Van Ankeren kopte Pelleboer raak. Nog geen tien minuten later leek het duel beslist toen Post zijn eerste treffer maakte.

De krachtsinspanningen op het zware veld leken PEC daarna op te breken. Het initiatief kwam in handen van de gasten. Binnen twee minuten was de stand weer in evenwicht. In de 70e minuut kopte Beukers een voorzet van de voor Grim ingevallen Kaiser in, 120 seconden later profiteerde international Kruzen van het uitglijden van Duim.

De Bossche middenvelder kreeg twee minuten voor het laatste fluitsignaal een uitstekende kans zijn ploeg aan de winst te helpen, maar faalde alleen voor doelman Abma. In de laatste minuut liet Post aan de andere kant zien hoe het wel moest. Scheidsrechter Luinge hoefde onder het toeziend oog van 2500 doorweekte toeschouwers geen kaarten te trekken.

Gewijzigde inschrijfgelden

Inschrijven lokale deelnemers triathlon tweede week maart

WILLEMSTAD — In tegenstelling tot eerdere berichten blijkt er een verschil te bestaan tussen het inschrijfgeld voor lokale en buitenlandse deelnemers aan de derde Curaçaose kwarttriathlon in maart dit jaar. Ook de inschrijfdatum voor de lokale atleten is later vastgesteld.

Dit valt op te maken uit een persbericht dat is ontvangen van de Stichting Triathlon Curaçao. Het inschrijfgeld voor lokale atleten is vastgesteld op vijftien gulden. Een relay-team betaalt vijfendertig gulden. Voor buitenlandse inschrijvers zijn deze bedragen respectievelijk $25 en $45.

Het evenement is ingedeeld in een aantal categorieën. Bij de heren kent men de volgende leeftijdsklassen: A: 15 - 19 jaar; B: 20 -29 jaar; C: 30 - 34 jaar; D: 35-39 jaar; E: 40 - 44 jaar; F: 45 jaar en ouder.
De dames: G: 15 - 19 jaar; H: 20 - 29 jaar; I: 30 jaar en ouder.

Het relay-team (klasse R) mag of uit dames of uit heren bestaan. Er is geen mogelijkheid om met een gemengd team te starten.

De inschrijfdatum is voor buitenlanders vastgesteld op 27 februari. De lokale atleten moeten echter zich inschrijven op 11 en 12 maart. Dit kan geschieden in Café Dans la Rue, aan de Schottegatweg-oost 13, tegenover Xerox. Op 11 maart tussen 18.00 - 21.00 uur en op 12 maart tussen 10.00 en 13.00 uur.

Naast hoofdsponsor Bofrei Agencies, die de naam van zijn produkt Sta Sof Fro aan de kwart-triathlon verbindt, is ook de Landsloterij als sponsor aangetrokken.

Op 28 februari wordt een 'Fun Triathlon' georganiseerd in de omgeving van het SDK-stadion. De afstanden hier zijn: 800 meter zwemmen, 20 kilometer fietsen en 3 of 5 kilometer fietsen. Hiervoor kan men zich op 20 februari op een nog nader aan te geven plaats inschrijven tussen 10.00 en 13.00 uur. De kosten zijn drie gulden. Men moet twaalf jaar of ouder zijn.

De Stichting Triathlon Curaçao heeft nog twee kwarttriathlons op het programma staan. Een in juni in de omgeving van het Seaquarium en een in de maand oktober.

ZOETERMEER — Het Nederlands Olympisch Comité heeft Paul Haldan voor een zware, schier onmogelijke opgave gesteld.

De gevluchte Roemeen met een Nederlands paspoort zal tijdens de Europese titelstrijd, half maart in Parijs, de laatste vier in het enkelspel moeten halen om zijn deelneming aan de Olympische spelen in Seoul veilig te stellen. Dezelfde norm werd gesteld voor het dubbel Haldan / Henk van Spanje. Indien alleen het dubbel in Parijs aan de voorwaarde voldoet, zal Haldan ook ingeschreven worden in het enkelspel.

Haldan voldeed half november in Karlsruhe aan de IOC-normen. Hij werd daar een van de acht Europeanen die een plaats voor Seoul verdienden. De eisen van het NOC lagen aanmerkelijk hoger: een goede kans op een plaats bij de laatste acht. Die norm werd voor de Europese titelstrijd vertaald in een plaats in de halve finales. Haldasn, op de jongste Europese ranglijst gestegen naar de 24e plaats, reageerde teleurgesteld op de NOC-eisen. Hij, en de bond, hadden gepleit voor een plaats bij de laatste acht.

Mirjam Kloppenburg, die zich eveneens in Karlsruhe kwalificeerde, is praktisch zeker van uitzending. Zij vormt met Bettine Vriesekoop een dubbel, dat alleen nog vormbehoud moet tonen. Beide speelsters komen ook in Seoul in het enkelspel uit.

KOPENHAGEN — Er gaan erg veel Denen naar de eindronde van het Europees kampioenschap voetbal in West-Duitsland.

De Deense voetbalbond wordt bedolven onder de aanvragen voor toegangskaarten voor de wedstrijden van het nationale elftal in de eindronde.

In totaal werden er 132.423 kaarten aangevraagd. De meeste belangstelling gaat uit naar het duel tegen Spanje in Hannover, waarvoor 39.980 Denen een kaartje hebben besteld.

Wielerseizoen van start

Ploegen Raas en Gisbers in Ronde van Andalusië

CADIZ — Veertien ploegen, waarbij die van Jan Raas en Jan Gisbers, zullen in Cadiz van start gaan voor de weer in ronde van Andalusië herdoopte Ruta del Sol, de opening van het Europese wielerseizoen.

... GREG LEMOND: in de ploeg van Jan Gisbers present in de openingskoers van het Europese wielerseizoen 1988, de Ronde van Andalusië ...

Opmerkelijk is dat bij de tien Spaanse achttallen een aantal prominente renners, zoals Delgado, ontbreekt. De buitenlandse inbreng bestaat, naast de twee Nederlandse, uit twee Italiaanse ploegen. Onderhandeld wordt nog met de sterkste Colombiaanse formatie.

Het routeschema, proloog plus vijf etappes over bijna 830 kilometer, mist de tijdrit van de voorgaande jaren. De derde etappe, Granada - Roquetas de Mar is de bergrit, maar de twee passen, ven eerste en tweede categorie, liggen al in de eerste twintig kilometer.

De Nederlandse ploegen nemen met de volgende renners deel:
Gisbers: Lemond, Van der Poel, Rooks, Theunisse, Van Orsouw, Dierrickx, Dhaenens en Muller.
Raas: Golz (winnaar 1987), Van Poppel, Ducrot, Solleveld, Hanegraaf, Maassen, Pevenage en Emonds.

De Ronde van Andalusië wordt gereden van 2 tot en met 7 februari en eindigt in Granada.

Tippelen mag in Calgary

CALGARY — De Canadese politie knijpt tijdens de Olympische Winterspelen een oogje dicht voor de prostituees in de stad. Een woordvoerder van het korps in Calgary verklaarde, dat er geen plannen zijn de straten voor het begin van de Spelen schoon te vegen om het imago van de stad te verbeteren.

"We verwachten geen problemen. Pas als het aantal prostituees gedurende de Spelen opzienbarend stijgt, zal de politie maatregelen treffen", aldus woordvoerder Larry Leeland. Momenteel zijn in de tippelzone van de stad, die twee straten bestrijkt, 35 meisjes werkzaam.

Taekwondo wedstrijden

WILLEMSTAD — De Curaçaose Taekwondo Bond organiseert morgen kampioenschappen voor voor de jeugd tot en met 15 jaar. De wedstrijden worden gehouden in de sporthal van Rust en Burgh te Emmastad.

Het kampioenschap is verdeeld in vijf klassen. De aanvang van de wedstrijden is om 10.00 uur en de toegang tot deze wedstrijden is gratis.

SPORT AGENDA MALTA AMSTEL

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Maduro Plaza)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

SCHAAKSCHOOL «NA PLAKA CHIKI»
(o.l.v. Omalio Merien)
geopend van 14.00-15.15/15.30-16.45 en 20.00-21.15 uur te Plantersrust 6.

TENNIS
(Centennial-toernooi)
19.00 uur finales. Na afloop prijsuitreiking en bbq-dansant - CSC-baan te Damacor.

* * * * *

ZONDAG

FIETSTOCHT
(Radulphus College)
20.00 uur start en finish bij het Radulphus College.

RALLY
(ACC)
08.30 uur start rally 'De Rode Brigade' bij Pet-Care Zuikertuintje. Finish ± 11.00 uur bij Hotel Holland.

* * * * *

Sport in het Kort

AUTOPSPORT / PARIJS — De FISA (internationale autosportfederatie) heeft de Formule 1-race in Oostenrijk, die op 14 augustus op Zeltweg gehouden zou worden, van de kalender geschrapt. Het circuit is te gevaarlijk bevonden. Door dit besluit is de Grand Prix van Canada weer in het wedstrijdschema opgenomen. De race vindt plaats op 12 juni te Montreal. Mischien zal de GP van Oostenrijk in 1989 weer op de race-kalender verschijnen.

0-0-0-0-0

VOETBAL / WENEN — Oleg Blochin heeft toestemming gekregen zijn laatste jaren te slijten in het westen. De aanvaller kwam vorig jaar al een contract overeen met de Oostenrijkse club Vorwarts Steier uit de tweede divisie. Het wachten was op de nu verkregen toestemming van de Russische sportoverheid. Hij maakt op 12 maart waarschijnlijk zijn debuut. Blochin krijgt een woning, een auto en een netto-salaris van 5500 gulden. Zijn oude club ontvangt 165.000 gulden.

0-0-0-0-0

GEWICHTHEFFEN / BRUSSEL — De Belgische gewichtheffer Patrick van Rode is door zijn bond geschorst. De 25-jarige, veelvoudige Belgische kampioen werd schuldig bevonden aan gebruik van dope, met name van Probenecid. Al zijn records die sinds 1 januari 1987 zijn verbeterd, zullen niet worden erkend. Seoul mag hij nu volgen vanuit zijn eigen huiskamer. Zijn arts Michel Devos is uit het Olympisch Comité gezet.

0-0-0-0-0

WIELRENNEN / HAGENDORF — De UCI heeft de wereldrecords (3, 5, 10 en 20 kilometer en een uur), die Jeannie Longo in september vestigde te Colorado Springs niet erkend. De drievoudig wereldkampioene werd op 12 september betrapt op het gebruik van verboden stimulerende middelen (Efedrine). Ze werd tevens voor een maand geschorst.

ALGEMEEN / BEIJING — China zal naast vijftien sportlieden twee pandaberen (Reuzepanda's) naar de Olympische Winterspelen in Calgary sturen, de twee-jarige Xixi en haar drie jaar oudere partner Qunqun, bewoners van de dierentuin van Chongqing.

0-0-0-0-0

VOETBAL / VELSEN — Het bestuur van de eerste divisieclub Telstar zal het contract met trainer Cor van der Hart (60) aan het eind van het seizoen niet verlengen. Het salaris van de trainer drukt te zwaar op de begroting.

0-0-0-0-0

VOETBAL / LONDEN — Nadat Everton en Sheffield Wednesday elkaar in drie wedstrijden in evenwicht hadden gehouden in de strijd om de Engelse beker (derde ronde) is eindelijk het doek gevallen voor Sheffield. Mede door drie doelpunten van Graeme Sharp werd het in Sheffield 5-0 voor Everton. Alle treffers vielen in de eerste helft. Everton bekert nu verder tegen tweede klasser Middlesbrough.

0-0-0-0-0

VOLENDAM — Leo Steegman wordt trainer van Volendam.

Steegman (44) treedt per 1 juli in dienst van de eredivisieclub. Hij tekende voor een periode van twee jaar een contract als hoofdtrainer. De huidige trainer, Jan Brouwer, is voor dezelfde periode in dienst genomen als manager. Steegman is momenteel assistent-trainer bij FC Den Haag, waar hij de reserves en de jeugd onder zijn hoede heeft.

VERKOOPPUNTEN AMIGOE

LOSSE NUMMERS van de Amigoe zijn verkrijgbaar bij:
Boekhandel Van Dorp/Eddine: Curaçao Plaza Hotel, Punda, Princess Beach Hotel, Promenade, Schottegatweg Oost, Otrobanda, Hotel Las Palmas, Caribbean Hotel Casino, Holiday Beach Hotel, Bookshop Hato
Paul Maduro Enterprises, vertrekhal Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Celia, Postkantoor
Celestina, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Mensing, Punda
Mensing's Caminada
Boekhandel Salas
Gallery Salas (Zuikertuintje)
Novo's Book and Giftshop
Saliña Snack
Cafeteria/Restaurant Saliña
Samsom
Gasora nv, Caracasbaaiweg
Armara Liquor Store, Sta. Rosaweg 188
Sousa, Cas Coraweg
Toko Mangusá, Cas Coraweg
Ritz Centrum, Mahaai
Kort, Rio Canario
Cerrito Supermarket, Schottegatweg Oost
Nos Hollandse Bakkerij, Ilandweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Bloempot Book and Toyshop
El Chico, Wolkstraat
La Bonanza (O)
Nos Tienda, Hospitaal
Shon Ma Center, Welgelegen
Boekhandel Sta. Maria, Winston Churchillweg
La Estrella, Winston Churchillweg
Toko Las Palmas, Schonegevelstraat
Eddy's, Colebra Berde
Edmy Liquor Store, Ronde Klip
Supermarket De Freitas, Erosweg.
Toko Fruteria Cerra de Agua, Mahuma

AMSTERDAM — De koers van de dollar is vrijdag bij een kalme handel omhoog gegaan. Aan het slot van de handel noteerde de dollar 1,8820 gulden, bijna een cent meer dan de slotkoers van donderdag. De Dow Jones index steeg gisteren met 28,18 punten tot 1958,22 punten.

*****

LONDEN — De gevreesde "wurger van Stockwell" is vrijdag in Londen tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld wegens 7 moorden. De 24- jarige Kenneth Erskine opereerde in de wijk Stockwell van Londen en wurgde zeven mannen en vrouwen, die in leeftijd varieerden van 67 tot 94 jaar.

*****

Karnaval Kaleidoscoop

HET TOERISTEN- bureau in samenwerking met het karnaval comite en het Holiday Beach Hotel & Casino organiseert een groots karnavals- feest om zodoende het toerisme op Curaçao te bevorderen. Het voornaamste doel is ons karnaval- gebeuren te promoveren, zodat de toerist nog een reden erbij krijgt om terug te keren naar ons eiland. Zonder onze eigen mensen kunnen we niet laten zien wat karnaval is. Iedereen is daarom van harte uitgenodigd om dit feest bij te wonen, dat gehouden wordt op dinsdag 2 februari vanaf 20.00 uur op het strand van het Holiday Beach Hotel & Casino. Toegang is helemaal gratis. Eten en drinken wordt verkocht tegen karnaval- prijzen dus hardstikke laag. Kleding: sportief verkleed. Het musikaal gebeuren is in handen van Cariños.

****

WILSON FRANS werd vanmorgen om drie uur tot grote verrassing tot Tumbakoning van 1988 gekroond. De strijd ging wel tussen hem en Boy Dap (onze favoriet). Hij wist zijn eigen compositie "E barku, jama karnaval, Los e Lag'e nabega" op een magistrale wijze te interpreteren en het refrein van "Poet, poet" sloeg meteen bij het publiek aan. Bijna het hele stadion was met het beslissing van de jury eens en bleven na de bekendmaking van de uitslag in het stadion om de winnende tumba nogmaals te dansen.

****

...Tumba- koning WILSON FRANS...

DEZE JONGE Tumbakoning is 18 jaar geleden begonnen met de groep "Gaiteros Reyes". Volgens Wilson sprak de bekende Luti Samson na het tumba- festival van vorig jaar met hem en die gaf hem enkele goede ideeën voor zijn nieuwe compositie. Luti kreeg gelijk.

Frans deed in 1985 voor het eerst aan het tumba- festival mee met het lied Olleke Bolleke. In 1986 probeerde hij het met "Mire Mire" en vorig jaar met "E ta bin". Hij is een persoon die goede composities maakt en altijd op zeer indrukwekkend wijze optreedt. Het was een "nek-aan-nek" race tussen hem en Boy Dap, waarbij hij waarschijnlijk met een miniem verschil van punten beslag wist te leggen op de titel.

****

DE DERDE PLAATS ging naar Mr. Saab met: "Ate trein, ban tira un tèk, de vierde naar Gibi Doran met Dugudugu en de vijfde plaats naar Mistica Stefania met "Tembla Tembla".

****

ONZE VOORSPELLING dit jaar is niet uitgekomen, maar men moet wel erkennen dat Wilson Frans in de loop van de avond duidelijk maakte dat hij de grote rivaal van Boy Dap zou worden. Verder was het opmerkelijk dat zowel Boy Dap als Wilson Frans gisteren op dezelfde manier was gekleed, als een soort scheepskapitein. De prijs voor het beste arrangement ging naar Arnell Salsbach, voor de origineelste tumba: Ike Jessurun en voor de seú van Darwin Gregg.

****

DE VERENIGING van Musici kan terugzien op een goed tumbafestival en de hoop is dat men toch een formule vindt om het programma wat korter te houden. Zeven uur lang luisteren naar tumba's lijkt ons wel een beetje te veel. De meeste mensen gingen na de bekendmaking van de uitslag tegen half vier 's morgens huiswaarts.

****

ARNELL I ORKESTA zal vanavond van zeven tot elf uur op het erf van het radiostation Z-86 optreden. Onze nieuwe tumbakoning Wilson Frans zal ook aanwezig zijn.

****

VANAVOND wordt er bij de Limburgse Kabrieten het prinsenbal gehouden in De Tempel. De kaarten zijn alleen verkrijgbaar bij de leden van de Raad van Elf. Bij de ingang van De Tempel zullen geen kaarten worden verkocht.

****

KOPROKAMU organiseert morgenmiddag vanaf een uur in het dr. Antoine Maduro Stadion het tumbafestival voor de jeugd. Veertien kinderen doen hier aan mee. Ze zullen in twee groepen van elk zeven worden begeleid door respectievelijk Doble R en Name. De kaarten kosten f.8.50 per persoon.

****

HET LIJKT WEL of er een soort tumba- epidemie is uitgebroken, want de karnavals- commissie organiseert dinsdagavond 2 februari in het dr Antoine Maduro Stadion in nauwe samenwerking met de Vereniging van Musici een "Moonlight Tumbafestival". Alle tumbakoningen, inclusief onze nieuwe, zullen die avond optreden. Gedurende de show kan het publiek zowel op het terrein als op de tribunes jumpen. De toegangskaarten kosten f.5,- per persoon en zijn verkrijgbaar bij het stadion. Verder vermeldt de commissie dat er op die avond een grote verrassing voor het publiek zal zijn.

****

DE AKTIVITEITS- commissie van Oranjestraat nodigt hierbij iedereen uit om maandagavond tussen acht en twaalf uur in het gebouw van Hubentud 70 een karnavalsshow bij te wonen. De groepen ERA, Frank & Friends en Brassband Revolution zullen voor goede karnavalsmuziek zorgen.

****

HET RODE KRUIS heeft gedurende het tumba- festival goed werk verricht. Men heeft in totaal 47 slachtoffers behandeld. Colonne- commandant was dr. Winklaar en de algemene leiding was in handen van H. Stomp, voor de communicatie zorgden Klooster en mevrouw Commenencia. De andere personen die hierbij betrokken waren zijn: dr. Krisnadath, dr. Ramirez en verder de heren Tromp, Curiel, Angelica, Felipie, Sambo, Isenia, Pieter, de Lanoy, Obispo, Thode, Lo-Si-Fong, Thode en Carty en de dames: Kirindongo, Treurniet, Sy-A-Ten, Leito, Farrel, Leolina, Josepha, Bazoer, Kook en Martes.

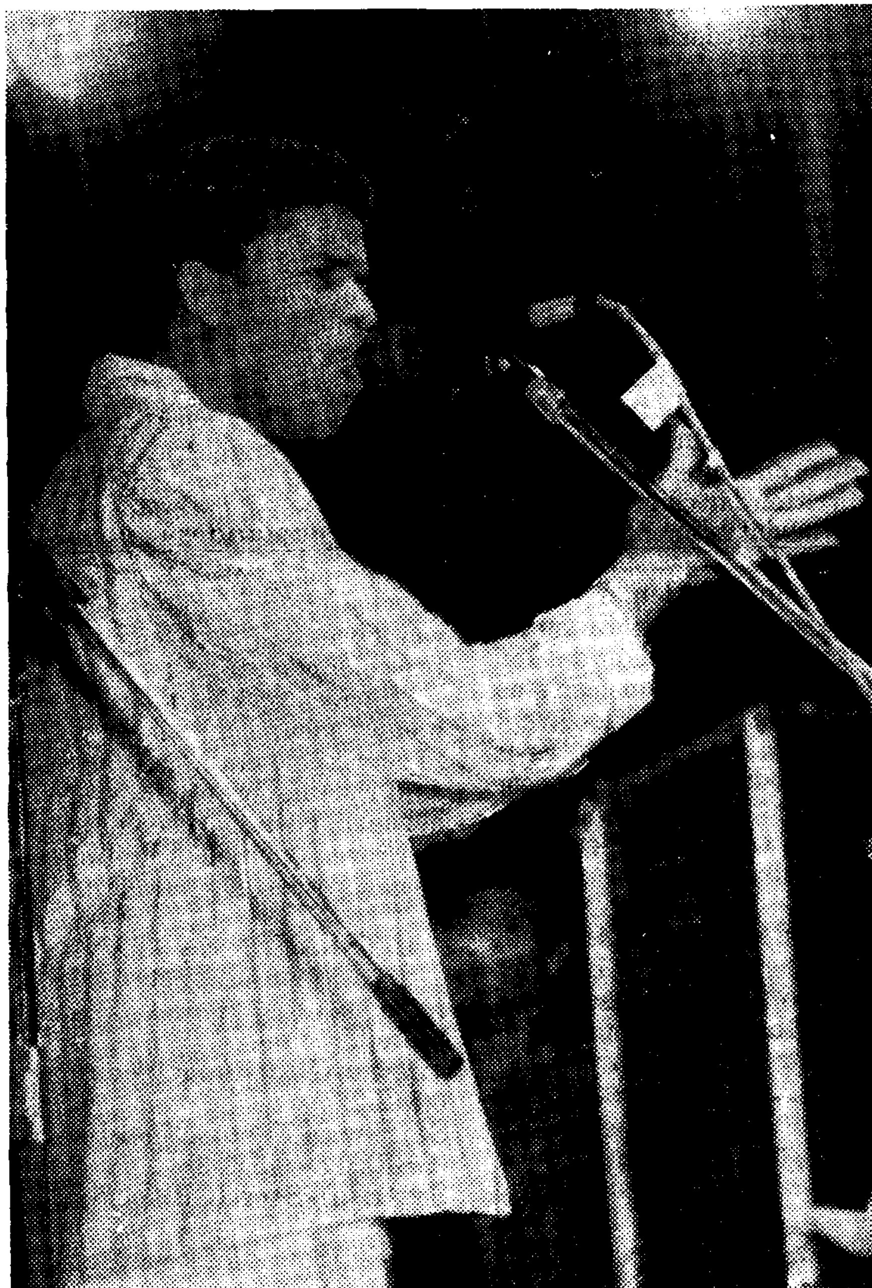
****

VANAVOND zijn wij op bezoek bij de groep ISLA voor de verkiezing van de karnavals- koningin in Rust en Burgh. Acht kandidaten doen hieraan mee.

****

...BOY DAP, een zeer goede tweede...

...GIBI DORAN met 'Dugudugu' op de vierde plaats...

Huisvesting aan orde in referendum campagne Chili

SANTIAGO — Chili komt vijfhonderdduizend tot één miljoen woningen te kort. De militaire regering gaat dit probleem nu aanvatten als stunt voor de verkiezingscampagne. Met een geweldige publiciteits- campagne wordt gewezen op de nood waarin veel mensen nog verkeren als gevolg van het ontbreken van een behoorlijk dak boven hun hoofd. De militaire regering zegt toe dit probleem grootscheeps aan te gaan pakken.

Via radio en tv wordt de Chileense bevolking duidelijk gemaakt dat er voor driehonderdduizend Chilenen verleden jaar al een oplossing is gevonden. Volgens de oppositie is dit een flagrante leugen en klopt er van dit cijfer niets. Daarbij verwijst men naar officiele cijfers welke dezelfde militaire overheid nog niet zo lang geleden verstrekte over dit onderwerp. De oppositie stelt daarom vast dat het gewoon verkiezings- propaganda is.

NACHTMERRIE

Vele duizenden Chilenen dromen nog steeds van het bezit van hun eigen huis. Als deze droom werkelijkheid wordt dan kan men er nachtmerries aan overhouden omdat het aflossen daarop een heel zware last blijkt te zijn. Volgens een woningbouworganisatie hebben al honderdduizend eigenaren van een nieuwe woning dit bezit ondertussen al weer verspeeld of zij staan op het punt dit te verliezen omdat hun huis in de openbare verkoop komt omdat men zijn financiele verplichtingen niet is nagekomen.

Regelmatig ziet men president generaal Augusto Pinochet de laatste maanden in actie wanneer weer eens een groep mensen de gelukkige eigenaar van een woning wordt. Dat hij het druk heeft daarmee blijkt wel uit het feit dat volgens de regerings- reclame er elke acht minuten in 1987 een nieuw huis klaar kwam in 1987. Minister Miguel Poduje van Volkshuisvesting had het dan ook over een "historisch record: namelijk de bouw van 55.000 woningen in 1987". Hij maakte echter niet duidelijk of in dit aantal ook de duizenden sanitaire blokken zijn begrepen. Dit zijn de bouwsels van zeven vierkante meter waarin sanitaire voorzieningen voor een aantal woningen zijn aangebracht.

TOENAME TEKORT

De econoom Juan Pablo Arellano zegt dat een studie duidelijk aantoont dat "de werkelijkheid heel anders is" dan de regering probeert af te schilderen. Met de huidige bevolkings- groei namelijk blijft ook het tekort aan woningen duidelijk toenemen. Architect Miguel Lawner die een belangrijke functie bekleedde bij het ministerie van Volkshuisvesting toen Salvador Allende als president regeerde noemt de huidige campagne een "vulgaire leugen".

Hij zegt dat het in Chili niet is voorgekomen dat men elke acht minuten een woning bouwde, tenzij in 1971 toen er in totaal 81.971 woningen klaar kwamen. Dat was toen elke 6,04 minuten een huis. De architect baseert zijn mening op statistisch materieel dat van de overheid afkomstig is en zegt dat men niet hoger is uitgekomen dan vijftigduizend woningen.

ANDER RECORD

In verband met de officiele campagne hebben de organisaties van woning- eigenaren ook een record ontdekt. Elke 4,5 minuten wordt er in Chili namelijk een huis geveild omdat de eigenaar zijn verplichtingen niet kan nakomen. Zo heeft Luis Sanchez uitgerekend als voorzitter van de federatie van deze organisaties. Men schat dat van de 680.000 mensen die bezig zijn met het aflossen van hun schulden enz. op hun woning er zo'n honderdduizend zijn die elk ogenblik een rechtszaak aan hun broek kunnen krijgen of die al hun droom van het eigen woning- bezit hebben zien omslaan in de nachtmerrie van de openbare verkoop van hun woning.

Sanchez weet ook waar dit door komt: namelijk doordat voortdurend de schulden bij de banken of financiele instellingen worden aangepast en verder is het een gevolg van het bevriezen van de lonen. "Wij vragen echt niet dat ons onze schulden worden kwijt gescholden maar wel dat zij opnieuw worden bepaald. We willen het juiste bedrag betalen. Het is een onmogelijke zaak om het vier- of vijfvoudige te betalen van de aanvankelijke waarde van de woning", aldus Sanchez. Volgens hem moet er een nieuwe procedure worden ontworpen om de schuld vast te stellen en moet er een "substantiele' verlaging van de rente komen.

AANPASSING WAARDE

De meeste mensen die de gelukkige eigenaars zijn geworden van een eigen woning waarbij men de schuld daarop aflost volgens een afbetalings- systeem waarbij de waarde van de woning van maand tot maand wisselt, en wel overeenkomstig de door de regering vastgestelde inflatie- cijfers. In feite komt het er op neer dat men steeds meer voor de woning moet betalen, waarbij men dan een speciale betalingseenheid (unidad de fomento) aanhoudt van vierduizend pesos oftewel zeventien dollar. Daar staat dan tegenover dat het salaris niet wordt aangepast aan de inflatie.

Sanchez zit ook al op de verkiezings- toer: "Wanneer het Pinochet niet lukt om een nieuwe regeling uit te dokteren voor de afbetaling op het eigen woningbezit dan kan hij wel eens een immense massa tegenover zich vinden". Hij doelt daarbij op het referendum dat wordt gehouden over de presidents- kandidaat die door de militaire junta wordt aangewezen.

Algemeen wordt aangenomen dat Pinochet de kans krijgt zichzelf nog eens op te volgen voor een ambts- termijn van acht jaar. Sanchez' federatie heeft al verschillende acties ondernomen om te wijzen op de problematiek bij het afbetalen van het eigen woning- bezit. Men heeft betogingen gehouden evenals een serie boycots. Sanchez erkent dat het om veel geld gaat. Naar schatting een bedrag van 150 miljoen dollar zal het de Chileense regering gaan kosten. Volgens economen uit de kring der oppositie zal het de huidige regering de komende vier jaar drie miljard dollar gaan kosten om een bankroet van het huidige financiele systeem te voorkomen.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/ 14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

KOKOLISHI (tel.: 8198): verzameling Bonaireaanse schelpen en koraal; open van dinsdag t/m vrijdag van 10.00-12.30 uur - Kaya Nikiboko Zuid 3.

LVV: **openingstijden slachthuis** maandag t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00-16.00 uur en donderdag en vrijdag van 06.00-11.00/11.30-14.30 uur.

(30 januari)
KOMISHON KARNAVAL: 20.00 uur Tumbafestival - stadion Playa.

(31 januari)
KOMISHON KARNAVAL: 17.00 uur Jeugdtumbafestival - Stadion te Playa.

SPORT
WINDSURFING: 10.00 uur start 'First Bonaire Ranking Circuit' te Kentucky Beach.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

KRALENDIJK — Zoals gebruikelijk heeft het Carnavalscomite in het centrum van de carnavals- activiteiten van Kralendijk Rendez Vous de drie jongedames voorgesteld die zullen dingen naar de titel van Carnavalskoningin. In een gezellige sfeer kon de pers kennis maken met de dames en vernemen wat hun hobbies waren. Die blijken gelijk aan alle deelneemsters van alle verkiezingen "sera amistad", vriendschap sluiten dus.

Een goede wens voor carnavalvierend Bonaire, waar vanavond in het stadion van Kralendijk al het geweld zal losbarsten, wanneer de zeventien kandidaten voor de titel van Rey di Tumba de krachten met elkaar zullen meten. Voor de Koninginverkiezing, slechts drie kandidaten, maar zoals op de foto is te zien, van hoge kwaliteit: vlnr Magnolia Melaan, Mariela Martijn en Marcela Marchena. Driemaal M.M. dus.

'Belachelijk en kinderlijk'

Booi vergelijkt zich ten onrechte met Don Mansur

KRALENDIJK — Belachelijk en kinderlijk noemt de oppositie- partij PDB de opmerking van Booi dat de Bonaireaanse gedeputeerde evenals de Arubaanse minister Don Mansur voor het welzijn van het eiland moet blijven rondreizen.

In feite, aldus de PDB woordvoerder insinueert gedeputeerde Ramoncito Booi dat minister Don Mansur van Aruba ook een beetje in het wilde weg aan het reizen is. De PDB op Bonaire is er echter van overtuigd, dat Don Mansur een man is met voldoende capaciteiten die wel degelijk voordelen weet te trekken voor Aruba tijdens zijn reizen. Het zou voor gedeputeerde Booi wel goed zijn, wanneer hij in de eilandsraad eens uit de doeken zou doen hoe vaak hij al op reis is geweest, met welk doel, met wie hij gesproken heeft en vooral welke resultaten hij daarbij voor Bonaire heeft bereikt. De PDB wijst er trouwens op, dat het raadslid voor de oppositiepartij PDB Ernesto Melaan al geruime tijd geleden aan de voorzitter van de eilandsraad mr George Soliana een aantal vragen over deze materie heeft ingediend, waarop nog steeds geen antwoord is gegeven. Minister Don Mansur M.A., aldus de woordvoerder van de PDB Avelino Cicilia bereidt zijn reizen wel degelijk voor en overlegt daarvoor eveneens met het kabinet en het parlement van Aruba.

BEPERKING

De PDB zou wensen, dat gedeputeerde Booi zijn eigen beperking onderkende, maar dat hij tevens het maximale gebruik zou maken van zijn mogelijkheden. Daarom, aldus Avelino Cicilia moet Booi zich ook niet vergelijken met Don Mansur. De vergelijking die Booi bij zijn laatste persconferentie tussen zichzelf en een minister van een ander land heeft getrokken, is een bewijs van een arrogantie die zijn weerga niet kent.

St. Maarten wil toekomst eerst met Den Haag bespreken

PHILIPSBURG — De centrale commissie van de Eilandsraad van Sint Maarten heeft vrijdag een motie aangenomen om de politieke toekomst van het eiland te bespreken met de Nederlandse regering. De motie van de commissie zal vermoedelijk op 8 februari aanstaande worden behandeld in een plenaire vergadering van de Eilandsraad van Sint Maarten.

Aangenomen wordt dat de eilandsraad zich dan ook duidelijker zal uitspreken over de onafhankelijkheids- plannen van Claude Wathey, de leider van de grootste politieke partij op het eiland, de Democratische partij Sint Maarten. Oorspronkelijk had de eilandsraad deze week al over de kwestie zullen vergaderen. Waarom dat niet is gebeurd is niet duidelijk, maar aangenomen wordt dat Wathey een uitgewerkter plan op tafel wil leggen en dat daar meer tijd voor nodig is.

De commissie baseert zich voor de wens om directe gesprekken met Nederland op artikel 26 van de eilandenregeling van de Nederlandse Antillen (ERNA). Dit artikel geeft de Antilliaanse eilanden ondermeer het recht zich direct tot de Koninkrijksregering te wenden in belangrijke kwesties.

Hierbij maken wij het overlijden in Nederland bekend van de heer

GUILLAUME A. CHUNDRO

Namens de familie
Thérèse Chundro-Taytelbaum
Nory en Carlos Römer-Chundro en kinderen
Peggy Hindori-Chundro en kinderen
Gladys en Elpidio Römer-Chundro en kinderen
Iris Chundro
Mayra Chundro

De crematie vindt plaats te Den Haag op dinsdag 2 februari a.s.
Condoleance adres:
Godetiaweg 50
2555 RW Den Haag.

Eenheid in bestrijding drugsmafia

Colombiaanse president zoekt toenadering tot conservatieve oppositie-partij

BOGOTA — In een poging eensgezind de strijd tegen de drugshandelaren en de linkse guerrilla voort te zetten, heeft de Colombiaanse president Virgilio Barco, aangekondigd weer relaties aan te knopen met de conservatieve partij, de grootste oppositie- partij. De banden werden verbroken op 7 augustus 1986 nadat beide partijen het land dertig dagen in een coalitie bestuurd hadden.

Barco heeft een ontmoeting gehad met de oud- president Misael Pastrana Borrero, leider van de Conservatieve Partij en dinsdag zal hij een ontmoeting hebben met de voorzitter van de partij.

Minister van Binnenlandse Zaken, Cesar Gaviria Trujillo, verklaarde dat Barco in zijn ontmoetingen de huidige situatie in het land wil bespreken, met name de oorlog die de drugsmaffia heeft afgekondigd nadat Colombia besloot drugshandelaren voor berechting aan de VS uit te leveren.

Daarnaast zijn de groeiende activiteiten van de linkse guerrilla, de buitenlandse betrekkingen en binnenlandse sociaal-economische problemen onderwerp van gesprek.

J. Emilio Valderrama, voorzitter van de Conservatieve Partij verklaarde dat zijn partij Barco al anderhalf jaar geleden samenwerking heeft aangeboden zonder dat daar iets tegenover hoeft te staan.

Hij zei dat de situatie in Colombia momenteel "dusdanig ernstig is dat wij gaarne bereid zijn tot een dialoog over deze onderwerpen en tevens onze samenwerking aanbieden om de problemen het hoofd te bieden".

De minister van Binnenlandse Zaken maakte duidelijk dat de dialoog met de oppositie niet betekende dat de huidige regering weer zal veranderen in een coalitie. Maar ook van conservatieve- zijde was daarop niet aangedrongen.

"Wij hebben er geen enkele behoefte aan om twee of drie ministers- posten te krijgen, nu we vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen staan, waarin wij zeker 450 burgemeestersposten gaan winnen, waaronder die van Bogota en Medellin, de twee belangrijkste van Colombia", aldus Valderrama.

Gaviria gaf toe dat de politiek een veranderlijke zaak is en dat in de toekomst een regeringswisseling kan plaatsvinden, als de omstandigheden in het land daar aanleiding toe geven.

Misbruikt geld van de gemeenschap

PDB verwijt gedeputeerde Ramoncito Booi arrogantie

KRALENDIJK — Het is niet te verwonderen, dat de harde woorden die gedeputeerde Booi vorige week uitte ten aanzien van de wnd- partijleider van de oppositiepartij PDB Avelino Cicilia een scherpe reactie hebben opgeroepen. De manier waarop Booi zijn zienswijze naar voren brengt roepen bij de politieke tegenstanders evenals in eigen kring wel enige vraagtekens op.

De woordvoerder van de PDB Avelino Cicilia gelooft dat de bevolking zich nu langzamerhand gaat realiseren welke fout op tien april is gemaakt. Gedeputeerde Booi verklaart met een gerust hart, dat hij buitenlandse reizen zal maken op het moment dat het hem goeddunkt, aldus PDB- leider Cicilia. Met andere woorden, Booi misbruikt het geld van de gemeenschap als hij dat nodig acht. Avelino Cicilia verwondert zich er echter wel over dat partijleider van de UPB en partijleider van de POB respectievelijk de heren Rudy Ellis en Broertje Janga de arrogante manier van Ramoncito Booi kennelijk tolereren. Dit roept vragen op bij de bevolking, aldus Cicilia. Niet alleen bij de tegenpartij, maar eveneens bij de UPB stemmers zelf.

FINANCIEN

Elke dag klaagt de overheid, aldus Cicilia dat het eiland financieel economisch in een crisis verkeert. Telkens is te horen dat er in feite geen geld is om de werknemers te betalen. Zelfs zonder enige medelijden worden er driehonderd werknemers en kostwinners naar huis gestuurd. Er is geen geld om de schulden aan de leveranciers te betalen; er is geen geld om het hospitaal en de specialisten op Curaçao te betalen waardoor er een levensgevaarlijke toestand kan ontstaan; er is geen geld om het telefoonnet naar Rincon in orde te brengen.

Scholen klagen steen en been, dat de gebouwen niet onderhouden worden en dat er geen geld is om lesmateriaal aan te schaffen. Toch, aldus partijleider Avelino Cicilia brengt deze overheid bosjes geld naar de advocaten die het BC moeten bijstaan in alle zaken die tegen de overheid worden aangespannen.

BENOEMING

De eenvoudige werknemers wordt het geld uit de zak geklopt om duurdere belasting voor hun auto te betalen. Het toerisme wordt om zeer geholpen met de logeer- en uitreisbelasting. Zeventien werknemers worden bij de Stichting Ziekenverpleging en Bejaardenzorg ontslagen terwijl het bovendien in de bedoeling ligt dat het Bejaarden- tehuis misschien gesloten wordt, aldus Cicilia. Hoewel er dus intussen geen geld is om een gezond overheids- beleid te voeren verklaart gedeputeerde Ramoncito Booi op een uiterst arrogante manier dat het gerechtvaardigd is om een politieke vriend in een hoge bestuursfunctie te benoemen tegen een aanzienlijk salaris (Saleh red).

Terwijl er dus geen geld is, verklaart Booi dat "hij zal reizen wanneer het hem uitkomt" aldus zijn politieke opponent gezaghebber en ex gedeputeerde Avelino Cicilia. Het schijnt zelfs al gewoon te zijn wanneer men een afspraak wil maken met een van de gedeputeerde dat men te horen krijgt dat de gedeputeerde afgereisd is naar Curaçao, Aruba, Bovenwinden, Venezuela, Amerika, Canada, Sto. Domingo, Nederland of Spanje.

Booi heeft zelfs verklaard dat hij naar China zal reizen indien dit nodig is. Overigens, aldus Avelino Cicilia gelooft de PDB niet dat alle reizen een persoonlijke zaak dienen, toch zou men in oppositie- kringen wel graag zien, dat reizen van te voren aangemeld werden bij de leden van de eilandsraad. Met de motieven waarom een reis ondernomen moet worden en met welke resultaten dat geweest is.

Tenslotte zegt Avelino Cicilia dat zijn inziens het volk aan de UPB een mandaat heeft gegeven. Een mandaat op voor het geluk en het welzijn van de bevolking zorg te dragen. Niet om geld in de wilde weg uit te geven. De vraag is maar, aldus partijleider Avelino Cicilia van de PDB of de bevolking de arrogantie en onbehoorlijke manieren van Booi wil blijven accepteren.

Sandinisten en contra's praten volgende maand verder

Paus: Nicaragua dient recht van volk op 'ware democratie' te garanderen

VATICAANSTAD — President Daniel Ortega van Nicaragua, die zich "door en door katholiek" zegt te achten is vrijdag ronduit stijf ontvangen door de paus. Hij schudde Ortega de hand bij de ingang van zijn werkkamer, draaide zich op zijn hakken om en beende voor zijn gast uit. In San Jose, Costa Rica eindigde vrijdag de eerste ronde van de directe onderhandelingen met de zogeheten contra's. Er werd nog geen akkoord bereikt over een bestand, maar het gesprek was "zeer positief" en de wil tot een bestand bestaat. Er wordt volgende maand verder gepraat, zei een woordvoerder.

Voornaamste wrijvingspunt tussen Vaticaan en Managua is dat er priesters, drie in getal, in de regering in Managua zitten. De regering wees zelfs priesters uit of belette hen in het land terug te keren en sloot de katholieke radio gedurende 20 maanden totdat deze onder het Middenamerikaanse vredesplan werd heropend. Er is sprake van een keer ten goede sinds Ortega in november met succes kardinaal Miguel Obando y Bravo aanzocht als bemiddelaar voor onderhandelingen met de contra's. Donderdag begonnen in Costa Rica zelfs directe onderhandelingen met de contra's, waarbij bisschop Boscos Vivas bemiddelde. Boscos Vivas verving Obando y Bravo omdat deze in Rome is.

Nicaragua dient het recht van zijn volk "ware democratie" te garanderen en het moet het vredesplan voor Middenamerika "tot de laatste letter uitvoeren" om dit te bereiken, zei de paus volgens woordvoerder Joaquin Navarro van het Vaticaan.

Ortega reist door Europa om verzet te mobiliseren tegen verdere Amerikaanse steun aan de contra's.

De paus staat op het standpunt dat Midden- Amerika zijn problemen zelf moet kunnen oplossen zonder hulp van buitenaf, dus van de Sovjetunie noch de VS. Maar Ortega zei tijdens zijn bezoek aan Madrid dat hij de paus niet zou vragen om bij president Reagan aan de dringen op stopzetting van de steun.

Hij sprak dertig minuten met de paus, in het Spaans, maar Navarro wilde niet zeggen of de kwestie van de Amerikaanse hulp aan de contra's ter sprake was gekomen. Navarro noch Ortega wilden na afloop zeggen of de kwestie van de priesters in de regering werd besproken. Een van deze priesters Miguel D'Escoto, die als minister van Buitenlandse Zaken fungeert, ging niet mee naar de audientie bij de paus, maar was later wel aanwezig bij de persconferentie van Ortega. Een vraag aan D'Escoto waarom hij niet naar het Vaticaan ging sneed Ortega af met de woorden "Ik geef de antwoorden" en D'Escoto zei later op eenzelfde vraag "het is niet mijn persconferentie"

Ortega sprak van een "zeer constructief en openhartig gesprek" met de paus, dat voornamelijk was gewijd aan de wijze waarop vrede kan worden bereikt in Midden- Amerika.

Ortega herhaalde op de persconferentie dat de Sandinisten bereid zijn de voorwaarden van het vredesplan te vervullen, als de VS ophouden met wapenzendingen aan de contra's. De Sandinisten hebben 800 politieke gevangenen vrijgelaten, maar een algemene amnestie is pas mogelijk bij beeindiging van de door de VS gesteunde agressie. Hij prees de bemiddelende rol van de RK- kerk: "Ik ben gedoopt, gevormd, heb de eerste communie ontvangen, ben in het katholieke geloof opgevoed en ben nooit uit de kerk gestoten".

'Geisha-connectie'

TOKYO — Slechts zelden wordt een parlementslid in Japan echt slachtoffer van een schandaal om steekpenningen, want iedereen weet dat zij "bestaan" van zoals dat heet, politieke giften en de scheidslijn tussen beide is dun. Zeker de leden van de burgerlijke partijen laten zich door hun "bekenden" in de industrie "onderhouden" met geisha's en etentjes van tot 1300 gulden per persoon: vele van de duurste restaurants in Tokyo zouden daar zonder wel kunnen sluiten.

Maar de Japanse pers denkt er nu een te hebben. Alle kranten in Tokyo openden groot met het aftreden van het Hogerhuis- lid Fujio Tashiro, 56. Blijkens een officieel onderzoek heeft hij 130.000 gulden aan steekpenningen ontvangen, doch hij ontkent dit door te zeggen dat het een politieke gift betrof. Tot zover is alles normaal. Maar wat bij Tashiro de dingen anders maakt, is dat hij al jaren lid is van de boeddhistische partij Komeito of letterlijk vertaald: partij voor een zuivere regering. Deze ageert speciaal tegen de praktijken van de al decennia regerende liberaal- democratische partij LDP. Toen er in het afgelopen najaar een opvolger moest komen voor premier Nakasone, beriepen de drie "kanonnen" van de LDP zich er zelfs in alle openlijkheid op welke onvoorstelbaar hoge bedragen zij hadden weten te mobiliseren voor hun politieke arbeid. De succesvolste in dit opzicht, Noboru Takeshita, werd ook premier.

De nu, politiek, gevallen Tashiro was wat dit betreft nog minder dan een dwerg tegenover de reuzen van de LDP. Maar hij had ook gewoonweg pech: de reders- vereniging Zenjiren die hen sponsorde, werd vorig jaar ontbonden nadat verscheidene voorname leden waren beschuldigd van bedrog. Bij het navorsen van de stukken stuitte justitie op verbanden, die anders nooit zo gemakkelijk aan het licht komen: de toen 82-jarige Zenjiren- president Yasutaro Okumura had Tashiro op 7 mei 1985 getracteerd op een eten in een peperduur restaurant in Osaka en hem daarbij de 130.000 gulden toegestoken, in contanten. Enkele weken later stelde de afgevaardigde in het parlement gerichte vragen aan het ministerie van Verkeer met het doel beperkingen tegen de reders- vereniging opgeheven te krijgen. De "dankbare" reders gaven nogmaals 30.000 gulden.

SCHIPHOL — Om in de Perzische Golf de taken aan boord van de mijnenjagers Maassluis en Hellevoetsluis te gaan overnemen zijn vrijdagavond laat de 120 bemannings- leden van Haarlem en Dordrecht van Schiphol naar Dubai vertrokken.

*****

DEPARTEMENT VAN HANDEL, INDUSTRIE EN WERKGELEGENHEID

Maximum prijzen voor het **eilandgebied BONAIRE**, ingaande **29 januari 1988**

	verpakking	kleinhandel	consument
Koffie			
DOUWE EGBERTS ROASTED			
aroma rood	24/250 gr.	f. 92.75	f. 4.28 +f.0.32
rosta	24/250 gr.	f. 82.89	f. 3.83 +f.0.17
excellent goud	12/250 gr.	f. 52.86	f. 4.90 +f.0.38
piazza expresso	12/250 gr.	f. 52.91	f. 4.90 +f.0.36
mocca royal	12/250 gr.	f. 49.94	f. 4.62 +f.0.33
decafe	12/250 gr.	f. 50.11	f. 4.64 +f.0.52
select zilver	24/250 gr.	f. 94.44	f. 4.37 +f.0.33
MOCCONA INSTANT			
rood	12/50 gr.	f. 35.08	f. 3.24 +f.0.39
rood	6/200 gr.	f. 57.46	f.10.63 +f.0.81
goud	12/50 gr.	f. 39.85	f. 3.69 +f.0.19
goud	6/200 gr.	f. 70.48	f.13.04 +f.0.96
decafe	12/50 gr.	f. 38.72	f. 3.59 +f.0.30
Thee			
PICK WICK			
ceylon	24/20x4 gr.	f. 46.07	f. 2.13 +f.0.23
ceylon	40/100x2 gr.	f. 287.12	f. 7.71 +f.0.56
china blossom	12/20x2 gr.	f. 18.77	f. 1.73 N
tea for one	24/20x1.5 gr.	f. 30.64	f. 1.42 +f.0.24
ceylon	24/20x2 gr.	f. 35.02	f. 1.62 +f.0.18
Babyvoeding			
NUTRICIA			
bambix rice vanil	16/250 gr.	f. 53.84	f. 3.74 N
bambix apple pear	16/250 gr.	f. 46.16	f. 3.21 N
bambix trop.fruit	16/250 gr.	f. 64.37	f. 4.46 N
bambix strawberry	16/250 gr.	f. 64.37	f. 4.46 N
bambix mix veget.	16/250 gr.	f. 64.37	f. 4.46 N
bambix 7 cereals	16/250 gr.	f. 56.48	f. 3.92 N
bambix biscuits	16/250 gr.	f. 62.74	f. 4.35 N
LIGA infant	24/175 gr.	f. 47.97	f. 2.22 +f.0.26
LIGA junior	24/200 gr.	f. 53.92	f. 2.50 +f.0.30
Melkpoeder			
KANNY instant	24/400 gr.	f. 62.24	f. 2.80 +f.0.11
instant	12/900 gr.	f. 64.93	f. 5.84 +f.0.24
instant	6/1800 gr.	f. 61.01	f.10.98 +f.1.34
instant	6/2500 gr.	f. 84.71	f.15.25 +f.1.72
Margarine			
BLUE BAND gold	40/250 gr.	f. 42.09	f. 1.17 +f.0.06
Golden Gate	40/250 gr.	f. 39.90	f. 1.11 +f.0.17
dieet margarine			
SENSE			
sense margarine	24/250 gr.	f. 45.33	f. 2.10 N
GOUDA'S GLORIE			
halvarine	24/500 gr.	f. 36.20	f. 1.68 −f.0.39
planten	20/250 gr.	f. 19.17	f. 1.07 −f.0.09
Spijsolie			
SUNCORN corn oil	6/96 oz.	f. 27.61	f. 4.97 −f.3.64
Suiker			
KEY FOOD			
wit	12/5 lbs.	f. 26.57	f. 2.39 +f.0.05
MANUELITA	50 kg.	f. 34.80	f.37.58 +f.9.67
	50/1/2 kg.	f. 26.05	f. 0.56 N

De eerstvolgende publikatie geschiedt op **12 februari 1988**.
Voor informatie betreffende hoogst toelaatbare prijzen gelieve tel.8960 op te bellen.

De Minister van
Handel, Industrie en Werkgelegenheid.

Wat doet Miss Curaçao met Carnaval?

Fotograferen natuurlijk, maar wel met:

FUJI COLOR FILM

* Kleurrijk
* Kwaliteit
* Perfectie
* Mysterieus

Agent:

samsom
Chobolobo Shopping Center-Salinja -
CURACAO N.V.
Tel.: 611582 - 611585

FUJICOLOR HR 100

VERHUIZING
N.V. PENSIOENESC

maakt aan al haar gepensioneerden bekend dat zij woensdag 27 januari 1988 (voorlopig) verhuizen naar het

Polikliniek gebouw van Isla S.A. (post 6 - bovenverdieping).

De telefoonnummers blijven ongewijzigd.
Vanaf maandag 1 februari 1988 is het kantoor **normaal open.**
Tussen woensdag en vrijdag zijn wij telefonisch te bereiken.

Een Monster Puzzle
Surtido grandi di:
Playmobil, Fisher Price, Blue Bird, Toys, Tonka, toys edukativo di Peter Pan Playthings.

A.S. ZONDAG IS DE KEUKEN GESLOTEN
Cassandraweg 26

ANTHONY VEDER & Co. N.V.

Wij gaan door!

PAKKETTEN naar NEDERLAND

* Luchtvracht per K.L.M.
3,50/kg, minimaal ƒ. 45.-
* incl. verzekeringen douane kosten

* voor meer informatie
TEL.: 614700

Banco de Venezuela N.V.

Is a leading Venezuelan Bank active in International Markets, with offices in Curacao, Miami and New York. In our Curacao office the following positions are available.

OPERATIONS OFFICER

We are looking for a highly motivated, dynamic individual with extensive experience in various types of banking services. The candidate should possess a good understanding of banking operations, policies and procedures, and must also have the ability to deal effectively with customers in both Spanish and English fluently.

GENERAL CLERK

Under supervision of the operations Officer this individual will be required to perform a range of clerical duties.
Will also assist the operations officer in all areas of customer services.
Minimum of HAVO is required while banking experience is desirable.

For all the above positions we offer salaries commensurate with experience plus comprehensive benefit package.

Qualified applicants are invited to submit resumé within 10 days to:

**General Manager,
BANCO DE VENEZUELA N.V.**
P.O. BOX 131
Willemstad
Curacao

GRANDIOSO GARAGE SALE
GLADIOLENWEG 2
SUNDAY
JAN. 31 1988
—10 A.M. - 4 P.M.—

Met SPOED
Te Huur Gevraagd
Gemeubileerd
APPARTEMENT
Tel. tijdens kantooruren
370109 - 370110

De lekkerste
ROTIES
Rom, pastei, Chinese kip, mokele-mokele, mokele afesie, naaste, bami, shrimp special, bruine bonen, etc.
kunt U krijgen elke zondag vanaf 12 uur te,
Koraal Partir kay. 87
tel.: 674103

TE HUUR EN/OF TE KOOP
NIEUWE WOONHUIZEN
TE ST. MAARTEN

2 minuten van Philipsburg

HUURPRIJS: Vanaf US$ 700.00 per maand t/m US$ 1.100.00 p.m.
KOOPPRIJS: Vanaf US$ 63.000.00 tot US$ 103.000.00
Voor meer informatie
Tel.: 25101 of 25103 te St. Maarten

OPENBARE VERKOOP

Op donderdag 4 februari 1988 des voormiddags om 10 uur zal ten kantore aan de Polarisweg 31-33 ten overstaan van één van de notarissen of diens plaatsvervanger van het kantoor Palm & Senior in het openbaar worden verkocht ex artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek:

een perceel grond gelegen in het tweede district van Curacao op "NOORWEGEN", ter grootte van 440m2, kadastraal bekend als Tweede District Sectie A nummer 3408, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Oateweg 85.

De veilingsvoorwaarden liggen ter inzage op voormeld notariskantoor vanaf 8 dagen voor de veiling en houden onder meer in dat iedere bieder gehouden is terstond een bankgarantie of andere vorm van zekerheid te stellen tot nakoming van zijn bod en de bijkomende kosten.

Informatie is verkrijgbaar bij de executerende bank is verkrijgbaar bij ondergetekend notariskantoor.

NOTARISKANTOOR PALM & SENIOR
Polarisweg 31-33
Tel. 613666-613655.

FACULTEIT DER SOCIALE EN ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

Gedurende de periode 6 februari t/m 28 april 1988 zal aan de Faculteit der Sociale en Economische Wetenschappen in het kader van de Opleiding Bedrijfskunde als keuzevak gedoceerd worden:

INTERNATIONAL FINANCE AND INVESTMENTS SEMINAR

De thema's en sprekers van het seminarreeks zijn:

Datum		Thema	Spreker
Don.	4 febr.	International adjustment problems	E. den Dunne, Nederland-Bank N.V.
Don.	11 febr.	Int'l Business Trade	M.F. Hasham, UNA
Maand.	22 febr.	Int'l Transaction & Balance of Payments	Dr. E. Tromp, Centrale Bank Curacao
Maand.	29 febr.	Role of Investment Banking	Mr. Mehran, Investment Bank Aruba
Maand.	7 mrt.	Role Neth. Antilles in Int'l Trade	Mr. Brakkee, Citco
Maand.	14 mrt.	Int'l Banking/Documentary Credits	Mr. S. Römer, UNA
Maand.	21 mrt.	Documentary Credits	Mr. H. Schulte, N.M.B.
Maand.	28 mrt.	Risk factors in Int'l Finance	M.F. Hasham, UNA
Maand.	11 apr.	Forex Management	OBNA Representative
Maand.	18 apr.	Investment in Securities	Mr. Klauwenberg, Pierson
Don.	21 apr.	Financial Innovations	Dr. J. Sijben, KUB Tilburg
Don.	28 apr.	Financial Innovations	Dr. J. Sijben, KUB Tilburg

Tijd: Op alle dagen van 18:00 uur - 20:00 uur; de tijden zijn aan wijzigingen voorbehouden.
Taal: Alle colleges worden in het Engels gedoceerd.

Belangstellende deskundigen kunnen zich voor deze colleges melden bij de Administratie van de Universiteit van de Nederlandse Antillen tegen betaling van ƒ.250.-.
Betaling kan geschieden via Maduro & Curiel's Bank N.V. rekening no. 881.341; ABN Bank rekening no. 13-39-828 of de Girorekening no. 545848.

Dr. Valdemar Marcha
Dekaan van de Faculteit der Sociale en Economische Wetenschappen.

UNA
Universiteit van de Nederlandse Antillen
University of the Netherlands Antilles
Universidad di las Antias Neerlandesas

McDonald's **heeft haar 10.000ste Restaurant geopend.** Daar zijn wij reuze trots op en willen dit samen met U vieren. **2 halen 1 betalen.** Offerte is gelimiteerd tot 1 bestelling per persoon.
Voor onze kinderen hebben wij een fantastische aanbieding van **playmobil**

McDonald's® is the Place to Be in

FEBRUARY 1988

SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SATURDAY
	1 Hamburger of Cheeseburger	2 Quarter Pounder Cheese of Cheddar Melt	3 Mc Chicken	4 Big Mac	5 Shake	6 Chicken Mc Nuggets
7 Hamburger of Cheeseburger	8 4 piece Chicken	9 Filet-O-Fish	10 Big Mac	11 Quarter Pounder Cheese of Cheddar Melt	12 Mc Chicken	13 Hamburger of Cheeseburger
14 Filet-O-Fish	15 Chicken Mc Nuggets	16 Quarter Pounder Cheese of Cheddar Melt	17 Mc Chicken	18 Big Mac	19 Shake	20 Chicken Mc Nuggets
21 Hamburger of Cheeseburger	22 Filet-O-Fish	23 4 piece Chicken	24 Big Mac	25 Mc Chicken	26 Hamburger of Cheeseburger	27 Quarter Pounder Cheese [illegible]
28 Chicken Mc Nuggets	29 4 piece [illegible]					

Color and cut out this Valentine and give it to someone special!

Valentine, Be Mine!

Coca-Cola

De volledige **playmobil** kolektie is verkrijgbaar bij **MONILET Sunde.**

McDonald's
Curaçao en Aruba.